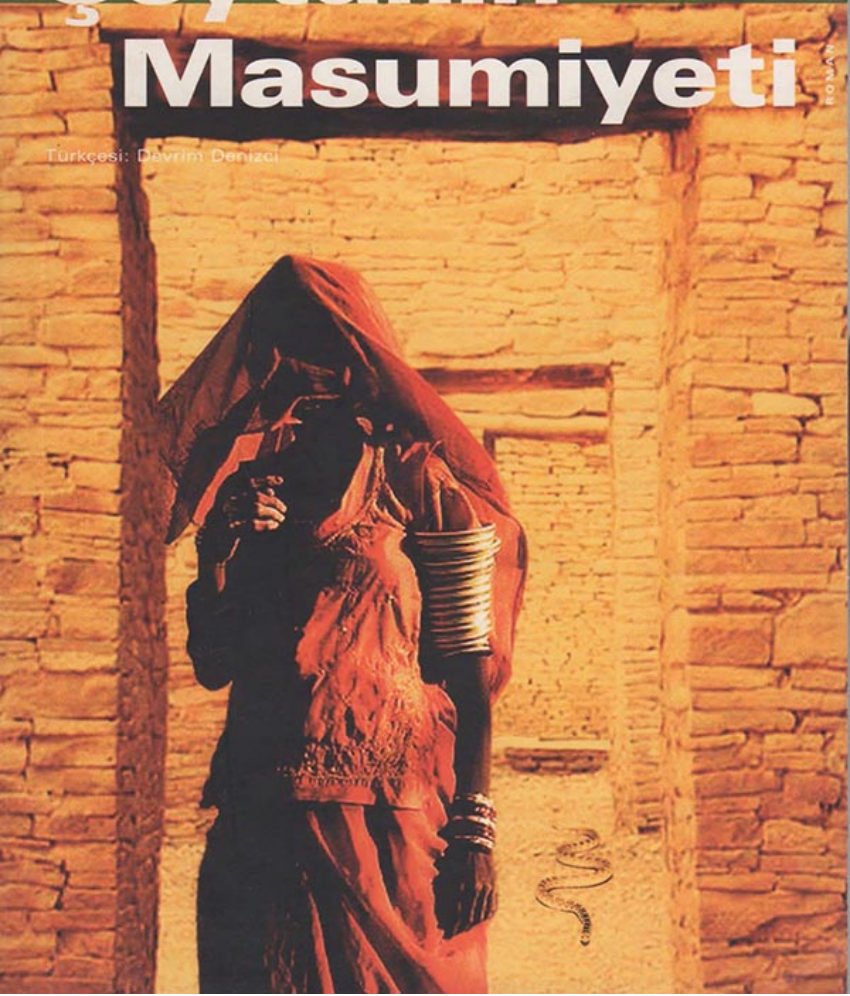
Neval
el-Saadavi

EVEREST

Şeytanın Masumiyeti

ROMAN

Türkçesi: Devrim Denizci

NEVAL EL SADDAVİ

Uluslararası üne sahip Mısırlı yazar ve feminist Neval el-Saadavi, Nil yakınlarında küçük bir kasabada doğdu, Kahire'de psikiyatri öğrenimi gördükten sonra, Mısır'ın çeşitli şehirleri ve kırsal bölgelerinde doktorluk yaptı, Mısır'da sağlık eğitiminin yönlendirilmesine büyük katkılarda bulundu. Ama Saadavi'nin popüler olmasının asıl nedeni yazılarıdır. Örneğin, 1972'de yayınlanan *Woman and Sex* adlı kitabı, tabu sayılan konulara karşı sıkı bir kavga çağrısıdır. Aynı yıl siyasal yazıları nedeniyle işinden uzaklaştırılmış, yıllarca hapiste kalmış ve ölüm cezasına karşı mücadele etmiştir. Saadavi'nin çeşitli romanlarıyla Arap dünyasındaki kadınlar hakkındaki incelemelerinin birçoğu dünya dillerine çevrilmiştir.

Saadavi'nin diğer önemli yapıtları şunlardır: *Kahire Saçlarımı Geri Ver* (Everest Yay.), *Sıfır Noktasındaki Kadın* (Metis Yay.), *Tanrı Nil Kıyısında Öldü* (Belge Yay.), *Search, Memoirs from the Women's Prison, The Women in One, Petrol Diyarında Aşk* (Everest Yay.), *Kadının Cennette Yeri Yok* (Everest Yay.).

DEVRİM DENİZCİ

1978 Ankara doğumlu. İlkokulu İnebolu'da, ortaokul ve liseyi Kastamonu Anadolu Lisesi'nde bitirdi. İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı'ndan mezun olan ve halen İngilizce öğretmenliği yapan Devrim Denizci, Antoni Jach'ın *Şehrin Katmanları* ve Everest Yayınları için Apostolos Doxiadis'in *Petros Amca ve Goldbach Sanısı* adlı kitapları çevirdi.

NEVAL EL-SAADAVİ

Şeytanın Masumiyeti

Türkçesi: Devrim Denizci

§

Çağdaş Dünya Edebiyatı 62

Şeytanın Masumiyeti
Neval el-Saadavi

Kitabın Özgün Adı:
The Innocence of the Devil

Dizi Kapak tasarımı: Mithat Çınar
Kapak: Utku Lomlu
İngilizce'den çeviren: Devrim Denizci
Dizgi: Çiğdem Dilbaz

© 2001, Nawal El-Saadawi
© 2004; bu kitabın Türkçe yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

Birinci Basım: Haziran 2004
ISBN: 975 - 289 - 151 - 9

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Tel: (212) 674 97 23
Fax: (212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00
e-posta: everest@alfakitap.com
www.everestyayinlari.com

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

ŞEYTANIN MASUMİYETİ

1
Ganat'ın Gelişi

O sabah güneş, gece boyunca kümelenen bulutların arasından sızıyordu. Sonra koca kapı açıldı. Demir menteşeleri, eski bir su değirmeni misali kulak tırmalayıcı bir ses çıkardı. Derin sessizlikte ansızın, hiç beklenmedik bir zamanda çıkagelmişti bu ses. Kuşlar cıvıldayarak havalanıverdi.

Yere çömelmiş birtakım figürler vardı. İnsandılar, erkek ve kadındılar. Uyuyorlarmış izlenimi veren yarı kapalı gözleri fal taşı gibi açıldı. Üzerine çömeldikleri yer sertti, kuru otlar ve dikenli bitkilerle kaplı kumlu bir araziydi. Su ya da başka herhangi bir besin kaynağı olmaksızın kendi kendine büyüyen yabani otlara benziyorlardı; insanların söylediğine göre, bunlar Şeytan'ın yetiştirdiği bitkilerdi. Başlarının üstündeki gökyüzü, kalın bir toz tabakasından oluşan, gri renkli, devasa bir

boşluktu. Hiçbir hareket yoktu, hiçbir esinti. Hava duman ve bozgunla ağırlaşmıştı.

Erkeklerin hepsi, hastalığın rengi olan beyaz ve bol *gallabeya*'larına* bürünüp her zamanki yerlerinde toplandılar. Her bir belde ince bir kuşak vardı. Resmi kayıtlara göre kuşakları belirli bir anlam taşıyordu. Verem ya da cüzzam gibi kronik bir hastalıktan mustarip olduklarının bir göstergesiydi. İçlerinden biri başkasının gözlerinin içine uzun süre bakarsa, hastalık hemen bulaşırdı. Yarı açık gözleriyle sürekli boşluğa bakıyorlardı ve bakışları ölümün tamamen bilincinde olduklarını yansıtıyordu. Yüzlerinde, ne tamamen kuruyan ne de akan gözyaşı damlalarından oluşmuş bir tabaka vardı. Saçları, Müdür'ün emirleri doğrultusunda kökünden kazınmıştı. Suratları, göğüslerine doğru dağınık biçimde sarkan, cılız ve seyrek sakallarla kaplıydı. Yaşlarını kimse tahmin edemezdi.

Hepsi birbirine benziyordu. Biri dışında hepsi. Ona İblis diyorlardı. Gençti, tıraşlıydı, ne sakal ne de favori vardı yüzünde ve saçları kurallara başkaldırıyordu. Uzunlardı ve ön tarafında, rüzgârda serbestçe salınan, bazen alnının üzerine düşen bir bukle vardı. Parmağıyla bukleyi kaldırdı. Gündüz vakti, gözleri siyahtı. Bazen, ansızın gelen hummalı bir deliliğin esiri olmuş gibi ışık saçarlardı. Sonra içlerindeki ışıltı kaybolur, hüzünle dolu gözyaşı damlaları ortaya çıkardı.

Duvarlar çok yüksekti ve üzerlerinde dikenli tellerle örülü bir çit uzanıyordu. Ağaçların tepeleri rüzgâr estikçe ağır ağır eğiliyordu.

İblis'in gözleri çevrede şöyle bir dolandı ve büyük demir kapıya gelince durdu.

Kadınlar özel bir alanda tutuluyordu. Bu özel yere ha-

*) Geceliğe benzeyen bir giysi.

remlik deniyordu. Başları, Mekke'ye yaptıkları hac yolculuğundan yeni dönmüş gibi beyaz eşarplarla sarılıydı, yere çömelmişlerdi; kollarını her zaman göğüslerinde kavuştururlardı. Başlarını bir yana eğerler, ağızlarını da sımsıkı kapalı tutarlardı.

Sessizlik büyük demir kapının açılmasıyla bozuldu. İki tarafındaki demir direkler sallandı ve kapının kanatları ardına kadar açılırken Sarı Saray'ın* duvarları titredi.

Sarı Saray aynı zamanda Ev diye de adlandırılırdı, ki bu sözcük tek başına özel bir anlam ifade etmiyordu. Önüne sadece üç harften oluşan başka bir sözcük *-deli-* eklenmediği sürece insanın zihninde hiçbir şey uyandırmıyordu. Firavunlar zamanında inşa edilen eski bir saraymış. İçinde bir kral yaşarmış. Yerlerin ve göklerin, kadınların ve erkeklerin kendi malı olduğunu, onlara sahip olduğunu sanırmış. Sonra, tıpkı atların öldüğü gibi, o da ölmüş. Onu atıyla ve kılıcıya birlikte gömmüşler. Ondan geriye kalan tek şey, U şeklindeki küçük bir demir parçasıymış. O demir parçası, atının toynağına çivilenen nalmış. Onu cam bir kutunun içine yerleştirmişler ve turistler gelip görsün diye şehir müzesine koymuşlar.

Sarayın duvarları asırlar önce yıkılmaya başlamış. Pek çok saray ondan önce yıkılmış ve onlardan geriye hiçbir şey kalmamış. Bir tek o kalmış. İnsanlar orada Şeytan'ın yaşadığını ve sarayı yerle bir olmaktan koruduğunu söylerlerdi. Şeytan deliydi. Zaman ya da Tanrı, Müdür ya da Başhemşire gibi şeylere inanmazdı.

Demir kapı açıldı. Yerden toz bulutları yükseldi. Bir polis ekibi, nallanmış atlar gibi, demir ökçelerini yere vurarak hızlı hızlı yürüdü. Pirinç miğferleri göz kamaştırıcı kızıl bir ışıkla parıldıyordu. Beyaz önlüklü bir grup erkek hemşire onları

**) Akıl hastaneleri için söylenen yaygın bir deyiş.

izliyordu. Hemşirelerin ayakkabıları lastiktendi ve usulca basıyorlardı yere ama yüksek sesle soluk alıp veriyorlardı. Hava, iyice açılmış ağızlarından girip çıkarken soluk soluğa bir ses çıkıyordu.

Kadın kapıdan içeri girdiği anda, her şey durdu. Kuşlar bile kestiler cıvıltılarını. Dikenli tellerin üzerinde kıpırtısız duruyor, yeni gelenin içeri girişini seyrediyorlardı. Gözleri küçük kara boncuklar gibi ışıldıyordu.

Bedeni, bir kadın için pek de alışıldık olmayan bir hareketle açık kapıdan içeri girdi. Uzun bedeniyle girerken zorlanıyormuş, kendini kapıdan içeri fırlatıyormuş gibi görünüyordu; bir ok kadar gergindi, sanki denize dalıyordu.

Erkeklerle kadınların bakışları ona kaydı. Gözlerinin içine baktılar. Kadının gözleri pencereler gibi sonuna kadar açıktı dünyaya. Ne kımıldıyor, ne kırpılıyordu ve kirpikleri her an savaşmaya hazır gibi, isyankâr bir edayla yukarı kıvrılmışlardı. Gözbebekleri simsiyah, sabit ve durgundu. Rüzgârın yüzüne savurup durduğu saçları gür ve koyu renkti. Bir atın başını geriye atmasına benzer bir hareketle ara sıra arkaya savuruyordu saçlarını. Çıplak ayak yürüyor, ayakkabılarını elinde taşıyordu. Ayakkabıları siyah deriden yapılmıştı ve topuksuzdu; bir dansçının ya da akrobatın ayakkabıları gibi.

Evreni yaran beyaz bir ok gibi siyah demir kapıdan içeri daldı. Bir grup erkek hemşire ona yetişmeye çalışarak arkasından koşturuyordu. İçlerinden biri kadını kolundan yakalamaya çalıştı, ama o adamın elinden kayıverdi. Bir diğeri öteki kolundan tutmaya çalıştı. Kadın elindeki ayakkabılarla vurdu ona.

Ne eskiden ne de daha yakın zamanlarda, saraydaki hiç kimse böyle bir manzaraya şahit olmamıştı. İnsanlar sarayı inşa etmenin tam otuz yıl sürdüğünü söylerdi. Köleler taşları Mukaddem Dağları'ndan sırtlarında taşımışlar. Kırbaç darbe-

leri sırtlarını acıtırken, ağır ağır tırmanırlarmış yapı iskelesine. Söylendiğine göre, bunlar Keops ve Mikerinos piramitlerini yapan aynı kölelermiş. Ne var ki, Kitap'tan önce kimse, hiçbir şeyin tarihini tam olarak bilmiyordu.

Ondan yalnızca Kitap diye bahsedince insanlar anlardı. Hangi kitabın kastedildiğini açıklamak için başka söze gerek yoktu. Sözcük havada çınlardı ve herkes Allah'ın Kitabı'ndan bahsedildiğini bilirdi. Sarayda izin verilen tek kitap oydu. İçeriye başka hiçbir kitabın girmesi mümkün değildi. Bu Müdür'ün talimatıydı ve Başhemşire geceleri koğuşları denetlerdi. Parmakları dolapların ve çekmecelerin içine dalardı. Giysilerin altını üstüne getirirdi. Erkekler kitaplarını ve aşk öykülerini iç çamaşırlarının içine saklardı. Kadınlar daha dikkatliydi. Başhemşire kadınların iç çamaşırları arasında saklanmış hiçbir şey bulamazdı; bazen küçük bir kan lekesi ya da uzun zaman önce görülen bir rüyanın ardında bıraktığı baygın kokuyu saymazsak.

Kadınların gözlerinin, onları ayıran cam bölmenin arkasından sonuna dek açılmış ve dimdik baktığı fark edilebiliyordu. Bedenini böyle tutup kapıdan giren bir kadını ilk kez görüyorlardı. Boyunları, bir kibir ifadesi taşıyan bir hareketle yukarı kalktı. Kibir bulaşıcıydı ve kibir, sadece bir kişinin içinde olsa bile, bu herkese yayılmasına yeterdi. Kadınlardan biri göğsünde kavuşturduğu kollarını çözdü ve ayağa kalktı. Onları ayıran mesafeden, içeri giren kadına baktı. Ağzı kocaman açıldı ve dudaklarının arasından bir kahkaha koyverdi. Kahkahası neşeyle yankılandı ve yere çömelmiş diğer kadınlar da gülmeye başladılar. Onlardan çıkan hiçbir ses duyulmasın diye kahkalarını bastırmaya çalışırken bedenleri titriyordu. Bu bulaşıcılık erkeklere de yayıldı. Uzun zamandır ciğerlerinde tuttukları bayat hava aniden patladı; kadınlarınki gibi sessizce değildi onlarınki, duyulabiliyordu. Erkeklerin

gülmeye izni vardı, ama yüksek sesle değil. En yüksek sesiyle gülüp cezalandırılmayan tek kişi Müdür'dü. Bir de Başhemşire; tabii Müdür yoksa ya da Başhemşire odasında yalnızsa.

O günkü manzara gerçekten çok sıradışıydı. İblis yürüyüşe çıkmıştı. Bakışları birkaç kez yüksek duvarlarda gezindi, ardından kapıda durdu. Ondan sonra da hiç kıpırdamadı. Alnına düşen bukleyi kaldırdı ve elinde ayakkabılarıyla, yalınayak yürüyen kadına baktı. Kadının gözleri çok açıktı. Ne kımıldıyor, ne kırpışıyordu. İblis onu daha önce gördüğünü hissetti. Neredeyse emindi bundan, ama nerede? Yüzü, hatları, kibirli tavırları, her şeyi. Belki rüyasında görmüştü onu, belki de doğmadan önce.

Dudaklarının arasından bir kahkaha koyverdi. Kahkahası gürültülüydü. Serbestçe dışarı çıkmasına izin verdi, bir süre sonra sanki içinde tutamıyormuş gibi, haykıra haykıra gülmeye başladı. Bu diğer adamlara, ardından kadınlara da bulaştı. Kahkahalar içlerinde tuttukları havayla birlikte göğüslerinden fışkırıyordu dışarı. Gürültülüydü, zaptedilemezdi. Havada çınlıyordu.

Her tarafta uyarı sirenleri çaldı. Müdür'ün kafası, üst kattaki ofisinin penceresinden dışarı uzandı. Ardından beyaz başörtüsüyle Başhemşire belirdi. Ellerinde kızılcık sopaları taşıyan küçük bir grup erkek hemşirenin önünden yürüyordu. Kadınların üstüne çullanıp acı veren darbelerle kaba etlerine vurarak dövdüler onları.

– Herkes koğuşlara. Hepiniz içeri girin.

Kadınlar tavuk gibi koşturup tökezleyerek içeri girdiler. Bir kadın dışında hepsi. Yavaş yavaş yürüdü, gözleri yeni gelene kilitlenmişti. İlk defa gördüğü biriydi ama tuhaf bir biçimde tanıdık geliyordu ona. Özgürce dolaşan, kimseye ait olmayan, kimsenin sürmediği vahşi bir kısrağın hareketlerine

benzeyen bu cüretkâr silkinişi bir yerlerde görmüştü.

Erkek hemşirelerden biri hemen yanına koştu, sopasıyla kaba etlerine vurdu.

– Çabuk olsana kız. Kımılda biraz, Nefise.

Yürürken aşağılar bir tavırla kalçalarını sallayarak aylaklık etti. Sopa tekrar indi kalçalarına. Öfkeyle hemşireye döndü.

– Kadınlarla fiyaka yapıyorsun. Neden erkekleri dövmüyorsun?

– Hadi, çabuk içeri kız. Müdür geliyor.

Erkek hemşireler asla erkeklerin kaba etlerine vurmuyordu. Öfkeli bir bağırmayla ya da sopalarıyla omuzlarını dürtmekle yetiniyorlardı.

Çok geçmeden herkes koğuşlarına döndü. İblis dışında herkes. Bir ağaç gövdesinin arkasına saklanmıştı. Onunla birlikte, kafasına bir sarık dolamış, uzun beyaz sakallı, yaşlıca bir adam daha vardı. Sarığı sivri uçlu bir koni şeklindeydi. Tam tepesinde, horoz ibiğine benzeyen, siyah bir tüy vardı. Erkek hemşire sopasıyla omzunu dürttü.

– Çabuk içeri girin, dedim. Müdür'ün burada olduğunu görmüyor musunuz?

– Müdür'müş, külahıma anlat, seni sersem. Sen benim kim olduğumu bilmiyor musun?

– Biliyorum, Yüce Efendimiz, biliyorum. Fakat hemen içeri girin. Bırakın günüm huzurlu geçsin.

Müdür sarayın ana girişinde ayakta duruyordu. Bedeni beyaz paltosunun kıvrımları içine gizlenmişti. Polis ekibinin amiri Müdür'ün önünde duruyordu. Elinde koni biçiminde katlanmış bir kâğıt vardı. Kâğıdı Müdür'e verdi.

– Bu size, efendim. Gelen kadın için imzalamanız gerekiyor.

Müdür kâğıdı açtı. Kısa bir süre baktı. Bakışları elindeki kâğıttan ayrılıp, bir elinde ayakkabılarını tutarak önünde du-

ran kadına kaydı. Kadının gözleri yeni çevresine alışmak için etrafta geziniyordu. Gülümsedi. Müdür göğüs cebinden kalemini çıkardı ve kâğıdın üzerine imzasını çiziktirdi. Polis amiri kadına bir bakış attı, topuklarını birbirine vurup Müdür'ü selamladı, sonra ona arkasını dönüp demir kapının dışındaki diğer polislerin yanına gitmeden önce bir süre yerinde saydı. Adamları da topuklarını at gibi yere vurarak amirlerinin arkasından gittiler.

Başhemşire Müdür'ün arkasında duruyordu. Boynunda bir ip ya da ince bir zincir asılıydı. Ucunda bir düdük vardı. Küçük bir fare, göğüslerinin ortasındaki çizginin içine saklanmış gibi görünüyordu. Beyaz başörtülü kafası yere eğilmişti ve gözleri, önünde duran kadının çıplak ayaklarına kaçamak bakışlar atıyordu, sonra bacaklarından yukarı tırmandı. Dar, deri pantolonunun içinden belli olan kasları çok gergindi. Beline geniş bir kemer takmıştı. Gömleği beyazdı ve oldukça boldu. Kadın içinde yüzüyordu sanki ve uzun ince boynu, topraktan yükselen bir ağaç gövdesi gibi çıkıyordu gömleğinden. Bir tür deliliğin ipuçlarını vererek bakan gözleri fal taşı gibi açıktı.

– Adın ne?

– Ganat.

Adını telaffuz ederken ağzı kocaman açıldı. Sonra gülümsedi. Yüzü aydınlandı. Adına duyduğu sevgi çok eskiye dayanıyordu. Uzun seneler önce başlamıştı. Ganat, *Gana*'nın* çoğul haliydi. Babası ona böyle söylemişti.

Gözleri yine etrafta dolaşmaya başladı. Başhemşirede takılıp kaldı. Hatırlamaya çalışıyormuş gibi, uzunca bir süre ısrarla gözlerinin içine baktı.

– Nergis?

*) Cennet.

Başhemşire bir şeyi yalanlarmışçasına örtülü başını sinirle salladı.

– Ben Başhemşireyim.

Elini göğsünde yatan düdüğe doğru kaldırdı ve uzun zinciri tespih gibi parmağına dolamaya başladı. Zincir döndü, döndü. Dudakları kötü ruhları kovalamak için bir dua mırıldandı.

Müdürün sesi, taş sütunların arasında dolanarak açık alana çıktı ve büyük binalar topluluğunda yankılandı.

– Gözetim altında hücre hapsi ve haftada üç seans.

– İlgileneceğim, efendim.

Başhemşirenin sesi sıkılmış dişlerinin arasından çıkıyormuş gibi geliyordu kulağa. Dudakları hiç kıpırdamamıştı. Sonra herkes, dört erkek hemşireyi ve elinde ayakkabılarıyla ayakta dikilen Ganat'ı orada bırakarak gözden kayboldu. Odasına yalnız başına çıkacağını sanmıştı ama sekiz kol onu götürmek için uzandı. Uzun karanlık koridorlar boyunca onu zorla yürüttüler, ayaklarının altında sızlanan ve ölmekte olan kediler gibi tıknefes sesler çıkaran merdivenleri tırmanarak katları bir bir çıkardılar. Kadınlar koğuşunun bitişiğindeki bir odaya soktular ve üzerine kapıyı kilitlediler. Anahtarın kapı kilidinde dönerken çıkardığı gıcırtıyı duydu. O ses, gözleri kapalı, yatağında yatarken Ganat'ın kulaklarını delip geçti.

Çok eskiden görülen bir rüyanın ansızın gerçek olması gibi bir şeydi bu. Gözkapaklarını açtı, sonra tekrar kapadı. Neredeydi? Bu demir parmaklıklı pencereyi, doğmadan önceki başka bir hayatta ya da rüyasında görmüştü.

Gözlerini açtı ve demir parmaklıkların arasından dışarı baktı. Ucu bucağı olmayan çölü görebiliyordu, göz alabildiğine uzanan kumları. Bakışlarını daha yakına, bulunduğu yere kaydırdı; sarayı çevreleyen çıplak toprağın üzerine dikilmiş yüksek duvarları izledi. Oraya bahçe diyorlardı. Ortalığa yer

yer dağılmış kuru ot öbekleri ve üzerine Firavunlar döneminden kalma bir yazıt oyulmuş taş bir sütundan başka hiçbir şey yoktu. Bu desenleri daha önce de görmüştü. Kutsal Aynak* ve okul kitaplarında okuduğu Ra ile aynı şekillere sahiplerdi. İlkokulun ilk senesiydi ve tanrıların kafalarında boynuzları vardı.

Bir ağaç gövdesinin arkasına saklanan adamı gördü. Beyaz bir *gallabeya* giymişti. Bedeninden aşağıya gevşekçe sarkmış, ince bir kuşakla belinde toplanmıştı. Ensesini örten saçları siyah ve gürdü. Erkek hemşirelerden biri onu yakalamak için ağaç gövdesinin çevresinde dönüp duruyordu. Adam saklambaç oynayan bir çocuk gibi ellerini neşeyle çırparak ondan kurtuluyordu.

– Buradayım, buradayım işte.

Adam başını kaldırdı ve pencerenin önünde duran kadını gördü. Daha önceden tanışıyormuş gibi, uzun süre bakakaldılar birbirlerine. Kadın yüksek sesle:

– Ben Ganat'ım, dedi.

Sesi çınladı, ardından yavaş yavaş açık alanlarda azalıp yok oldu. Adam hiç hareket etmeden pencereye bakakaldı. Adı Ganat'tı, oysa o burada yalnızca bir *Gana*'nın hayalini kuruyordu.

Erkek hemşire adamın üstüne atıldı ve onu kolundan yakaladı.

– Yakaladım seni, İblis.

İsim kadının kulaklarında yankılandı. O olabilir miydi? Olabilir miydi?

*) Eski Mısır'da kutsal sayılan bir tür aynakkuşu, ibis.

2
İlk Seans

Gözkapaklarını araladı ve karanlığa ürkekçe baktı. Dünyaya kaçamak bir bakış atmaya çalışırken kendinden saklanıyor gibiydi. Tavan donuk görünüyordu. Uzun yıllar boyunca sızan sular yüzünden rutubet lekeleri oluşmuş ve çatlamıştı. Belki de Nuh'un Gemisi zamanında yağan yağmurdu. Yılların ağırlığı altında eğrilmiş tahta çatı kirişleri eskiydi ve kurtlar kemirmişti. Yatak, tıpkı ninesinin odasında uyurken olduğu gibi gıcırdıyordu altında.

Gözleri şaşkınlıktan daha da büyüyüp kararmıştı. Plastik kaplama, beyaz tavan neredeydi? Peki ya ince mavi perde? Gözlerinin siyahı, onları çevreleyen bembeyaz halelerin ortasında daha da siyah görünüyordu. Bakışlarını çatlak duvarlara çevirdi. Kışın soğuğunu ve rutubetini, yazın sıcağı izler.

Nem kurur, sonra sıva çatlar. Parçalar gelişigüzel ya da bir düzen içinde düşer. Evrensel düzen, kuşkusuz mutlaktır, hiçbir şeyi şansa bırakmaz. Bunları ona dedesi anlatmıştı. Yoksa, yere düşen sıva parçaları nasıl olup da duvarda Ra ve Kutsal Aynak şekilleri bırakabilirdi? Kutsal Aynak'ın boynuzları gözle görülür bir hamleyle ileri doğru kıvrıldı ve gözleri Şeyh Bassiouni'ninkiler gibi dışarı fırladı.

Şeyh Bassiouni.

Parmağıyla gözlerini ovuşturdu. Parmağı yaşlı granitler gibi gri renkteydi. Oğlu öldüğünden beri, güneşin tüm ışınlarından mahrum kalmıştı. Belki de bu parmak başka bir kadına aitti ve bu başka kadın sadece ve sadece tekrar yaşama dönmek ve onun yarı açık gözkapaklarını gri parmağının ucuyla ovuşturmak için yaşamış ve ölmüştü.

Parmağını gerdi. Griliği ince, kuru elinde göze çarpıyordu. Beyaz gömleğinin kıvrımları arasında kolu ince bir kızılcık sopası gibiydi. Gömleğin kolu bilekte fırfırlarla bitiyordu, bilek ise büyük bileziklerle çevrelenmişti. Kol saatinin nereye gitmiş olabileceğini merak etti.

Elinin beş parmağı çatlak mermer yüzeyde usul usul gezindi. Gölgeleri duvara düşüyordu. Ninesinin parmaklarını andırıyordu. Küçük kol saatini buldu. Altından yapılmış yuvarlak bir saatti ve annesi ona, hazırlık sınıfı final sınavlarını geçtiğinde armağan etmişti. Küçük kadranı gözlerine iyice yaklaştırdı. Bir *piastre,** ya da bakır bir *millime*** büyüklüğündeydi. Kadran neredeyse gözkapaklarına değiyordu.

İbreleri seçemiyordu ve kadranın üzerindeki rakamlar sivri kuyruklu siyah çemberler ya da suda yüzen bir sineğin bacakları gibi görünüyordu.

---

*) Bir Mısır pound'unun yüzde birine eşit değerde olan demir para.
**) Bir Mısır pound'unun binde birine eşit değerde olan demir para.

Yataktaki bedeni ürperdi. Şiltenin altındaki yayların tınısını duyabiliyordu. Zifiri karanlıkta bir kez saatin akrebini görmeyi başardı. Bir süre sonra, gecenin karanlığında ışıksız görmeye çalıştığı için iyice seçilemez olmaya başladı. Sonra yelkovan da gözden kayboldu. Yoksa bu yaklaşmakta olan ölümün bir işareti miydi? Yoksa ruhunun bedeninden ayrılışına mı şahit oluyordu? Gözleri iyice açılmıştı. Bir süre önce unuttuğu şeyi hatırlıyordu şimdi. Artık gözlüğünü takmadan, çevresini ve dünyayı gerçekte var olduğu gibi göremiyordu.

Ellerini gözlüğüne uzattı, onu burnunun üzerine yerleştirdi ve çerçeveyi oturttu. Saatine bakmadı. Saati öğrenmesine gerek olmadığının farkına varmıştı. Elinin hızlı bir hareketiyle gözlüğünün köprüsünü burnundan itiverdi. Bu hareketi yapması bir saniyesini bile almadı. Fakat Müdür'e göre, bu hareket onun akıl sağlığını kaybetmiş olduğunun bir göstergesiydi.

Müdür yatağının yanında oturuyordu. Gözlerini ona dikmişti. Gri gözleri gözlük camlarının arkasından bakıyordu. Başhemşire beyaz üniformasının içinde, Müdür'ün yanında ayakta duruyordu. Elinde bir şırınga vardı. İğnenin duvara yansıyan gölgesi uzun, ince bir bıçak gibiydi. İğneyi giysisinden içeri sokup koluna batırdı, çekti ve alkolle ıslatılmış küçük bir parça pamukla iğne yerini sildi.

Alkolün kokusu hızla burnuna geldi. Ona okuldaki reviri anımsattı. Başhemşire'nin parmakları uzun ve solgundu, titriyorlardı. Gözlerini tavana dikti, hemşireye bakmaktan kaçındı. Başhemşire kanı durdurmak için elindeki pamuk parçasıyla birkaç kez kolunu sildi, yine de beyaz geceliğinin kolunda kırmızı bir nokta kaldı.

Kendini bildi bileli kan görmekten hep korkmuştu. Gerçekten bir korku muydu bu? Belki de bambaşka bir şeydi,

zevke yakın bir şey. Ya da meraktı. Ona yasak meyveyi koparma isteği veren, her şeyi bilmeye duyduğu yasak arzu gibiydi. Ninesi tavuk kestiğinde, gördüğü kendi kanıymış gibi, o koyu kırmızı renge dikerdi gözlerini.

Kafasını kaldırıp yukarı baktı. Müdür'ün, gözlüğün camları ardından bakan gözlerini görmek istiyordu, fakat Müdür gitmişti. Başhemşire de gitmişti. Hiç kimse yoktu. Donuk tavandaki bir çatlaktan bir çift göz ona bakıyordu. Sabit bir bakışla onu incelediğini görebiliyordu. Başı küçük, yılana benzer bir yaratığın başına benziyordu; kuyruğu ince, uzun ve Kutsal Aynak'ın boynuzları gibi kıvrıktı.

Gelen sürpriz onu hazırlıksız yakalamıştı, saati elinden kayıp keskin bir ses çıkararak yere düştü. Küçük yılan bir kahkaha attı ve çatlağın içinde gözden kayboldu. Fakat kahkahası ağlayan bir çocuğun hıçkırıkları gibi çıkmıştı.

– Heh, heh, heh, heh.

Duyduğu ses, geceleri ağlayan annesini hatırlattı ona. Hıçkırıkları, uzaklarda esen bir rüzgârın ıslığı gibi çınladı kulaklarında. Annesi pencerenin önünde duruyordu. Geniş bir alnı, düz bir burnu vardı. Gururla yukarı kalkmıştı burnunu. Elmacıkkemikleri çok belirgindi ve gözleri kömür karasıydı. İnce bir kan çizgisi ağzının kenarından yavaşça sızıyordu.

Ganat başını yastığın altına gizledi. Annesinin hayali dört bir tarafından kuşatmıştı onu. Hayallerden oluşan bir çığ, soğuk su gibi kafasından aşağı döküldü. Suyun soğuğunu, başının hararetli sıcağı karşıladı. Alnında boncuk boncuk terler belirdi. Burun deliklerinden buhar yükseldi ve yaptığı basınç odadaki her şeyi titretti: çarşafları, şilteyi ve yatağın dört bacağını.

Ellerini çarşafın altından çıkardı, örtünün kenarını kavradı, onu bedenine sardı ve tatlı canının çıkıp gitmesini önlemeye çalışıyormuş gibi umutsuzca kucakladı.

– Ganat?

Doğruldu, kulakları adına duyarlıydı. Onun adı mıydı bu? İlk kez duyuyor gibiydi. Belki de duymuştu önceden; dedesi ya da babası söylerken duymuştu. Babası Ganat'ın *Gana* sözcüğünün çoğulu olduğunu söyler dururdu hep. *Gana*'nın ne anlama geldiğini sorunca, kitabı açıp okumuştu:

– Ortasından bal ve süt nehirleri akan Aden'in *Gana*'sı.

Ne balın, ne de sütün tadını severdi ve nedense tercihi hep tuzlu peynir ve turşu olurdu.

Gözlerini açtı ve çevresine kaçamak bakışlar attı. Tavan kirliydi ve çatlaklarla doluydu. Bir parça sıva yere düştü ve tavanda Kutsal Aynak'ın görüntüsünü bıraktı. Tertemiz beyaz boyayla kaplı tavan neredeydi peki? İnce mavi perdeler neredeydi? Ve içinden Zekeriya'nın baktığı o geniş yatak?

– Zekeriya?

Onu çağıran kendi sesi miydi yoksa? Sanki ilk kez duyuyordu o adamın adını. Zekeriya? Bu ad hem tanıdık hem de yabancı geliyordu kulağına. Hayatı boyunca o adın birçok kez tekrarlandığını duymuştu, ama yine de ne zaman duysa, ilk kezmiş gibi oluyordu. Pürüzsüz beyaz duvarda altın bir çerçevenin içinde asılıydı resmi. Üzerinde damatların giydiği türden siyah bir frak olan bir erkek vardı yanında. Siyah bıyıkları vardı ve kalın kırmızı bir kurdeleyi kravat gibi boynuna bağlamıştı. Annesi ona ***papillon**** derdi ve gelinliğiyle adamın yanında duran Ganat'a bakardı. Gelinlik beyazdı, tabutun içine koymak için cesedi sardıkları kefenle aynı renkteydi. Kollarıyla bir buket gülü sarmıştı. Buketin tam ortasındaki gülün boynu bükülmüştü. Çok solgundu. Damarlarında bir zerre yaşam suyu kalmamış gibi görünüyordu. Yatak kes-

*) Fransızca kravat. Aynı zamanda kelebek anlamına gelir. Krallık zamanında aristokrasi ve onları taklit edenler genellikle ikinci dil olarak İngilizce yerine Fransızca konuşurdu.

tane ağacından yapılmıştı ve büyüktü, içinde ölmeye yetecek kadar büyüktü.

Adamın yüzü çarşafın kenarından dışarı çıkmıştı, çarşaf kadar soluk beyaz renkteydi. Çok tuhaf bir yüzdü. Sanki onu daha önce hiç görmemişti, yine de defalarca görmüş gibi hissediyordu. Aslında her gün görüyordu; otuz yılı aşkın bir süredir her gün. Ama yüz şimdi biraz daha uzamış, adamın kafasındaki saçlar dökülmüştü. Sadece iki kulağının üzerinde bir parça saçı kalmıştı. Onlar da grileşmişti artık. İpek pijamalarının içindeki bedeni artık sıkı ve düzgün değildi. Kasları gevşemişti. Gözünün siyah irisi mavi-beyaz bir denizin içinde boğuluyordu ve o mavi-beyaz deniz her geçen saat biraz daha sararıyordu.

Dudakları aralandı ve bir hırıltı çıkardı.

– Ganat.

Adam onu çağırdığında, sesi dedesininkine benziyordu. Abanoz kaplanmış cilalı bir masaya oturup çalışırdı. Masanın cam yüzeyine yüzü yansırdı. Burnu büyük ve kemerliydi. Bu özellik babasının ve herkes tarafından hatırası yaşatılan dedesinin soyundan geliyordu. Ailede böyle bir burunla doğmamış kimse yoktu. Ördek gagasını andırırdı. Seneler önce yengesinin doğurmuş olduğu bir çocuk dışında herkes bu burunla doğmuştu. Bu çocuğun küçük bir burnu vardı ve kemerli değildi. Doğduktan sonra ona neler olduğunu kimse bilemedi. Anne, bir şafak vakti kendini Nil Nehri'nin sularında boğdu.

Ganat geceleri dört direkli büyük pirinç karyolada ninesine sokulurdu. Çalışma masasında oturan dedesinin boğazını temizlerken çıkardığı sesleri duyabilirdi. Evin erkeğinin kendisi olduğunu, hâlâ yaşadığını ya da etrafında olup bitenlere karşı uyanık olduğunu vurgulamak ister gibi boğuk bir sesle mırıldanıp dururdu.

Gecenin sessizliğinde Ganat usulca yataktan kayar ve salona yürürdü. Çalışma odasının kapısı aralık olurdu. Sandalyede oturmuş kitap okuyan dedesini görebilirdi.

Ninesinin kulağına fısıldardı.

– Dedem ne yazıyor, nine?

Ninesi dişsiz ağzını açıp esnerdi.

– Bir sürü saçmalık. Yazdığı şey bu işte, derdi.

Sabahleyin usulca çalışma odasına sızdı. Kitaplığın rafları, boyundan çok yükseklerde asılıydı. Bir sandalyenin üzerine çıktı, yapabildiğince yukarı uzanmaya çalıştı, parmak uçlarında yükseldi ve parlak, düzgün ciltli bir kitabı çekip aldı. Sözcükler altın yaldızlı harflerle yazılmıştı. İnce, ipeksi sayfaları okşadı parmaklarıyla, sonra bir tanesini yırttı ve kâğıttan uçak yapmak için katlamaya başladı.

Dedesi içeri girdi ve bunu yaparken yakaladı Ganat'ı. Var gücüyle haykırarak elindeki kitabı çekip aldı.

– Bu Allah'ın kitabı, eşek sıpası seni.

Ganat yatağına dönmeden önce sopasıyla iyice dövdü onu. Ganat burnunu çeke çeke ninesinin yanına yattı, hıçkırıkları yüzünden yatağın bacakları titriyordu. Allah'ın da dedesi gibi kitaplar yazdığını bilmiyordu.

– Nine, Allah yazı yazmayı dedem kadar iyi biliyor mu? diye sordu.

– Tabi ya. Allah dedenden çok daha üstündür. O hepimizin ötesindedir.

Kral dışında, dedesinden üstün olabilecek bir kişiyi tasavvur bile edemiyordu. Ayrıca Kral kitap da yazmazdı. Babasından Kral'ın yozlaştığını, gecelerini karşısında dansözler oynatıp içki içerek geçirdiğini duymuştu. Fakat dedesinin kütüphanesi kitaplarla doluydu. Bütün o kitapları dedesi mi yazmıştı? Biraz daha büyüdüğünde kendi kendine bu soruyu sormuştu. Daha sonra ninesi ona dedesinin sadece iki kitap

yazdığını söylemişti. Sonra da yazmayı bırakmış ve ölmüştü. Kral onlara bir taziye telgrafı göndermiş, ninesi de mektubu altın bir çerçevenin içine koyup duvara asmıştı. Merhumun ailesine başsağlığı dilemeye gelen herkese, parmağıyla işaret ederek duvarda asılı duran telgrafı gösterirdi. Ne zaman bunu yapsa ninesinin gözleri ışıldardı. Ganat'ın annesiyle babası da durmadan telgrafa bakarlardı ve onların da gözleri hemen ninesininki gibi parlardı. Kenarları yaldızlarla süslü bir kâğıda basılmıştı.

Gece yatağına yattığında, Kral'ın mektubunun ailesine sunduğu mutluluğun, dedesinin ölümünün yol açtığı kederden daha büyük olduğunun farkına vardı.

Yüreğindeki suçluluk duygusunun gitgide büyüdüğünü hissetti. O da dedesinin ölümüne üzülmemişti. Gün bitip de o eve gelmeyince mutluluktan uçmuştu. Şimdi korkacak hiçbir şeyi olmadan, dedesinin çalışma odasında özgürce zaman geçirebilirdi. Huzur içinde uyudu. Kafasının içinde hiç durmadan dolanan yalnızca tek bir soru vardı.

Allah bile bir tane kitap yazmışken, nasıl olmuştu da dedesi iki tane birden yazmıştı?

Çalışma odasında, gözleri kitaplarda gezinip durdu. Allah'ın yazdığı kitabı arıyordu. Babası o kitaba Kuran diyordu ve elleriyle kitabın yumuşak deri cildini usulca okşamıştı. Burnunu rahatsız eden tuhaf bir kokusu vardı. Bunun Allah'ın kokusu olduğunu düşündü. Şimdiyse ona dedesinin, harf baskılı eski kitapların, ahşap rafların, deri sandalyelerin, tozlu kalın halının ve kapalı çalışma odalarının durgun havasının kokusunu hatırlatıyordu.

Yaptıklarını kendisinden saklamak istermiş gibi, yarı açık gözlerinin arasından dünyaya kaçamak bakışlar atarak dikkatle etrafını gözledi. Tavan kirliydi ve çatlaklarla doluydu. Başhemşire beyaz üniforması içinde, yatağının yanı başında du-

ruyordu. Başında gri bir eşarp, elinde de bir şırınga vardı.

Ganat şiddetle kolunu geri çekti.

– İğne yapılmasını istemiyorum.

– Ama yapmak zorundayız.

– Hasta değilim ben.

– Hastasın.

– Nerem hasta?

– Senin bilmen gerekmez.

– Gerekir.

Eliyle yatağın başındaki masaya vurdu.

– Bilmek istiyorum.

Havaya tekmeler savurdu, hiddetle kollarını salladı.

– Bilmem gerekiyor.

– Gerekmiyor.

Başhemşirenin sesi boğuk çıkmıştı. Dedesini hatırlatmıştı Ganat'a. Dedesi ölünce, ninesinin ondan korkmasına artık gerek kalmamıştı. Yastığının altından İncil'i çıkarıp, ona Tanrı'nın kitabı dedi. Göğsünün üzerinde haç çıkardı. Göklerdeki Babamız, günahlarımızı affet. Ninesinin babası Yukarı Mısırlı bir Kopt'tu*. Büyük bir çiftliği ve orada çalıştırdığı zenci köleleri vardı. Dedesi bu mirasa konmak istediği için ninesiyle evlenmişti. Kadın Allah'ın ve Peygamberi'nin kuralların uymak zorunda kalmış, Müslümanlığı benimsemişti. Kocası ölünce mirasın ona kalacağından emin olmak istemişti. Delta bölgesinde bir çiftliği olduğunu duymuştu ama bu çiftliği borçlarını ödemesine yardımcı olsun diye Hıdiv'in** ödünç aldığını bilmiyordu. Herkes hükümdarına güvenmek zorundaydı ve kimse senet imzalatmayı aklının ucundan bile geçirmezdi. Eğer bir kişinin yüreğine bir şüphe düşerse, gi-

*) Ortodoks Kilisesine bağlı, Mısırlı Hıristiyan.

**) Mısır krallık olmadan önce, 1867'de Mısır valilerine verilen unvan.

dip sinirini Hıdiv'den çıkarmadan çok önce, Allah'ın gazabının kurbanı olması kaçınılmazdı. O zamanlar, günlük *El-Ahram* ve haftalık *Ebul-Houl* gazetelerinin açıklamaları bu yöndeydi. Ganat'ın ninesi gazetelerde yazan her şeyin doğru olduğuna inanırdı. Ne var ki, hiçbir miras hakkına sahip olamadan ölüp gitti. Ninesinin babası olanlardan dolayı kızına öfkelenmişti. Zengin olduğunu sandığı bir adamla kızını evlendirdiği için kandırıldığını düşünüyordu. Bu nedenle, kızını, kendisinden alması gereken mirastan mahrum ederek misilleme yaptı. Birkaç yıl sonra kocası onu terk etti. Umutsuzluk yaşına* gelmişti ve artık kocası için uygun bir eş değildi, bu yüzden adam on dört yaşında bir genç kızla evlendi ve Ganat'ın ninesiyle bir daha hiç yatmadı.

– Göklerdeki Babamız, günahlarımızı affet.

– Umutsuzluk yaşı nedir, nine?

– Bilmene gerek yok, yavrucuğum.

– Bilmek istiyorum, nine.

– Dedim ya, bilmene gerek yok.

– Bilmek istiyorum. Bilmek istiyorum.

Ganat küçük yumruğunu havaya savurdu. Başhemşire'nin yüzü ninesinin yüzünü andırıyordu. Kırışıklıklarla doluydu. Kül rengi dudaklarının arasında bir düdük vardı. Düdüğü çalınca yanakları balon gibi şişti. Düdüğü dudaklarından çekti ve ellerini çırparak neşeyle uzaklaştı. Koğuştaki kızlar Başhemşire'nin etrafına toplanıp kahkahalara boğuldular.

– Ha, ha, ha, ha.

Müdire çıkageldi. Dedesininki gibi büyük, kemerli bir burnu vardı. Başında beyaz bir eşarp bağlamıştı. Parmaklarının arasında uzun, sivri uçlu bir kurşunkalem tutuyordu. Başhemşire, Müdire'nin yüzünü takınmıştı. Göğüslerinin

*) Menopoz.

arasından uzun bir zincir aşağı sarkıyordu. Ucunda da bir düdük vardı. Düdüğü öttürünce, bir borazandan çıkıyormuşçasına, uzun ve yankılı bir ses yükseldi. Hemen ardından beyaz önlüklü dört erkek hemşire odaya daldı.

Ganat bilincini kaybedene kadar mücadeleden hiç vazgeçmedi. Belki de kendisine enjekte ettikleri şey uyuşturucuydu. Ya da belki birisi kafasına demir bir çubukla vurmuştu ve Ganat ölüm gibi bir komaya girmişti. İskeleti, üzerindeki etleri de beraberinde götürerek bedeninden ayrılmış gibi geliyordu ona. Kafa derisinin iç yüzeyine yapışıp kalan, etrafında olup bitenleri izlemeye devam eden ve zonklayan tek bir hücre dışında hiçbir şey kalmamıştı geriye. Kendisini tekerlekli sandalyeyle bir yerlere götürdüklerinden emindi. Elleri ve ayakları iplerle bağlanmıştı. Uzun ve karanlık bir koridordan aşağı indiriyorlardı onu. Tekerleklerin fayans kaplı yerde çıkardığı sesi duyabiliyordu. Gözkapaklarının arasından bir an için tavanı görebildi. Kirliydi, çatlaklarla doluydu ve bir sıva parçası ardında tuhaf bir şekil bırakarak yere düşmüştü; keçi başlı bir erkek bedeni ve bir deniz sirenine benzeyen balık kuyruklu bir kadın. Tekerleklerin yerde dönerken yaptığı hareketler yüzünden başı sallanıyordu. Kapıdan geçerlerken eşiğe takılmıştı. Bedenini bir masanın üzerine yatırdılar. Masa soğuktu ve naylon bir çarşafla kaplanmıştı. Bedenini bir iple masanın bacaklarına bağladılar ve dişlerinin arasına kare şeklinde bir lastik parçası yerleştirdiler. Başına deri bir kayış bağladılar. Kayışın içinden uzun bir tel çıkıyordu, telin diğer ucu siyah bir fişe sabitlenmişti.

Bedeni aniden kasıldı. Kolları ve bacakları bağlı bulundukları ipleri gererek, titreyip sarsıldı. Haykırmasına rağmen ağzından en ufak bir ses çıkmadı ama dişleri birbirine vurdu ve gürültüyle takırdadı.

Sonra bedeni gevşedi. Hareketleri kesildi ve kolları bitkin

bir halde iki yanına düştü. Kollarının biri, masanın kenarından aşağı kaymadan önce son bir kez seğirdi. Bedeninin yanında cansız bir halde asılı duruyor, belli belirsiz bir şekilde bir sarkaç gibi sağa sola sallanıyordu.

Başhemşire elini uzattı ve Ganat'ın kolunu tuttu, sonra onu masanın üzerinde boylu boyunca yatan bedeninin yanına koydu. Parmakları bileğine doğru yöneldi. Nabız atışlarını hissetti.

– Dub, dub, dub, dub.

Kaburga kemiklerinin altındaki kalp atışları güçlüydü. Eski zamanlardan kalma dansların ritimleri gibi düzenliydi. Ağaçların yapraklarıyla tarlalardaki buğdayların başakları rüzgârda dans ediyordu. Müzik rüzgârla birlikte sürüklenip kulaklarını doldurdu. Beşiğini sallarken ona ninniler söyleyen annesinin sesi gibi yumuşak ve şefkatliydi.

– Uyusun da büyüsün ninni, huuu, huuu, hu.

Gözlerini açtı. Annesinin, beyaz peçesi ardındaki yüzünü görebiliyordu. İnce bir nem tabakasıyla kaplı gözleri simsiyahtı. Omzunu okşadı ve çok iyi tanıdığı o sesle fısıldadı.

– Ganat.

3
Başka Bir Kadın

Ses, ılık bir rüzgârın fısıltısı gibi kulaklarının içine aktı. Uyumadan önce beşiğini yavaşça sallayıp ona ninni söyleyen annesinin sesinin sıcaklığıyla sarıp sarmalayarak, gözkapaklarının üzerinde bir tüy gibi gezindi.

– Uyusun da büyüsün ninni, huuu, huu, hu.

Ilık bir denize dalar gibi uykuya daldı. Balık gibi yüzdü, sonra kanatlarını açıp suyun üzerinde uçtu. Gün ışığında uçan bir kelebek gibi çırpıyordu kanatlarını; gökyüzü berrak maviydi. Çimenlerin üzerinde yalınayak koştu. Buğday başakları rüzgârla dans ediyordu. Canlı yeşilin kokusu dört bir yandan kuşatmıştı onu. Durmaksızın koşmaya devam etti. Arkasından, onu yerlere çalan sesi, kurşunlar gibi sırtından vuran o sözleri duyabiliyordu.

– Düşmüş kadın. Orospu.

Koşarken yüzüstü yere kapaklandı, avuçlarının altındaki toprağı hissetti. O geniş yatak neredeydi? İnce perde? Peki Zekeriya?

Yağmurla nemlenen eli ona uzandı. Diğer eli kuruydu ve derisinin altındaki şişmiş damarlar yüzünden pütür pütürdü. Ninesinin eline benziyordu. Kaburgalarının altındaki kalbinin atışları, ağaçlara düşen yağmur damlalarının ritmine uyum sağlıyordu. Rüzgârın ıslığı, birçok ses hep bir ağızdan bağırıyormuş gibi çınladı kulaklarında.

– Kahrolsun bu düzen! Kahrolsun! Kahrolsun!

Kulak kabarttı. Bağıran sesleri duyabilmek istiyordu. Çığlık çığlığa bağıranlar insanlar mıydı, yoksa sadece uykusunda birtakım sesler mi duyuyordu? Sesler sessizliğin içinde yitip gitti. Sonra sessizlik, milyonlarca sesin kükreyişi gibi kulaklarında yankılandı. Hep bir ağızdan bağırıyorlardı ama hepsi sessizdi. Gecenin karanlığı onları sarıp sarmaladı. Hiçbir şey durduramıyordu geceyi. Hava durgundu, yoğundu ve yenilginin ağırlığıyla yüklüydü. Yüzü pencereye, sırtı adama dönüktü.

– Düşmüş kadın. Orospu.

Sözler, çok tanıdık bir zil gibi çınlıyordu kulaklarının içinde. Sanki hayatı boyunca duymuştu bu sesi. Okulda Şeyh Bassiouni'nin şöyle dediğini duyardı:

– Düşüyor, şimdiki zaman. Düşmüş, geçmiş zamanın rivayeti. O kadın düşmüş, üçüncü tekil kişi, dişil.

O da günahkâr Havva anası gibi düşmüş bir kadındı. Ailesiyle çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Fotoğrafta annesinin yanında duruyordu. Annesi dizinde küçük kız kardeşiyle oturuyordu. Ağabeyi babasının yanında ayakta duruyordu, gözleri yarı kapalıydı. Ganat fotoğrafın kenarında duruyordu. Durgun, içinde bir parça delilik barındıran fal taşı gibi açık gözlerle objektife bakıyordu.

Fotoğraf makinesinin objektifinde gördüğü şey neydi? Tanrı'nın gözü olabilirdi, ya da kimbilir belki de Şeytan'ın. Belki de sadece bir hiçlik, içinden bütün dünyanın boşluğa kaçtığı bir delik şeklindeki lensin odağının etrafını saran bir boşluktu. Ya da sadece lense düşen ve Ganat'ın gözlerine yansıyan güneş ışınlarıydı, belki de bu yüzden hiçbir şey göremiyordu aslında.

Doğduğunda gözleri ardına kadar açıktı. İnsanlar gözleri kapalı doğar. Annesinin karnından gözlerini bir an olsun kırpmadan çıkmıştı. Ninesi kundağının üzerine tükürüp şöyle demişti:

– Tanrım sana sığınıyorum, Şeytan'ın musibetlerinden bizi koru. Bu yaratık insan mı, yoksa Şeytan mı?

Yüzü erkekleri cezbederdi. Gözleri Ganat'ın gözlerine takılıp kalırdı. Bazı erkeklerin, onun gözlerinin derin bir zekâ pırıltısı ve cazibe barındırdığını söylediğini duymuştu. Ne var ki bu tanımlamalar, çok geçmeden suçlamalara dönüştü. Başkaları onda delilik belirtileri olduğunu söyledi. Normal değildi. Sorumsuzdu, uçarıydı.

İrislerinin rengi, dünyanın deveranına göre değişirdi. Geceleri, şeytanların gözleri gibi katran karası olurdu. Gün boyunca gökyüzü gözlerine yansıdığından, meleklerin gözleri gibi berrak mavi bir renge bürünürdü. Şafak vakti ya da akşam karanlığında gözbebekleri, kötü ruhlara esir düşmüş gibi kırmızı bir ışık saçardı.

Alfabenin harflerini okuyup yazmayı öğrendiğinden beri, erkeklerin onun kulağına fısıldadığı sözleri anlamlandırabilmeye başladı. Okulda, Şeyh Bassiouni şöyle derdi:

– Senin gözlerinde de Havva'nın içinde taşıdığı şehvet var.

---

*) Konuşurken kullanılmayan lehçe.

Bu sözleri klasik dilde* söylemişti. Lisan ve din bilgisi öğretiyordu. Ganat, Havva'nın içindeki şehvetin ne olduğunu bilmiyordu. Babasına sordu. Babası, tüylerini diken diken eden bir bakış fırlattı. Bir gün yolda yürürken bir erkek ona şöyle fısıldamıştı:

– Sen bir dişisin.

Dişi sözcüğünü telaffuz ettikten sonra, güçlükle soluyormuş gibi dili bir karış dışarı çıktı ve gözleri, Ganat'ın memeliler türüne ait beyinsiz bir yaratık olduğunu ima eden bir bakışla hızla göğüslerine doğru kaydı.

Erkeklerin gözleri üzerine yaptığı tanımlamalar, yaşı büyüdükçe değişmeye başladı. Bazıları, daha Havva'nın günah işlediği günde ortaya çıkan o derin mutsuzluğu görüyordu Ganat'ın gözlerinde. Bazıları masumiyet, içine koca bir dünyanın sığması mümkün olmayacak kadar engin bir neşe ve Bakire Meryem'in iffetini görüyordu. Bazıları çok büyük bir çekicilik, bazıları da çok büyük bir iticilik gücü algılıyordu. Bazıları, gözlerinin ardına kadar açık, sınır tanımaksızın ufuklara baktığını; diğerleri, içine nüfuz edilemeyecek kadar sımsıkı kapalı olduğunu söylüyordu.

Aynanın karşısında olduğu zamanlar dışında, kendi gözlerini göremeyen tek kişi oydu. Katı ve parlak bir duvarla ayrılmıştı onlardan. Yuvarlak mermer parçalarına benzeyen buğulu, duygusuz küreler görüyordu. Her birinin tam ortasında, dipsiz bir kuyu gibi görünen küçük kara birer delik vardı.

– Düşmüş kadın. Orospu.

Merdivenlerden aşağı koştururken ses arkasında yankılanıyordu. Kopt olan ninesi (annesinin annesi), merdivenlerde sıçrarken, bisiklete binerken, ayaklarını yere vururken ya da yürürken büyük adımlar attığında sürekli uyarırdı onu.

---

*) Kızlık zarı.

– Bir kızın onuru* sigara kâğıdı kadar ince ve narindir.

Babası ya da dedesi ne zaman dudaklarının arasına bir sigara alıp yaksa, ya da izmaritini atsa, küllerin ortasına atılmış yanan ucun kendisi olduğunu hayal ederdi.

– Ganat, uyan.

Bir el omzunu sarstı. Ne var ki derin bir uykudaydı ve tek bir el onu uyandırmak için yeterli değildi. Uykusu çok ağırdı, neredeyse ölüm gibi çepeçevre sarardı onu. Ölümün farkındaydı. Ta içinde hissediyordu onu. Ölürken seyrediyordu kendisini. Elinde Kuran'la başında oturan babasını görebiliyordu. Boğazına bir şey takılmış gibi tıkanıyordu sesi ve boğazını temizlemeye çalışıyordu.

– Ölümden başka hiçbir şey namus lekesini temizleyemez.

Hava dumanla, yenilginin yüküyle ağırlaşmıştı. Boynunda bir kayış vardı. Çok sıkıydı. Boğuyordu onu. Yoksa kendi kendini mi boğuyordu? Ona her ne olduysa, öldürmeyi başaramamıştı. Kafasının içindeki beyin çalıştığı sürece nasıl ölebilirdi? Onu ölüme sürüklemeye çalışan, ölüme giden yolda ona öncülük eden başkasının eliydi. Belki de bu el Tanrı'ya aitti. Babasının da olabilirdi, kocasının da, o doğmadan önce ölen dedesinin de olabilirdi. Fakat ruhu, namus lekesini temizlemek için mezarından çıkıp gelmişti.

Kendinden gizlenir gibi gözkapaklarını araladı ve neler olup bittiğini anlamak için etrafına kaçamak bakışlar attı. Daha önce hiç görmediği dedesini gördü. Ruhu Şeyh Bassiouni'nin kaftanına bürünmüştü. Sarığı birkaç kez başının etrafına dolanmıştı. Karanlıkta, bir elbise askılığının arkasında duruyordu. Sesi yabancıydı ama o boğuk tınısı çok tanıdık gelmişti. Klasik dilde konuşuyordu:

– Yüzünü duvara dön ve ellerini başının üzerine koy.

Okulda onları bu şekilde cezalandırırlardı. Yüzünü duvara yaklaştırıp elleri başının üzerinde ayakta durdu. Arkasın-

dan eteğinin kaldırıldığını ve parmağa benzer bir şeyin kalçalarının arasında hafifçe gezindiğini hissetti ama kolunu indirmeye cesaret edemedi. Bedeni birden kasıldı ve kolu kendi kendine düşüverdi aşağı. Kızılcık sopası iniverdi sırtına. Diğer kolunun yardımıyla düşen kolunu kaldırdı, neredeyse tavana değinceye kadar uzattı kolunu.

Zil çaldı ve sınıf boşaldı. Onun dışında herkes sınıftan çıktı. Elleri yanına düşmesin diye büyük bir çaba sarfederek, yüzü duvara dönük ayakta durmaya devam etti. Rüyalarında, sopa ne kadar hızlı vurursa vursun bedeninin asla eğilmediğini, bükülmediğini, sarkmadığını, dimdik durduğunu görürdü. Tam olarak ninesinin ona yapmasını öğütlediği şeyi yapıyordu.

– Neden öyle ayakta duruyorsun, Sitti El Hacı?*

– Azrail geldiğinde, beni ayakta bulsun diye.

Azrail'in kim olduğunu bilmiyordu. Ninesi, insanların ruhunu bedenlerinden çalıp götürmek için geceleri uyurken geldiğini söylerdi. Böylece geldiğinde onu uyanık, ayaklarının üzerinde dururken bulursa, başka bir kadının yanına gidecekti.

– Başka bir kadın mı?

Sözler, birbiri ardına gelen silah sesleri gibi yankılandı kulaklarında. Sonra bir sessizlik, büyük bir sessizlik oldu. Uzaklarda havlayan bir köpeğin sesi dışında hiçbir şey duyulmuyordu. Sadece bir kez, bir otomobilin kornası çaldı. Duvarda, aşağı yukarı gezinen yuvarlak bir ışık parçasından başka hiçbir şey kalmamıştı. Işık duvardan tavana tırmandı, sonra birden aşağı indi, fayans döşeli yerde usulca gezindi, yatağın üzerine çıktı, yüzünün üzerinden geçti ve gözkapaklarının üzerinde durdu.

---

*) Yaşlı bayanlara hitap ederken kullanılan saygı sözleri. Hacı Hanım.

Ganat gözlerini araladı. Müdür üzerine eğilmişti. Başhemşire onun yanında duruyordu. Müdür bir parça kâğıdın üzerine bir şeyler karaladı. Başhemşire öne eğik olan başını salladı ve şöyle dedi:

– Emirlerinizi yerine getireceğiz.

Müdür arkasını dönüp odadan dışarı çıktı. Başhemşire, düşmüş omuzlarıyla Müdür'ün peşinden gitti. Arkasından kapıyı kapatmadan önce, döndü.

– Nergis?

Başhemşirenin dudakları aralandı ve kedi ağlamasına ya da ağlayan birinin hıçkırıklarına benzeyen birtakım sesler çıkardı. Sonra bu sesler havada yok olup gitti.

Kapı kapandı ve oda büyük bir sessizliğe gömüldü. Anahtarın kilitte üç kez döndüğünü ve fayans kaplı koridorda yürüyen ayakların çıkardığı sesleri duydu. Topukların tıkırtısı ve hızlı hızlı alınıp verilen nefes sesleriydi duydukları.

4
Nergis

Üst kattaki odasına ulaştı, kendini çarçabuk içeri attı ve kapıyı arkasından kapadı. Hâlâ nefes nefeseydi. Sırtını duvara yasladı ve gözlerini kapadı. İki küçük kız okulun bahçesinde seksek oynuyordu. Kelebekleri kovalayarak yeşil tarlalara doğru koşturdular. Gözlerini açtı ve aynanın karşısında dururken buldu kendini. Başındaki eşarbı çıkardı ve simsiyah saçları küçük bir kız çocuğununkiler gibi iki örgü halinde omuzlarına döküldü. Başını iki yana salladı. Örgüler de başıyla birlikte sallandı.

– Nergis.

Sesi çok yabancı geliyordu kulaklarına. Nergis ismi daha da yabancı geliyordu; duvarın önünde, kendi yanında duran başka bir kadının ismiydi sanki.

– Bedenini zapt eden Nergis miydi yoksa, ya da bir ruh muydu?

Ruhlara inanıyordu. Kuran'da cinlerden bahsediliyordu. Bunu ona babası söylemişti. Ninesi, dedesinin geceleri mezarından çıkıp gelen ruhunu anlatır dururdu. Kolları bacakları olmadan, gözün görebileceği hiçbir şeye sahip olmadan toprağın üzerinde yürürdü. Bazen bir kedinin bedenine bürünür, tuvaletin -ya da ninesinin söylediği şekliyle abdesthanenin- kapısının önünde otururdu. Orada kedinin bedenini terk edip bir farenin ya da bir kertenkelenin bedenine giriyor, ya da olduğu gibi, kapıların ve pencerelerin altından sızabilme yeteneğine sahip bedensiz bir ruh olarak kalıyordu.

Ruhlardan ve cinlerden korkuyordu. Pencerenin iyice kapandığından emin olmak için gecenin bir yarısında uyanırdı. Sonra pencerenin köşesindeki kırığı bir bez parçasıyla ya da defterinden kopardığı bir kâğıtla tıkardı. Tekrar yatağına girince kendini kuştüyü yorganıyla baştan aşağı sarıp sarmalar, ruhların içeriye sızabileceği en ufak bir delik bile bırakmazdı. Dizlerini birbirine bitiştirip öyle uyurdu; baldırlarını öyle bir kasardı ki, ne bir insan, ne bir ruh onları ayırıp içine girmeyi başarabilirdi.

Aynanın önünde durdu ve karanlık yüzüne uzun uzun baktı. Zayıf bedeni, uzun beyaz bir giysiye bürünmüştü. Duvarın önünde duran diğer kadın siyahlar giyinmişti ve omuzları ninesininkiler gibi düşmüştü. Aynanın önünden çekildi ve geriye doğru bir adım attı. Duvardaki gölge de onunla birlikte bir adım attı. Kımıldayan aynadaki kadın mıydı, yoksa duvardaki kadın mı? Göğsünde, ülkesine ait Onur ve Sevgi Madalyası'nı taşıyordu. İğneyle tutturulmuş küçük, altın bir diskti. Onu elbisesinden çıkardı ve yeşil kadifeyle kaplı kutusuna yerleştirdi. Kutuyu kapattı ve çekmeceye koydu. Elbisesi üzerinden kayıp yerde küçük bir yığın oluşturdu. Aynada yansı-

yan göğüsleri bir an için gözüne ilişti ve hemen elleriyle sakladı onları. Geniş, beyaz bir şalla omuzlarını örttü ve yatağının yanındaki bardaktan bir yudum su içti. Ağzı kurumuştu, kalbi hızla çarpıyordu. İçine gömdüğü bir şey onu çok korkutuyordu; içinde saklı kalmış meçhul bir şeydi bu. Hiçbir insanın sesine benzemeyen bir ses, kulağının içine doğru tısladı.

Yoksa kulağına fısıldayan Şeytan mıydı?

Pencerenin kenarına gitti ve kafasını kaldırıp gökyüzüne baktı. Koyu bir karanlık vardı yukarıda. Uzaklarda parıldayan tek bir yıldız dışında ne bir yıldız, ne de ay görünüyordu. Ninesi o yıldız için bir şarkı söylerdi. Şarkı şöyleydi:

– Ey Zühre,* kâinatın anası, ağaçlar gece yarısı kötü ruhlar gibi dolanacaklar.

Uzun bir ağaç kütüğünün arkasında otururken gördü adamı, beyaz *gallabeya*'sının geniş katları bedenini sarmalamıştı. Başına koni şeklinde, deli külahı gibi bir sarık dolanmıştı ve tepesinde bir tavuskuşu tüyü vardı. Yüzünü göğe kaldırmış boşluğa doğru bakarken, bir yandan da dudakları sanki Kuran'dan ayetler okuyormuş ya da kendi kendine bir şeyler mırıldanıyormuş gibi açılıp kapanıyordu.

Pencerenin yanında ayakta duran Nergis'i gördü ve hemencecik kirpi gibi kıvrılıverdi. Müdür'den korktuğundan çok daha fazla korkuyordu Nergis'ten. O bir kadındı ve adam köklü bir kadın korkusu barındırıyordu içinde. Doğum sırasında kafası annesinin leğen kemikleri arasına sıkışmıştı. Annesi kalçalarını sıkıştırmıştı, onu daha doğmadan ezerek öldürecekti neredeyse. Yaşamasını istemediğini biliyordu. Nergis onun burnunu görmeye dayanamıyordu. Babasının burnunu hatırlatıyordu ona. Başhemşire patrondu ve adamın patronlara karşı da derin bir korkusu vardı. Bir gün babası

*) Arapça'da çiçek demektir. Aynı zamanda Venüs gezegeni anlamına gelir.

eve ölü gibi bembeyaz bir halde gelmişti. Ateşler içinde yanarak yatağa koşmuştu. Gece babasının tek bir sözcük sarf ettiğini duydu:

– Patron.*

Sabah ezanı okunmadan önce de ölmüştü.

Bir ağaç kütüğünün arkasına kıvrılıp saklandı. Başını dizlerinin arasına gizlemişti. Nergis pencerede durdu ve ona dair görebildiği tek şey, yere çömelmiş bir gölgeydi. Dudakları bir gülümsemeyle aralandı ve ağzı biraz sağa doğru çarpıldı. Güldüğü zaman Müdür'ün de, Müdür'ün patronunun ağzı da aynı şekilde çarpılırdı. Gazetelerde gördüğü bütün müdurler ve bütün patronlar aynı şekilde gülümsüyordu; gülümsediklerinde hepsinin ağzı sağa doğru kayıyordu. Bu kaymanın tuhaf bir havası vardı; ilgili şahsın yüksek konumuyla ilişkisi olan bir durumdu bu.

Nergis ciğerlerini havayla doldurarak derin bir nefes aldı. Bacak bacak üstüne atıp Muhtar'ın** yanına oturduğu zamanlarda babasının göğsü de tıpkı böyle kabarırdı. Hiç kimse Muhtar'ın yanına oturup bacak bacak üstüne atamazdı; sadece Nergis'in babası Kral'ın berberliğini yapmaya başladıktan sonra böyle oturabilmişti. Erkekler, sanki karşılarında Kral varmış gibi başlarını öne eğerlerdi. Kendi köylerinden birinin Kral'la, arada hiç kimse olmadan yüz yüze gelebildiğine, onun çenesini elleri arasında tutabildiğine ve bir usturayı yüzünde gezdirebildiğine bir türlü inanamazlardı. Krallık dönemi sona erdikten sonra Muhtar'ın yanında bir daha bacak bacak üstüne atmadı, ama kızından söz ederken başı hep dimdikti. Zafer Günü'nde kızı, Cumhurbaşkanı'nın önünde nasıl da durmuştu. Bedeninin üst kısmını hafifçe öne

*) Geleneklere gore, bacak bacak üstüne atmadan düzgünce oturmak bir saygı, hatta korku göstergesidir.

**) Burada, yönetici, başbakan anlamında kullanılıyor.

eğerek Cumhurbaşkanı'nı nasıl selamlamış ve tokalaşmak için elini ona nasıl da uzatmıştı. Ülkesinin Onur ve Sevgi Madalyası'nı boynuna nasıl asmıştı....

– Onur.

Babasının sesi bu sözcüğü telaffuz ederken çınlamıştı. Söz dışarı çıksın diye, esniyormuş gibi ağzını mümkün olabildiğince açmıştı. İki heceyi birbirinden ayrı vurgulayarak, sözcüğü dilinin üzerinde yuvarlamıştı. Bu iki hece, tükürük zerrecikleriyle birlikte ağzından fırlıyormuş gibi görünüyordu. Ses ortalıkta yankılanırken, nehir kenarındaki tentelerin altında oturan kadınların kulakları hemen yakaladı onu. Bedenleri *gallabeya*'larının içine büzüştü. Dizlerini tuttular ve kalçaları birbirlerine değecek kadar, hiçbir boşluk kalmamacasına birbirlerine yaklaştılar. Şeytanları ve kötü ruhları kovmak için Kuran'dan ayetler mırıldandılar. Onur, iffet demekti ve iffet ülkeden çok daha değerliydi. Erkekler babadan oğula geçen bir düzenle miras almışlardı onu. Bırakın insanları, sıradan insanlardan çok daha büyük güçlere sahip olan cinler ve ruhlar bile bir insanın onuruna dokunmaya asla cesaret edemezdi. Namus lekesi, onur kaybının bıraktığı leke, ancak ve ancak kanla temizlenirdi. Ve düğün gecesi, namusluluğu kanıtlayan işaret de başlı başına kandı. *Daya** ince uzun tırnağının ucuyla o narin zarı delmek için orada bulunurdu. Kan beyaz bir havlunun üzerine akıtılırdı ve havlu insanların başlarının üzerinde sallanırdı. Kadınlar hep bir ağızdan tiz bir ses çıkarırlardı ve davullar gümbür gümbür çalardı. O dakikadan sonra erkeklerin ve kocaların göğüsleri kabarabilir ve burunları tavana kadar yükselebilirdi. Çünkü her ne kadar kanıtı kadınların bedeninde olsa da onur, erkeklerin onuru anlamına geliyordu.

*) Mahalle ebesi.

O gece, üzerinde küçücük bir kan damlası bile olmayan o süt beyaz havlu başlar üzerinde dalgalandığında, her şey zifiri karanlığa kesti. Kral'ın berberinin bedeni olduğu yerde küçüldü ve koltuğuna gömüldü. Boynu öyle kısaldı, öyle inceldi ki, bir susam tohumunu aşmıyordu büyüklüğü.* Gece yarısı yatağından kalktı, tıraş takımının durduğu tahta kutuyu açtı ve usturayı çıkardı. Biledi. Sabahleyin, kan revan içinde yerde yatarken buldular onu, beyaz havlunun her yeri kana bulanmıştı. Onurunu kurtarmıştı. İşte şimdi tastamamdı her şey.

Nergis pencereden aynaya yöneldi ve yansıyan yüzüne bakarak orada kalakaldı. Gözkapakları şişmişti ve etrafı bir örümcek ağını andıran kırışıklıklarla sarılmıştı. Yanakları çökmüş, derisi pörsümüştü. Bir zamanlar düzgün ve yumuşacıktı yanakları, gözleri ışıl ışıl parlardı. Bir gecede, insanların Saadet Gecesi** diye adlandırdıkları o gecede bir çocuktan, yaşlanmakta olan bir kadına dönüşmüştü. Hayatında gençliğe dair hiçbir şey hatırlayamıyor, gündüz düşleri gördüğü o günlere geri dönemiyordu. Ergenliğe ermenin ne anlama geldiğini hiçbir zaman bilmemişti. Kız kardeşleri, okul arkadaşları ve köydeki diğer kızlar da böyleydi. Kafası annesinin karnından çıkıp ülke denen bir toprak parçasının üzerine düşmüştü, hepsi bu.

Ateşi çıkmış gibi birdenbire ürperdi. *Ülke* sözcüğü onun için çok derin bir sevgiyi ifade ediyordu. Daha adını bile yazamazken, Mısır'ın beş harfini yazmayı öğrenmişti. Öğretmenine *ülke* sözcüğünün ne anlama geldiğini sorduğunda, ayak bastığın topraklar cevabını almıştı. Ülkesine duyduğu

---

*) Bir insanın başını dik tutamadığını vurgulamak için kullanılan yaygın bir deyim.

**) Gerdek gecesi.

sevginin ağırlığı yüreğini titretirdi. Oranın sahibi Muhtar'dı, ama annesi de çok çalışıp didinmişti doğrusu. Okul arkadaşlarıyla birlikte bir gösteriye katılıp şöyle bağırmışlardı:

– Ülkemiz çok yaşa! Toprağımız çok yaşa!

Ne bir eksik ne bir fazla, sadece dört harften oluşan o *ülke* sözcüğüne duyduğu sevgiden ötürü yüreği tutkuyla yanıp tutuşuyordu. Hafızasına kazınana kadar defalarca kendi kendine tekrar etti. Ağzını açıp ondan söz etmeye başladığında, yüreği dudaklarından önce atılıyordu konuşmaya ve sokaklara çıkıp bu sözcüğü bas bas bağırırken, aklı yüreğinden bile önde gidiyordu. Sokaklarda yürürken ya da kaldırımda dururken bedeni kendi rızasıyla hareket ediyordu. Kendini başladığı noktaya geri dönerken, ölü babasının gömüldüğü yere ağır adımlarla yürürken buldu. Zihni sürekli babasının artık yaşamadığını, öldüğünü anlatmaya çalışıyordu, ama o babasının elini tutup öptüğü geçmişe gidiyordu sürekli. Babasını inandırabilmek için Yüce Allah adına üç defa masum olduğuna yemin etmişti. Kimse ona elini sürmemişti. Ne bir insan, ne bir şeytan, ne de bir ruh. Ne uyanık olduğu zamanlarda, ne de rüyalarında. Küçücük bir çocukken bile kapıyı pencereyi sımsıkı kapattığına, duvarlardaki çatlakları tıkayıp kapının altını bez parçalarıyla sıkıştırdığına, Şeytan'ın fısıltısını ya da rüzgârın soluğunu duymamak için kulaklarını tıkadığına yemin etmişti. İnsanlar ya da kötü ruhlar gelip de bacaklarını ikiye ayırmasın diye, dizlerini sımsıkı birbirine bitiştirmişti. Fakat babasının sesi hayal kırıklığına uğramış bir tonda gelmeye devam etti.

– Söyle bana kızım, o zaman neden kan çıkmadı?

Nergis gözlerini göklere çevirdi ve sordu:

– Söyle bana Allahım, kan nerede?

Büyük bir sessizlik oldu. Kimse cevap vermedi. Uzaklardaki bir arabanın kornası duyuldu. Hava durgundu. Ağaçla-

rın tepeleri hiç kıpırdamadan öylece duruyordu. Dalların birinden bir yaprak yere düştü. Sonra hiçbir şey. Gecenin içinden bir ses dahi çıkmadı.

– Ey Allahım, bu kan nerede?

Soruyu tekrar etti. Soruyu tekrar tekrar sormaktan hiç vazgeçmedi. Bütün umudunu Allah'a bağlamıştı. Allah adildi, merhametliydi ve onu asla yüzüstü bırakmazdı. O'nun sesini duyabilmek için kulak kesildi. Bir fısıltı duydu. Geceleri esen rüzgârın sesine benziyordu.

– Bu bir komplo. Muhtar'ın kurduğu bir komplo.

– Ama neden, Allahım neden?

– Babandan intikam almak istedi.

– Neden?

– Baban onun karşısına oturup bacak bacak üstüne atardı.

– Allahım neden olmasın ki, ne var bunda?

– İnsanlar farklı seviyelerdedir. Göz kaşın üstüne yükselemez.*

– İnsanlar eşit doğar. Bir tarağın dişleri gibidir onlar.**

– Bir de bana cevap vermeye mi kalkıyorsun, seni küstah kız?

– Ben... küstah... Allahım.

– Çeneni kapa, ağzından bir sözcük daha çıkmasın.

– Ben...

– Sözümü kesme.

– ...

– Bana öyle dik dik bakmaya kalkma.

– ...

– Babanın kibiri sana miras kalmış.

Karanlıkta el yordamıyla babasının elini aradı. Öldüğünü biliyordu ama hâlâ hissedebiliyordu elini. Onu öptü. Çok iyi

*) Mısır atasözü.
**) Hz. Muhammed'in sözlerinden biri.

bildiği o koku burun deliklerinden içeri girdi. Kan gibi aktı damarlarında. Eskiden bunun Allah'ın kokusu olduğunu düşünürdü. Babasının yanına oturduğunda alırdı o kokuyu, ki o koku babası otururken ellerinin arasına aldığı Kuran'dan geliyordu. Babası başını sallar, yüksek sesle birkaç ayet okurdu. Henüz nasıl okunacağını öğrenmemişti Nergis, sadece parmaklarıyla sayfaları çevirir ve harflere bakardı. Sayfaların kokusunu çekerdi içine; öyle incelerdi ki, parmaklarının arasında neredeyse un ufak olurdu. Babası eline vururdu.

– Bu Allah'ın kitabı, seni eşek seni.

Kuran, babasının evde bulundurduğu tek kitaptı. Rafta, tıraş takımının bulunduğu tahta kutunu üzerinde muhafaza ederdi onu. Kitaba dokunmadan önce abdestini alır, ellerini tam beş kere yıkardı. Kitabın tamamını baştan sona ezbere bilirdi ve gece gündüz durmadan tekrar tekrar okurdu. Eline kitabı alıp Allah'ın önünde diz çökerdi.

– Ey Allahım, benim babam bir tek namazı bile kaçırmadı.

– Biliyorum, Nergis.

– Peki o zaman neden yaptın bana bunu?

– İmanını sınamak istedim, seni sersem.

– Babamın inancı tamdı. Bir an olsun şüpheye düşmedi.

Başını yere doğru eğdi. Hayalinde, oğlunu kurban etmek için hazırlanan İbrahim Peygamber'i canlandırabiliyordu. Kurban edilecek kuzu henüz gönderilmemişti. Yaşla dolu gözlerini gökyüzüne çevirdi. Babası İbrahim Peygamber'den daha iyiydi. Kızı için kendisini kurban etmişti.

Annesi de çok dindar bir kadındı, tıpkı Meryem Ana gibi o da hayatı boyunca bakire kalmıştı. Fakat ninesi hepsinin arasında en iyisiydi. Bütün gün tarlalarda çalışıp didinir, gece olunca da saatlerce dua ederdi.

Aynada, yanaklarından aşağı süzülen gözyaşlarını görebiliyordu. Şalının bir köşesiyle sildi yaşlarını; şal göğsünü açığa

çıkaracak şekilde bir omzundan aşağı kaydı. Hemen toparlandı ve şalını düzeltti. Müdür'ün gözleri, duvardan onu gözetliyordu, Nergis o gözlerden kaçmak için dolap kapısının arkasına gizlendi. Bütün müdürlerin gözleri gibi onun gözleri de her yerdeydi. Ona doğru bir yastık fırlattı, bu arada şalı üzerinden kayıp yere düştü. Aynada yansıyan çıplak bedenini gördü, lambaya doğru koştu, ışığı söndürdü ve kendini yatağa atıp örtüyü kafasının üstüne kadar çekti. Müdür'ün parmakları iriydi ve solgun tüylerle kaplıydı; sesi bütün müdürlerinki gibi, gizlice dışarıya sızan alaycı bir tını barındırıyordu.

– Utanıyor musun, kızım?

Nergis'in ağzından kedilerin iniltisine benzer bir ses çıktı. Miyav, miyav, miyav.

– Bakirelerin hissettiği utangaçlık mı bu, kızım, değilse ne?

Ona bakmaya bile cesaret edemeden örtünün altına büzüldü. Bu saraya geldiğinden beri, gözlerini kaldırıp ona bakmaya hiç cüret etmemişti. O büyük Müdür'dü. Nergis bu kapıdan içeri girer girmez, Müdür'ün gözleri onun memelerine takılmıştı. Ardından, dışarı çıkmak için arkasını döndüğünde, Müdür'ün bakışlarının kalçalarında gezindiğini hissetmişti. Kulağına fısıldayan Şeytan'ın sesinden kurtulmak için yaptığı gibi, Müdür'ün bakışlarından kurtulmak için de savaşıyordu. Bir kış gecesi, odasına gelmişti. Nergis başını onun göğsüne yaslayıp hıçkıra hıçkıra ağlamıştı.

– Yemin ederim bakireyim, efendim.

– Nasıl oldu, kızım?

– Hiç kan akmadı, efendim.

– Belki kızlık zarın elastiktir, kızım.

– Elastik ne anlama geliyor?

– Elastik, bir kayış gibi bir şey.

Bir kahkaha savurdu, öyle yüksek sesle gülmüştü ki yatağın bacakları sarsıldı. Kahkahası Nergis'in kulaklarında çınladı ve altına aldığı bacakları titredi. Elastik. Bu, ucu sipsivri bir sözcüktü ve Nergis'in kulağını delip geçti. Müdür ona bir anatomi dersi verdi. Üst cebinden kalemini çıkardı ve bir kâğıt parçasının üzerine vajinanın ağzını ve kızlık zarını çizdi.

– Elastik kızlık zarı, Allah'ın bilgeliğinin bir ürünüdür. Elastik, gerilebilme özelliğine sahip olan, fazla sert olmayan şey anlamına gelir. Çoğunlukla tercih edilen bir özelliktir, dedi Müdür.

Aynaya baktığında gözündeki yaşın kuruduğunu görebiliyordu. Yatağın yanındaki lambadan cılız bir ışık yayılıyordu. Eliyle uzandı ve ışığı söndürdü. Bedeni, Müdür'ün bedeniyle birlikte karanlığa gömüldü ve her şey gözden kayboldu.

5
Gece Yarısı Bir Kavga

Adam bir ağaç gövdesinin arkasına kirpi gibi kıvrılmıştı. Kadının, pencerenin önünde gidip gelen gölgesini seyretti. Şalının altındaki göğsü bir görünüp bir kayboluyordu. Derin derin soluyor, iç çekermiş ya da öğüt verirmiş gibi nefesini uzatıyordu.

– Ey Allahım.

Tam ağacın arkasından çıkıp kendini gösterecekti ki, onun Nefise ya da kadınlar koğuşundan başka bir kadın değil, Başhemşire olduğunu anladı. Üzerine sorumluluk alan kadınlara karşı, geçmişi çok eskilere dayanan bir kin besliyordu içinde. Annesi, onun kafasını leğen kemiklerinin arasında ezdiğinden beri böyleydi bu. Daha sonra, o daha küçükken ve annesi büyükken, annesinin eli yanağına bir balta gibi inerdi.

Annesinden kaçmak için dolaba saklanırdı, başının üzerinde asılı duran giysilerinin kokusu onu nefessiz bırakırdı; kurumuş ter ve süt kokusu, bileziklerin ve kolyelerin şangırtısı, çiğnenmiş sakız, kızıl kına, âdet bezleri. Dolap kapısının arkasından seslendiğini duyardı:

– Zekeriya.

İsmi, daha önce hiç duymadığı bir isimmiş gibi tuhaf gelmişti kulaklarına, ama her nasılsa, sanki bütün ömrü boyunca bu ismi işitmiş gibi de tanıdıktı aynı zamanda. Zekeriya? Bu isimin bir anlamı olup olmadığını merak etti. Zihninden o sesi ve onunla birlikte annesinin görüntüsünü, karısını ve bütün kadınları kovaladı. Ta içinde bir yerlerde, karşı cinse karşı derin bir tiksinti duyuyordu ama bu tiksinti başka bir duyguyla karışıyordu, sanki cazibelerine kapılıyordu. Gözleri annesininkilere benzemeyen her kadının çekim alanına giriyordu. Ufak tefek kadınları tercih ediyordu, kemikleri incecik olan, elleri yumuşacık ve tokat atmak için fazlasıyla kırılgan olan kadınları. Fakat annesinin hayali onu hiç yalnız bırakmadı. Bedeninin kokusu hâlâ burnunda tütüyordu. Bu koku derin bir hasret uyandırdı içinde. Kendisini annesinin kollarına, annesine benzeyen her kadının kollarına atmak için can atıyordu.

– Ey Allahım.

Kulakları ağaç gövdesinin iki yanından belirdi. Kulak kesildi. Samimi, mütevazı ve dişi bir ses onu çağırıyordu. Başhemşire'nin kibirli ve otoriter sesine hiç benzemiyordu. Gözleri hemen kadının durduğu pencereye kaydı. Tiksintisine rağmen etkileniyordu kadından. Bütün bu kadınların arasında, onu tanımayı, ona inanmayı reddeden tek o vardı. Annesinin izlediği gibi izliyordu onu, karısının gözleriyle bakıyordu ona. Karısı parmak uçlarına vurarak döverdi onu, yüzünü duvara döndürüp ayakta bekletirdi ya da yatakta arkasını dönerdi.

Ses kesildi ve kadının odasında yanan ışık söndü. Uykuya

daldığından emin olmak için kısa bir süre bekledi, sonra saklanmakta olduğu yerden çıktı. Uzun boyluydu ve dimdik duruyor, tam tepesinde, karanlıkta süngü gibi parlayan bir tüy bulunan büyük bir sarık taktığı başını gururla yukarıda tutuyordu. Usulca bir adım attı. Sanki ağaçlar önünde başlarını eğiyor, yer ve gök kendilerini onun ayakları altına seriyordu.

Evrenin bu tavrına, doğanın davranışına memnun oldu ve onaylarcasına başını salladı. O evreni altı günde yaratmıştı ve haftanın yedinci gününde dinlenmişti. Koğuştaki adam böyle söylemişti ama sonra son bölümü atladılar ve yerine şunu koydular.

– Bizim çalıştığımız gibi hiç durmadan çalışmıyorsunuz. Yorulmak nedir bilmiyorsunuz, bu yüzden dinlenmek nedir onu da bilmemelisiniz.

Büyük ayaklarına bir çift naylon terlik giymişti. Elini sinek kovalar gibi yüzünün önünde salladı, sonra bir ayağını diğerinin önüne atarak ağır ve ciddi adımlarla yürüdü. Ayaklarının altına ta ufka kadar uzanan kırmızı bir halı serilmişti. Gökyüzündeki yusyuvarlak güneş, Keops Piramidi'nin üzerinde alev alev yanıyordu. Yuvarlağın üzerinden yansıyan görüntüsünü seçebiliyor, çok uzakta olmasına rağmen yüzünü ayırt edebiliyordu. Yüzü büyük ve sırtlan yüzü gibi dört köşeydi. Kaşları çalı gibiydi ve burnunun üzerinde birleşiyordu. Burnu, kartal gagasına benzeyen kocaman kıkırdaklı bir kancaydı. Ta başından beri, onu aynada ilk gördüğü günden itibaren ondan kurtulmak istiyordu, ama kafasının derinlerine inen çok sağlam bir kökü vardı. Ayrıca kulakları da insan kulağına hiç benzemiyordu. Bir ineğin ya da bir buzağının boynuzları gibi öne doğru kıvrıktı.

Aşağılayıcı bir tavırla dudaklarını büzdü, sadece ağzının bir kenarını eğerek gizemle gülümsedi. Kutsal Aynak, kutsal bir hayvandı ve adam okulda defterine onun resimlerini çi-

zerdi. Boynuzlarının üzerinde güneşi taşırdı ve annesininki gibi iki tane memesi vardı. Ninesi gibi, ona bir kadın ismi kullanarak, Hathor* ya da Sathur** diye seslenirlerdi.

– Sen oradaki... sen... sen...

Bir anlığına durdu ve sesi dinledi. Kulaklarındaki uğultu artmaya başladı, sanki yanına yaklaşmakta olduğu bir çağlayanın büyüyen gürültüsüydü bu, sanki binlerce insan hep bir ağızdan bağırıyordu.

– Çok yaşa... çok yaşa.

Sesler, tek bir seste birleşti. Bütün insanlar bağırıyordu ve bütün insanlar bir ölüm sessizliği içindeydi. Askerlerin oluşturduğu göz alabildiğine uzanan iki sıranın arasından aşağıya doğru yürüdü. Ona asker selamı verdiler, o da askerlere sağ kolunu kaldırarak karşılık verdi. Sağ bacağı da tahta bir baston gibi yukarı kalktı, ayakkabılarının aydınlıkta pırıl pırıl parlayan, deriden yapılmış uzun burunları ve at nalı şeklinde demir ökçeleri vardı. Ayağını uzun bir süre yukarıda tuttu, sonra diğerinin yanına indirdi. Zafer davulları askeri marşı çalıyordu. Binlerce asker uygun adımlarla yerleri dövüyordu. Bacaklarını havaya kaldırıp sopa gibi kaskatı tutuyorlar, sonra aşağıya indirip diğeriyle birleştiriyorlardı. Yüzleri Mukaddem Dağları'nın taşları gibi griydi, burunları göze çarpıyordu, her biri sonsuzluğa uzanan düz bir çizgi gibi art ardaydı. Pirinç miğferlerin altındaki sıfıra vurulmuş kafaları, ilerledikçe birbirine değiyordu. Her miğferin altına, sanki geri dönüp de kafalarının içine bakacakmış gibi yuvarlarına iyice gömülmüş bir çift göz vardı. Ağızları nefes almaya çabalarmış gibi açıktı ve gözbebekleri yarı kapalı gözkapaklarının altına gizlenmişti.

– Çok yaşasın. Sonsuza kadar yaşasın.

Sonsuza kadar sözcüklerini kafasının üzerindeki bütün

* ve **) Melek adları.

deliklerden emdi; gözleriyle, burnuyla, ağzıyla, dimdik duran ve öne doğru kıvrık kulaklarıyla, vücudunun üzerindeki gözeneklerle ve sahip olduğu bütün deliklerle. Sözcükleri emdi, onu ta etinin içine kadar soğurdu. Harfleri susuz kalan bir insanın dudaklarına damlayan su gibiydi. Onları diliyle yaladı, ağzında çiğnedi ve büyük bir mutlulukla başını salladı. Dudaklarında bir gülümseme gezindi, ağzı sağa doğru kaydı, sonra eski yerine döndü.

Sonra çığlıklar kesildi ve yerini bir kadının şarkısına bıraktı:

– Sevgili yurdum. Ne büyük sana olan sevgim. Yanan bir ateş sana sevgim.

Kadının yüksekçe bir platformun üzerindeki bedeni görülebiliyor, dansöz giysileri içindeki eti titriyor ve sallanıyordu. Ağlara takılan gümüş bir balık gibi, derinlerden yüzeye çıkan bir denizkızı gibi silkindi. Gözleri kapalı halde, coşku dolu bir esrimeyle döndü ve inledi. Şu anda ismi Zuzu'ydu ama eskiden Zennube diye bilinirdi.

Ardından koro karşılık verdi.

– Yanan bir ateş, sevdiğim! Yanan bir ateş!

Adam kafasını kıpırdatmadan gözucuyla izledi kadını. Kadın ona göz kırptı, kimsenin farkına varamadığı şifreli bir mesaj gönderdi. Adam çok temkinliydi. Gözlerini fal taşı gibi açmış, hiç kırpmadan bakan bir karısı vardı. Adam geceleri eve gelmeden önce sabun ve suyla beş defa yıkanırdı. Karanlıkta parmak uçlarında yürüyerek eve girerken onu izlerdi karısı. Adam yüzünü duvara, sırtını karısına dönerdi. Ama kadının burnu, o daha soyunmaya fırsat bulamadan iç çamaşırlarından yayılan kokuyu duyardı. Kadının gözleri, uyurken adamın boynunu yakıp kavuran ateş toplarıydı. Sesi, şu sözleri söylerken kavurucu bir rüzgâr olurdu:

– Sen düşmüşsün. Aşağılıksın.

Düşmüş sözcüğü kulaklarını bir kurşun gibi delip geçerdi.

Bu sözcük, çocuğu bir kabahat işlediği zamanlar dışında bir kadının ağzından asla çıkmayacak bir sözcüktü. Kadının sesi ona annesinin sesini hatırlattı. Dilinin ucu, dudaklarının arasından bir iğne gibi aniden çıkardı. Ağzı ardına kadar açılır, sonra sımsıkı kenetlediği dişlerinin üzerine kapanırdı.

– Düşmüş. Aşağılık.

Bu söz, bir kurşun gibi başının arka tarafına saplanmıştı. Kendi etrafında dönüp duran küçük, çelikten bir bilye gibi aşağı kayıyordu. Düşmüş! Aşağılık! Okuldaki dilbilgisi kitabında *düştü* sözcüğünü okumuştu. Bu geçmiş zamanda bir fiildi ve *düşmüş* geçmiş zamanın rivayetiydi, kadınlar için çoğul formda kullanılırdı. Arapça'da eril çoğul yoktu. Kullanılmazdı. Ne tarih kitaplarında, ne kutsal kitaplarda vardı. Âdem düşmüş bir insan olarak anlatılmıyordu. Bir erkek yalnızca merdivenden, iktidardan ya da küçük bir çocukken yolda kayıp düşerdi.

– Düşmüş. Aşağılık.

Kadının suratına indirmeye hazırlanarak elini havaya kaldırdı ama kadın ondan daha çabuk davrandı. Bedeni daha hızlı hareket etti, havada yükselen bir kelebek gibiydi. Kadın gençti, o yaşlıydı, daha yavaştı. Saçları dökülmüştü, kirpikleri de. Gözbebekleri perdelenmişti ve çevresindeki dünyayı çok net göremiyordu. Gözleri bir süre etrafta dolanıp onu aradı ama o denize düşen bir damlacık gibi karanlıkta kaybolup gitmişti. Bir saniye önce tam buradaydı ama şimdi gitmişti. Tam otuz yıldır buradaydı, hazır olda duran asker sıraları boyunca onun yanında yürümüştü. Bir zafer marşı çalıyordu. Adam, diğer kadınlarla birlikte duran kadını arkada bıraktı ve önlere, platformun durduğu yere doğru yürüdü. Ona Kahramanlık Madalyası'nı verirlerken öne eğildi. Madalyayı göğsüne iğnelediler. Işıkta pırıl pırıl parlayan altın bir diskti. Usulca bir adım attı, başı dimdik yukarıdaydı. Yukarı! Yukarı! Yukarı!

Uzaklardan bir ses yankılandı. Dünyayı dolaşıp gelmiş gibi, göklere yükselecekmiş gibi görünüyordu. Yukarı! Yukarı! Yukarı! En yukarı! Ben en yukarıdayım, en tepedeyim.

Yürürken gözleri etrafta geziniyordu ve ses kulaklarında rüzgâr gibi yankılanmaya devam ediyordu. En yukarıdayım! Tam tepedeyim. Gözleri, göklere odaklandı. Sarığı başına dolanmıştı ve tam tepesinde bir tüy vardı. Adamın uzun, kara gölgesi yere düşüyordu. Boynu iyice uzadı. Burnu bir iğne kadar sivri ve keskindi. Ağır ağır sarayın arka kapısına doğru yürüdü, merdivenleri adım adım çıktı ve sahanlıkta durdu. Cılız bir ışık gözlerini aldı.

Gözleri küçük ve yusyuvarlaktı, her iki gözünün korneası, sanki katı bir şeyden oyulmuş gibi hafifçe kabarıktı, yuvarlak birer taşa benziyordu. Bakışları sabitti ve gözlerinin dış yüzeyi hareketsiz duruyordu, fakat alt taraftaki bir şey kımıldamaya, bir damla nem ya da hapsolan bir gözyaşı, serbest kalmaya çalışıyordu. Gözkapakları kàpkara birer şişlikti ve yüzü Aboul Houl'unki* gibi köşeliydi.

Bir şeyler çiğnermiş gibi çenesini oynattı, sonra güçlükle kuru kuru yutkundu, âdemelması gırtlağında bir aşağı bir yukarı hareket etti. Sanki gırtlağına yutamadığı bir şey takılmış gibi belirgin duruyordu. Çürümüş, uğursuz elmaydı o ve Âdem'in gırtağında değil, Havva'nın gırtlağında kalmış olması gerekiyordu. Bu, bir zamanlar dedesinin ona söylediği bir şeydi.

Erkekler koğuşunun kapısında durdu, sarığını ve üzerindeki tüyü düzeltti, ciğerlerini havayla doldurdu.

– Ben en tepedeyim, herkesin üstündeyim, dedi kendi kendine.

Kapıyı iterek açtı ve içeri girdi. Koğuş sessizliğe dalmış,

*) Sfenks.

hizada duracak şekide düzenlenmiş yataklarla ve onların üzerinde derin uykular çeken bedenlerle karanlığa gömülmüştü. Burnunu havaya kaldırarak, yukarıdan gözledi onları. Koğuştakiler onun yaratıklarıydı ve onları böyle adlandırıyordu; onun yaratıkları. Onlar geceleri uyurdu. Bir tek o geceleri uyumazdı.

Yatak sıraları arasında yürüdü, kafasını bir o yana, bir bu yana çevirdi. Dudakları bir gülümsemeyle büküldü. Her şey yerli yerindeydi. Kimse ona başkaldırmaya ya da evrensel yoldan sapmaya cüret etmemişti. Hepsi derin uykudaydı, gözleri sımsıkı kapalıydı.

Ansızın durdu. Ardına kadar açık ona bakan bir çift göz gördü. Sık kirpikleri dimdikti ve gözleri kapkara ışıldıyordu. Saçları kesilmemişti, uzun ve gürdü, ayrıca simsiyahtı. Asi bir bukle alnına düşüyordu. Onu hemen tanıdı. İblis'ti o. Başkası olamazdı zaten. Yavaş yavaş ona doğru yürüdü, onu seyretmek için uzun süre durdu, sonra işaretparmağıyla omzunu dürttü.

– Uyanık mısın, oğlum?

Cevap vermedi. Kımıldamadan yatağında yattı, kimse onunla konuşmamış gibi gözleri tavana sabitlenmişti. Derin düşüncelere dalmış gibi görünüyordu. Gözlerinin önünde kaybolup gitmeyi reddeden bir görüntü vardı. Koca demir kapı sarsılarak açıldı ve kadın aceleyle içeri girdi, ani bir rüzgâr saçlarını geriye savurdu, eğitilmeyi reddeden asi bir kısrak gibiydi. Büyük gözleri iyice açılmış ve dimdik ileri bakıyordu. Bakışları ince bir kılıcın keskin ucu kadar deliciydi. Fakat görünenin altında, bazen annesinin gözlerinde yakaladığı o yumuşak ışıltı vardı.

– Cevap ver bana, oğlum.

Dudakları sımsıkı kapalıydı hâlâ. Tek bir ses bile çıkmadı ağzından. Kadının içeri girişini gördüğünden beri, annesinin hatırası sürekli aklına geliyordu. Boyu uzundu, bir ok gibi

dimdikti. Muhtar'ın önünden geçerken asla başını öne eğmemişti. Erkeklerin başı eğilirdi ve gözleri yere bakardı ama o hep başı dik yürürdü, gözleri dimdik ileri bakardı. Ayakları çıplaktı; tıpkı Peygamber'in ayakları gibi çıplaktı ve tüm ağırlığıyla yürürdü onların üzerinde. Kemikleri iriydi ve çapasıyla yere vurduğunda, toprak yarılıp açılırdı. Kadının sesi, rüzgâra benzer bir iniltiyle kulaklarında çınladı.

– Sakın sen de babanın yaptığı gibi bu adamın karşısında boyun eğme.

O günden sonra babası evde yatmış ve o ateşli hastalıktan ölene kadar hiç dışarı çıkmamıştı.

Kadınlar yanaklarına vurmuşlar, çığlıklar atıp ağlamışlardı. Annesi saçını yıkayıp beyaz bir eşarpla bağlamış ve onu elinden tutup köydeki okula götürmüştü. Yolda giderken ona bir kalem ve defter almıştı.

– Konuşsana, seni şeytan!

İblis önünde ayakta dikilen adamı gördü, koca kafasında sarık vardı, sarığının altında kalan gözleri küçücüktü ve Şeyh Mesud'un gözleri gibi parlıyordu. Şeyh Mesud parmaklarının ucuna vurarak döverdi onu ve Bakara Suresi'ni ezberden okumasını isterdi. Nasıl yazılacağını bilmiyordu ama dizeleri tüm kalbiyle biliyordu. Gözlerini kapayıp, kısık sesle tekrarlardı:

– *Ve Allah meleklere dedi ki: Ben dünyaya hükmetmesi için bir halife yaratacağım. Ve melekler O'na sordu: Kan dökecek, kötülük tohumları ekecek birini mi yaratacaksın? Sana yeterince şükretmiyor muyuz, ey Efendimiz?*

– Hükümdarın adı ne, oğlum?

Sorunun cevabını veremeden gözlerini tavana dikti. Annesinin sesi kulağına fısıldadı.

– Adı Muhtar, oğlum.

Gözlerini kapadı. Birbiri ardına dizilen, beyaz elbiseleri içindeki melekleri görebiliyordu. Hep bir ağızdan tekrar ettiler:

– *Kötülük tohumları ekecek birini mi yaratacaksın?*

Sesi bir çağlayanın gürüldemesi gibi çınladı kulaklarında.

– Kahrolsım, uğursuz halife.

Gözlerini açtı ve yanında oturan çocuğa fısıldadı.

– Onun adı Muhtar, halife değil.

– Ne muhtarı? Hangi muhtar? O yıllar önceydi.

– Kral zamanında mı?

– Hangi Kral?

– Başka bir dünyada yaşıyor gibisin.

– Peki şimdi adı ne?

– Şimdi ona General diyorlar.

Dudaklarını sımsıkı kenetledi, gözlerini kapadı ve kafasını yatak örtülerinin altına sakladı. Omzuna bir parmağın dokunduğunu hissetti.

– Benim kim olduğumu bilmiyor musun, oğlum?

Yatak örtülerinin altından başını uzattı ve önünde duran yüze fal taşı gibi açık gözlerle bakakaldı. Yüz hatları tanıdık geliyordu. Burnu Şeyh Mesud'unkine benziyordu. Yüzü köşeliydi ve beyaz teninin üzerindeki al yanakları General'in yüzünü andırıyordu. Fakat konuştuğu dil Arapça'ydı.

– Benim kim olduğumu bilmiyor musun, İblis?

Dudaklarını araladı ve cılız bir sesle karşılık verdi:

– Biliyorum, Majesteleri.

Omzunu tekrar sarstı.

– *Majesteleri* lafını git Muhtar'a ya da Müdür'e söyle, bana değil. Ben herkesten üstünüm. Anlaşıldı mı?

– Anlaşıldı, efendim.

– Efendiler götürsün seni. Peki Yüce Allahım, diyeceksin.

– Peki Yüce Allahım. Ama lütfen izin verin biraz uyuyayım.

– Uyumak mı?! Uyumak da ne demek seni şeytan. Sen uyursan, kim ortalıkta dolanıp insanların kulaklarına fısıldayacak, kim onları baştan çıkaracak, İblis?

Gözlerini kapadı, yattığı yerde arkasını döndü. Fakat uzun işaretparmağı tekrar dürttü onu.

– Bir an önce kalk, oğlum ve işe koyul.

– Bırak da uyuyayım. Yorgunluktan ölüyorum.

– Sana kalk dedim. Kalk ve insanların kulaklarına fısılda, oğlum.

– Peki fısıldamazsam ne olacak? Neden bütün insanların cennete gitmesine izin vermiyorsun?

– O zaman ben cehennemi kimin için yarattım, sersem?

– Cehennemde kuzu kızartabilirsin. Bunda ne yanlışlık var, ha dostum?

– Bana neler söylüyorsun sen, oğlum? Kim olduğumu unuttun mu yoksa?

– Özür dilerim, Yüce Allahım. Lütfen kızma! Dostum ya da ona benzer bir şeyim değilsin. Sen benim Allahımsın. Sen benim Kralımsın. Senin önünde eğilirim. Gel ve alnından öpüp af dilememe izin ver.

İblis yatağından fırladı ve başını öpmek için ona doğru atıldı. Başına doladığı sarık üzerindeki tüyle birlikte yere yuvarlanmıştı. Saçları kısacık kesilmişti ve kafası çıplaktı. İblis dudaklarıyla kafasına dokundu, sevinç dolu kahkahaları ortalığı çınlattı.

Koğuşta yataklarında yatan adamlar uyandılar. Birdenbire ölümden uyanmışlar da başka bir dünyaya adım atmışlar gibi gözlerini ardına kadar açıp etrafa bakındılar. İblis ve Allah birbirlerine yumruklar savurarak dişe diş kavga ediyorlardı. Havada küfürler yankılanıyordu. Küfürler durdu, sonra yumruklarla ve tokatlarla birbirlerine giriştiler. Beyaz gecelikli adamlar yataklarında oturuyorlar, bitkin gözlerle olup biteni izliyorlardı ama bu bitkinliğin altında, bir yarışma seyreden çocuklardaki ya da genç insanlardaki gibi sessiz bir pırıltı vardı. Alkışlamaya ve tezahürat etmeye başladılar.

– Heh! Heh! Heh! Heh!

Bir tanesi dışında hepsi gülüyordu. Bedeni ufak tefekti ve büzülmüştü, yüzü kırışıklıklarla doluydu. Ağzındaki dişler dökülmüştü ve koca gözleri gözlüklerinin arkasından fırlıyordu. Kafası tamamen keldi ve gevşekçe göğsünün üzerine dökülen uzun, beyaz bir sakalı vardı. Kolunun altında bir kitap taşıyordu. Çıplak ayakları üzerinde yavaş yavaş kavga eden iki adama doğru ilerledi. Pamuk ipliği gibi incecik olan kolunu kaldırdı ve tiz bir ses çıkararak bağırdı.

– Duruşma başlamıştır.

Birdenbire bir sessizlik oldu. İblis donakaldı ve Tanrı da kollarını iki yana indirerek İblis'in yaptığının aynısını yaptı. Şimdi bütün gözler yaşlı adama bakıyordu. Bu kez sesi öyle yüksek çıkmıştı ki, çınladığında duvarlar sallanıyormuş gibi göründü.

– Duruşma başlamıştır.

Adamlar birbirlerine baktılar. Sessizce başlarını salladılar. Bazıları ayağa kalktı ve yatakları yanlara itmeye başladı. Tam ortada küçük bir platform kurdular ve üzerini beyaz bir çarşafla örttüler. Çarşafın üzerine kırışık suratlı adam için bir bardak su ve bir çekiç koydular, sonra adamın omzuna siyah bir pelerin astılar. O şimdi yargıç olmuştu. Sesi tekrar çınladı.

– Duruşma başlamıştır.

Birdenbire uzun, tiz bir düdük sesi yankılandı koridorda. Cam panellerin arkasından Başhemşire'nin gölgesi çarptı gözlerine, onun yanından erkek hemşirelerden biri içeri adım attı. Ortada duran platform ve onunla birlikte kırışık suratlı yargıç gözden kayboldu. Koğuş tekrar karanlığa gömüldü ve ortalığa bir sessizlik hâkim oldu. Her şey hareketsizdi, koğuştan tek bir ses bile çıkmıyordu ve görülebilen tek şey havanın esintisiyle usulca yerde sürüklenen siyah bir tüydü.

6
Nefise

Kadınlar koğuşunda yatarken düdüğün sesini duydu. Rüzgârın ıslığı gibi çınladı kulaklarında. Gözlerini açtı ve etrafına bir göz attı. Peş peşe sıralanmış beyaz eşarplı kafaları görebiliyordu. Yastıkların üzerinde dinleniyor, derin bir uyku çekiyorlardı. Nefes alıp verirken, iniltili, horultulu sesler çıkarıyorlardı. İnlemeleri, geceleri annesinin inlemesini hatırlattı ona. Uzaklardan esen bir rüzgârın uzun, bitip tükenmek bilmeyen uğultusu gibiydi.

– Yaaa huuu, yaaa huuu.

Uzun, ince bir yılan duvarda süzüldü. Bedeni sarı, kafası siyahtı. Gözleri küçüktü, çıkık bir burnu vardı ve uca doğru sivriliyordu. Yılan nefes verdi ve ağzından çıkan hava kadının adını andıran bir ıslığa yol açtı:

– Nefise.

Gözleri şaşkınlıktan ardına kadar açıldı. Bir yılan insan sesine benzer sesler çıkarabilir miydi? Onun adını çağırabilir miydi? Diğer kadınlardan ayırıp da, onun Nefise olduğunu nereden bilebilmişti?

Uzun bir süre yılana baktı, sonra eliyle yüzünü kapadı.

– *Ey Allahım, Şeytan'ın musibetlerinden korunmak için sana sığınırım.*

Kötü ruhları kovalamak için dualar mırıldandı, göğsüne bağlanan kayışı çözdü ve ayağa kalktı. Koğuşun pencereleri kapalıydı ve hava durgundu. Ruhunun, bedeninin içinde boğulduğunu, dışarı çıkmak için bir yol aradığını hissetti. Pencereyi açtı, sanki birleşmiş gibi görünen, aysız yıldızsız göğü ve yeri gördü. Sadece bir yıldız sabit ışığıyla karanlığı yarıyordu. Annesinin sesi çok uzaklardan buldu kulağının izini.

– Oğlum nerede, ey Zühre, adaletin ve merhametin anası.

Annesi karanlıkta ayakta dikiliyordu. Arkası ona, yüzü pencereye dönüktü. Göğsü inip kalkarken çıkan soluk sesleri duyulabiliyordu.

– Oğlum nerede, ey Zühre, nerede?

Sesi, gecenin sükûnetinde usulca dalgalandı. Dar sokaklarda ilerleyen Şeyh Mesud'un kulağına ulaştı. Bir ruh üzerine çullanmış gibi birdenbire durdu, sopasıyla toprağa vurdu ve yere tükürdü:

– Allahın laneti üzerine olsun, seni orospu, seni!

Adamın annesini lanetlediğini düşündü. Ama adam lanetlediği kişinin, gökyüzünden düşüp Hârut ve Mârut meleklerini ölene dek kullanabilsin diye büyüleyen Zühre adında başka bir kadın olduğunu söyledi. Hârut ve Mârut'un kim olduğunu sormuştu annesine, annesi de onların geceleri ortaya çıkan melekler olduğunu söylemişti. Sonra dişi keçi ikiz yavrular doğurdu, annesi birinin adını Hârut, diğerinin adını Mâ-

rut koydu. Fakat Hârut öldü ve Mârut kardeşinin ölümünden o sorumluymuş gibi kırmızı gözlerini ona dikti. Bu olaydan sonra, annesi bir yere gitmek için ne zaman evden çıksa, gücünün yettiğince, sımsıkı yapışırdı onun eteklerine. Annesinin ayakları büyüktü ve yürürken uzun adımlar atardı. Ona yetişmeye çalışırken durmadan yüzükoyun yere kapaklanırdı. Ağzı burnu tozla dolardı ve annesini yolda yürürken gözden kaybetmesi an meselesiydi ama eteğine öyle sıkı yapışırdı ki, bir an olsun yanından ayrılmasına izin vermezdi. Geceleri kollarını annesinin boynuna dolayıp, gözlerini sımsıkı kapatıp onun kucağında uyurdu. Gözlerini açmaya korkardı, çünkü açınca annesini yanında bulamamaktan korkardı.

– Oğlum nerede, Zühre, adaletin ve merhametin anası?

Gece, tüm dünyayı sarıp sarmalayan siyah bir bulut gibiydi. Gökyüzünde ne bir yıldız, ne de ay vardı. Sadece bir yıldız, nöbet tutan, sürekli etrafı kollayan bir göz gibi parlıyordu gökte. Annesinin kucağında yatarken yukarıdan, çok uzaklardan ona baktı. Annesinin sağ yanında uyuyordu, başını kolunun altına gömmüştü. Hava, üzerine su serpilmiş toprak kokuyordu. Dişi eşek dört bacağını da uzatmış, evin giriş kapısının önünde yatıyordu. Keçi gözleri kapalı uyuyordu, ama kendi başını yukarı dikmiş, gözleri ardına kadar açık yere çömelmişti. Yemyeşil, tarlaların rengini taşıyan gözleri karanlıkta parıldıyordu.

– Oğlum nereye gitti, Zühre?

Annesi bütün bir gece boyunca bu soruyu sormaktan bir an olsun vazgeçmedi. Uykuya daldığında, aynı sözlerin nefes alıp verişleriyle birlikte ağzından çıktığı duyulabiliyordu. Yürüdüğünde, adımlarını hep aynı düzen içerisinde atardı. Ağzı her zaman sımsıkı kapalı olurdu, gözleriyse hep gökleri tarardı. Boynunda ve omuzlarında taşıdığı o ağır pamuk çuvallarına rağmen başı her zaman dimdikti. O da, annesinin etek-

lerine sımsıkı yapışıp küçük bacaklarını sürüye sürüye onu takip ederdi. Güneş göz kamaştırıcı ve sımsıcaktı, yer ayaklarının tabanlarını yakıyordu. Yoğun toz bulutları ineklerin ve bufaloların ağır aksak bacaklarının altından döne döne ilerliyordu. Kuyruklarının altından idrar ve ter damlıyor; yolların orta yerinde, gittikleri her yerde güneşin altında kuruyan küçük ve yuvarlak dışkı öbekleri oluyordu. Su damlacıklarıyla ıslanan yerde duran hasırı düşleyerek gözlerini kapadı. Onun için bu rüya gibi bir şeydi, daha yürümeye yeni başladığı zamanlarda annesinin ona anlattığı Cennet Bahçesi gibiydi. Döndüklerinde nefes nefese evin girişinde dururken, ağzı Cennet Bahçesi sözcüklerini sarf etmek için açılırdı.

– Cennet Bahçesi.

Bu iki sözcüğü uykusunda sayıklamayı asla bırakmadı. Annesine Cennet Bahçesi'nin nerede olduğunu sormamıştı. Zaten o asla soru sormazdı. Duyduğu her şeye, sorgulamadan inanması bekleniyordu ondan. Bu, Şeyh Mesud'un sürekli tekrarladığı bir şeydi.

– Bir kız olmanın gerektirdiği her şeyi yapacaksın, Nefise, yoksa cehennem ateşlerinde Şeytan'la birlikte cayır cayır yanarsın.

Şeytan'ın kim olduğunu bilmiyordu. Küçük erkek kardeşi olduğunu sanıyordu. Annesi, Nefise doğduktan iki sene sonra doğurmuştu onu. Nefise ona bir defter bir kalem almıştı. Erkek kardeşi köy okuluna gitmeye başladıktan sonra, Şeyh Mesud ona İblis ismiyle hitap etmekten asla vazgeçmemişti. Onu falakaya yatırır, kızılcık sopasıyla ayaklarının tabanlarına vururdu ve çocuk ondan saklanmak için seramik fırınının içine girerdi.

Geceleri kardeşi onunla birlikte hasırda yatardı. Sessizce hıçkırdığını duyabilirdi. Sabah olana kadar, kollarını onun boynuna dolayıp öyle yatardı ve kışın ikisi de aynı ince batta-

niyenin altında uyurlardı. Gözlerini kapadı ve kalın bir pamuklu yorgan düşledi. Köyde yaşayan kızların düşleri kalın pamuklu yorganlardan öteye gidemezdi asla. *Pamuk* sözcüğünü çok erken yaşta öğrenmişti. Annesi pamuk ekerdi ve çuvallarını başının üzerinde taşırdı. Pamuk çuvalları Muhtar'ın evinde toplanır, ertesi gün ortadan kaybolurdu. Kimse çuvalların nereye gittiğini bilmezdi.

Günlerden bir gün, Köy Korucusu çıkageldi ve tüfeğinin dipçiğiyle kapılarına vurdu. Erkek kardeşi annesinin kolları arasına saklandı ama Korucu onu annesinin kollarından kopardı ve süngüsüyle omuzunu dürttü:

– Sen, İblis, vatani hizmetini yapmaya gidiyorsun.

– Vatani hizmet!

Toz renginde bir üniforma giyen Köy Korucusu evlerinin avlusunda ayakta dikiliyordu. Üniformadan paslanmış pirinç düğmeler sallanıyordu. Yüzü kül kadar griydi, derisi sivilcelerle ve küçük kraterlerle kaplıydı. *Vatani hizmet* sözcüklerini telaffuz ederken gözlerini kapamış ve ağzını kocaman açmıştı. Büyük bir makasa ya da kerpetene benzeyen kocaman sağlam çeneleri vardı. Ağzını açıp gözlerini kapatarak *v* harfine vurgu yaptı, *a* ise çok uzaklardan gelen ve uzayan bir sesti; sonra sözcüğün sonundaki, dilinin ucunun dudaklarının arasından fırlamasına neden olan *i* harfini söylerken gözlerini yeniden açtı. Sözünü bitirirken, sanki söylenecek başka bir şey kalmamış gibi çenelerini sımsıkı kapadı. *Vatani hizmet* sözcükleri, kadınların kollarını oğullarının boynuna dolamalarına ve karınlarının içine geri çekmek istermiş gibi onları kucaklarında saklamalarına neden olurdu.

Firavunların zamanından beri *vatani hizmet* hep ölüm anlamına gelmişti. Bir kadın bir oğlan çocuğu doğurur, sonra onu tanrılara kurban verirdi. Tanrı askerleriyle çevrelenmiş bir halde, altından bir tahtta otururdu. İnsanlar daha sonra-

ları onun resimlerini gazetelerde gördüler ve o farklı zamanlarda, farklı şekillerde adlandırıldı. İsimler ve sözler değişti ama taht hep aynıydı. Askerlerin oluşturduğu sıralar da hep oradaydı. Üniformalar, onların dikildiği malzeme, göğüslerin üzerine sıkıca iliklenen düğmeler, omuzlardaki şeritler ve rütbeler değişti ama bunların dışında her şey aynıydı. Oğlan çocukları hâlâ yukarıdan gelen emirler doğrultusunda çağırılıyor, üzerinde kartal mührü taşıyan bir parça kâğıda isimleri yazılıyordu. Kâğıt barut kokardı, baskı makinesinden çıkan tabaklanmış eski deri kokardı, duvarlarında altın resimli çerçeveler asılı olan ofisler gibi kokardı. Onun başı duvarda asılı dururdu. Hiçbir zaman oynamazdı yerinden. Gözleri o karenin içinden, sırtlana benzeyen suratıyla boşluğa bakardı. Bir gülümsemeyle yana doğru kayan dudakları hafifçe aralık olurdu.

– Vatani hizmet, evlat!

Annesi başına bağladığı beyaz eşarbı çıkardı. Uzun siyah saçlarının örgülerini çözdü, *gallabeya*'sının boynundan tutup önünü baştan aşağı yırttı. Arkasından bir sürü kadın avuçlarıyla yüzlerini döverek, gökleri yaran çığlıklar atarak uygun adımlarla ilerlediler.

– Yaaa, huuuu, yaaa, huuu.

Sesleri Yehova adındaki bir tanrıyı çağırıyorlarmış gibi geliyordu kulağa. Ağır ipekten bir elbise giyen Şeyh Mesud ağır adımlarla onlara doğru ilerledi. Başına, tam tepesinde salınan kırmızı ipliklerden dokunmuş bir püskül olan saf beyaz ipekten bir sarık sarmıştı. Annesinin yanına doğru usulca yanaştı ve sessiz, ağırbaşlı bir tonda şöyle dedi:

– Oğlun, göklerdeki babasının yanına gitti.

Sertleşmiş ve çatlamış elleriyle çıplak göğsünü dövdü annesi. Siyah meme ucunu iki parmağının arasında sıktı ve bir parça süt dışarı fışkırdı. Sesinin son kertesine kadar haykırdı.

– Rahmimin evladı. Rahmimin evladı.

Kadınlar hep bir ağızdan bağırarak onun yanına toplandılar:

– Rahmimin evladı! Rahmimin evladı!

– Senin oğlun peygamberlerle ve şehitlerle birlikte Cennet Bahçesi'nde, dedi Şeyh Mesud, onunla birlikte gelen bir dizi köy korucusunun önünde dikilerek. Şehitler sözcüğünü telaffuz ederken, boynu yukarıya, göklere doğru uzandı. Ağzını, sözcüğün anlamını tam olarak verebilmek için mümkün olduğunca açtı. Gözlerini kapattı ama ağzı, esniyormuş ya da daha sözcük ağzından çıkmadan uykuya dalmış gibi açık kaldı.

Annesi birdenbire sakinleşti. Büyük, çıplak ayaklarıyla ona doğru yürüdü. Göğsü çıplaktı, apaçıktı ve gözleri dimdik ona bakıyordu. Tarlalarda ineklerin üzerine yürüdüğü gibi yürüdü üzerine ve kafasına avuç avuç toz toprak attı, ona lanetler yağdırdı. Anasına ve babasına küfretti, babasının babasına, bütün atalarına, yedi ceddine küfretti. Cennet Bahçesi'ne küfretti, peygamberlere, şehitlere ve onlara ilgisi olan herkese küfretti. Krallara ve firavunlara, ta Ra'ya gelene kadar herkese küfretti.

Güneş batmaya hazır, gökte alçalıyordu. Çocuklar gurubu seyretmek için nehir kenarında toplandı. Köy korucuları da manzarayı seyretmeye koyuldu. Her biri ucuna uzun süngüler takılı silahlar taşıyordu. Gözleri yarı kapalıydı, ayakta uyuyorlardı. Bu manzaranın geçmişi ta Nuh zamanlarına kadar gidiyordu ve o kadar sık tekrarlanıyordu ki görmekten yorulmuşlardı artık.

Sonra *Muhtar* sözcüğü havada silah sesleri gibi yankılandı. Bir irkilmeyle gözlerini açtılar. Hayatlarında ilk kez bir kadının Muhtar'a küfrettiğini duyuyorlardı. Krallara, firavunlara ya da Allah'ın peygamberlerine küfredebilirdi. Onlar kitaplarda okudukları birtakım isimler ya da bazen gazetelerde

karşılaştıkları resimlerdi. Fakat Muhtar gerçekti. Nehir kenarında yürürken ya da evinin penceresinden onlara bakarken görüyorlardı onu. Konuşma yaparken onun sesini duyuyorlardı. Mezarlığın yanında bir hapishanesi vardı, zincirleri, emrine amade silahlı askerleri vardı.

Annesinin etrafına toplandılar. Tam yirmi kişilerdi. Daha sonra köylüler, otuz ya da kırk kişi olduklarını söylediler. Kadını zapt etmeyi bir türlü beceremediler. Bir tanesine yumruğuyla bir vurdu, adam nehrin kenarından aşağı uçtu. İblis diye bir kötü ruh onun içine girmiş dediler. Şeytan'ı çok eskilerden, Mısır'ın ilk firavununun yaşadığı zamanlardan beri biliyordu. Geceleri mezarlığın yanında yürürken görmüşlerdi onu. Erkeklerinkinden çok, kadınların bedenini çalardı. Ve bunu yaptığında bir kadın kırk erkeğin gücüne erişirdi. Her erkeğin üzerine yürüyebilirdi, ki bu Muhtar'ın kendisi de olabilirdi.

Artık kimse onun yanına yaklaşmıyordu. Korku dolu gözlerle uzaktan izliyorlardı onu ve kötü ruhlarla cinleri kovmak için nefes nefese dualar mırıldanıyorlardı. Annesi başını dimdik yukarıda tutarak nehir boyunca yürüdü.

– Evladım nerede, ey Zühre? diye ağlamaya devam etti.

Çocuklar onun etrafından yürüyor, söylediklerini hep bir ağızdan tekrarlıyorlardı:

– Evladım nerede, ey Zühre?

Dans ediyormuş gibi, kendi etrafında dönüp durdu. Kahkahalara boğuldu, öyle çok güldü ki gözlerinden yaşlar boşandı. Sonra kahkahası birden boğazında düğümlendi. Ağlarken akıttığı gözyaşlarını sildi ve boşluğa doğru baktı.

– Ey adaletin ve merhametin anası, oğlum nerede?

Büyük, çıplak ayaklarıyla süprüntü yığınlarının ve dışkı öbeklerinin altını arayarak dar sokaklar boyunca yürüdü.

– Ey insanlar oğlum nerede? dedi.

Gece yarıları kapıları çaldı ve sordu:

– Evladım nerede, Yehova?

Nehrin parmaklıklarına tırmandı ve yürüdü. Nehrin sularına ağır ağır yaklaşırken, ayışığı uzun siyah saçlarına üzerine vuruyordu, yüzünün kanı çekilmişti, bembeyaz ve solgundu.

Çocuklar nehrin kenarındaki yığınların arkasına saklandı. Erkekler Şeytan'ı taşladıklarını düşünerek, kadına taşlar fırlatıyorlardı. Fakat kadın başı dimdik ilerlemeye devam etti. Arkasında inceden bir kan izi bırakıyordu yürürken. Hiç durmadan yürümeye devam etti. Taşlar dört bir yanında uçuşuyordu ama o çıplak ayaklarıyla dosdoğru ilerlemeye devam etti. Başı asla eğilmedi. Burnundan, ağzından ve gözlerinden kanlar süzülüyordu. Güneş ufukta kayboldu ama onun bedeni dimdik ayaktaydı. Dik duran başının hemen alt tarafından, gökyüzü ile toprağın birleştiği çizgiden içeri giriyormuş gibi görünüyordu. Sesi, kulübenin girişindeki hasırın üzerinde yatan Nefise'ye kadar geliyordu. Rüzgârın fısıltısı gibiydi duyduğu ses ve şöyle diyordu:

– Kardeşin nerede, Nefise?

Beyaz pamuklu elbisesiyle pencerinin önünde ayakta dururken, ıslak gözlerini avcunun içiyle kuruladı. Kadınlar koğuşu karanlığa kesmişti. Başını demir parmaklıklara yasladı ve derin bir nefes aldı, ama içine çekebileceği bir hava yoktu. Etrafında asılı duran kum parçacıklarıyla yüklü bir sıcaklık vardı yalnızca. Zifiri karanlık çöl, bir katran denizi gibi uzanıyordu önünde. Yanan kerosen ve gazyağı lambalarının kokusunu duyabiliyordu.

Dudakları hafifçe aralandı ve tek bir şey söyledi:

– Ey Allahım.

Adam bir ağaç gövdesinin arkasında duruyordu ve kendisini çağıran sesi duydu. İlkin duyduğu sesi tanıyamadı. Başhemşire'nin sesi olabileceğini düşündü ve uzun bir ağaç kü-

tüğünün arkasına gizlendi. Ancak ses kadınlar koğuşundan geliyordu, pencere camlarının arkasında hareket eden bir kadının gölgesini görebiliyordu. Küçük bir ses yakalayabilmek için kulak kesildi.

– Ey Allahım.

Sesi kısıktı, sonra derin bir iç çekişe dönüştü. Nefise'nin sesini andırıyordu. Saklandığı ağacın arkasından açığa çıktı. Kadın geri çekildi. Adam uzun boylu, geniş omuzluydu ve başında Muhtar'ınkine benzeyen bir sarık vardı. Yüz ifadesi Kral'ınki ya da Cumhurbaşkanı'nınki gibi korku vericiydi. Fakat ayakları çıplaktı. Acaba Allah olabilir miydi bu? Rüyalarında Allah'ı, tıpkı annesi gibi yalınayak yürürken görürdü. Ayakları büyüktü ve bütün ağırlığıyla yürüyordu onların üzerinde. Arkasından gölgesi izliyordu onu. Yerde, boylu boyunca uzanıyordu. Ayakları, tıpkı annesininkiler gibi iz bırakıyordu yerde. Gözleri izlediği yolu takip ediyordu. Tarlaların arasındaki patika, asfalt bir yolda sonlanıyordu. Tam orada ayak izleri kesildi. Kadın etrafına bakındı ve sordu:

– Neredeyim ben?

Cevap verdiler:

– Kahire'de.*

Koltuk değnekleriyle yürüyen adama sordu:

– Söyle bana amca. *Kahire* ne demek?

– Baskı kuran yer demek.

– Ah. O zaman benim kaderim ne olacak?

Gallabeya'sının boynundan içeri tükürdü ve korkuyla bakan gözleri ardına kadar açık, yürüyüp gitti. Asfalt yol ayaklarının altını yaktı. Dört bir yanında deri ayakkabılar dövüyordu yerleri. Kadınların yüzleri boyanmıştı ama bacakları çıplaktı. Borazanlar gürültüyle öttü, ziller çaldı ve minarele-

*) Arapça, *El Kahira* muzaffer, baskıcı, güçlü anlamına gelir.

rin tepesinden binlerce ses bağırmaya başladı. Davullar çaldı. Dizi dizi askerler demir ökçeli ayakkabılarıyla asfalt yolu dövmeye başladı. Tanklar gürültüyle ilerledi ve polis arabalarının sirenleri haykırdı.

Yürürken insanların yüzlerine baktı. Erkek kardeşinin yüzünü arıyordu. Ne var ki, gördüğü tüm yüzler yabancıydı ona. Kendisine tanıdık gelen hiç kimseyi, hiçbir yüzü fark edemedi. Taştan bir setin yanına oturdu ve başını ona yasladı. Bir anlığına uykuya dalmış olmalıydı. Gözlerini açtığında, beyaz *gallabeya* giymiş bir adamın önünde dikildiğini gördü. Beline ince bir kuşak sarılıp düğümlenmişti. Gözleri çok tanıdık geliyordu. Boşluğa baktığında, gözlerinin ifadesi tıpkı annesininkine benziyordu. Tanıdık bir şeylerin olduğu duygusu onu adama çekti. Onunla aynı köyden olup da, sonradan şehre gelen biri olabilirdi. Yanına yaklaştı ve sordu:

– Erkek kardeşimi gördün mü, amca?

– Erkek kardeşini mi?

– Erkek kardeşim askere gitti, bir daha da dönmedi.

– Onu ara. Mutlaka bulursun.

– Nerede arayayım, amca?

– Hapishanede ya da Sarı Saray'da.

Adam kahkahalara boğuldu. Gülüşü inceden, ürkek bir öksürük gibiydi. Ellerini yüzüne kapadı ve hıçkırmaya başladı.

– Hayır, amca, hayır. Hapishane oradan daha az korkunçtur.

– Hapishane nedir ki? Sadece aptallar gider oraya. Zeki insanlar bizimle birlikte Saray'a gider.

– Allahım bize merhamet et.

Pencerenin önünde dikilmiş, kadınlar koğuşundan dışarı bakıyordu. Başına beyaz bir eşarp bağlamıştı. Gözleri kocaman açılmış bakıyordu. Dudakları mırıldandı.

– Ey Allahım.

Sesi, bir esintinin fısıltısı gibi süzüldü geceye doğru. Ağaç tepeleri yere karanlık, hareketli gölgeler düşürerek dalgalandı.

Ses yankılandı.

– Ey Allahım.

Adam karanlıkta usulca ilerledi, durdu ve gözlerini kaldırıp pencereye doğru baktı.

– Efendim, Nefise, dedi.

Adam onu çağırırken sesi, annesinin sesini andırmıştı. Büyük kafası bir ışık halesiyle sarılmıştı. Tıpkı Kral ya da Muhtar gibi o da insanda korkuyla karışık bir saygı uyandırıyordu. Ayakları büyüktü ve Peygamber'inkiler gibi çıplaktı. Şöyle dedi:

– Nefise aşağı in.

Kadın karanlıkların içinde usulca fısıldadı:

– Nasıl emredersen, Yüce Allahım.

Başına beyaz bir peçe sardı, parmak uçlarında yürüyerek kadınlar koğuşundan çıktı, sonra uzun, karanlık koridoru geçti. Uykusunda yürüyormuş gibi kollarını öne doğru uzatmıştı. Bir an olsun durmadan merdivenlerden indi ve koridorları geçti. Adam kadını elinden tuttu ve bahçenin karanlık, gizli bir köşesine götürdü onu. Gözkapakları sımsıkı kapalıydı. Açmaya cesaret edemiyordu. Şeyh Mesud, eğer gözlerini açarsa kudretli ışığın onu kör edeceğini söylemişti.

– Sen iffetli bir kadınsın, Nefise.

– Evet, Allahım.

– Şeytan gelip kulaklarına bir şey fısıldadı mı hiç?

– Hayır, asla, Allahım.

– Peki, kadınlar koğuşuna gelip sen ziyaret etti mi?

– Hayır, asla, Allahım.

– Sen onunla buluşmak için buraya indin mi?

– Hayır, bir kere bile inmedim, Allahım.

– O zaman eğil ve ben senin itaatkâr kölenim, de.

Dizlerinin üzerine çöktü ve onun elini öptü. Elleri büyük, saf bal peteği gibi beyaz ve ipek gibi yumuşaktı. Hatta Muhtar'ın ellerinden bile daha yumuşaktı. Tırnakları düzgünce kesilmişti ve tertemizdi. Fakat giysilerinde bir ter kokusu vardı. Allah da insanoğlu gibi terler miydi? Şüpheleri bir saniyeden daha uzun sürmedi.

– Senin kölenim, dedi.

Köle sözcüğünü telaffuz ederken sesi boğuldu ve birazcık çatladı. İçten bir alçakgönüllükle ve itaatkârlıkla dolu olan dudaklarının arasından çıkıvermişti bu sözler. Adam karanlıkta, boşluğa bakarak duruyordu. Kadının sesi kulaklarını okşadı, bir sıcaklık dalgası gibi kanının içine doğru aktı. Bu kadın gerçek dişiydi, kendi karısına benzemiyordu. Karısı onunla eşit olduğunu düşünürdü. Gözlerini kapadı, kendini içinde kopan heyecan fırtınalarına terk etti.

– Sen benim itaatkâr karım olacaksın, Nefise.

– Ayaklarınıza kapanırım, Yüce Efendim.

– Hayatındaki ilk erkek miyim?

– Evet, Allahım.

– Sadakat borçlu olduğun tek kişi miyim?

– Tek kişisin, Allahım.

– Ne insan, ne ruh, kimse olmayacak, Nefise.

– Ne insan, ne ruh hiç kimse. Senin dışında hiç kimse, Efendim.

– Kanıta ihtiyacım var, Nefise.

– Nasıl istersen, Efendim.

Neler olacağını görmek için gözlerini açmadı. *Gallabeya*'sının yukarı sıyrıldığını ve parmaklarının vücudunda gezindiğini hissetti. Kaburgalarının altındaki kalp atışları neredeyse durdu. Kuran'ın ilk ayetini mırıldandı.

– Bismillahirrahmanirrahim.

Birdenbire etini alev gibi yakıp kavuran bir şey hissetti.

Adam nefes almasını engellemek için koca elini kadının ağzına kapatmıştı. Boğulacakmış gibi hissetti kendini. Kulak tırmalayıcı bir çığlık sessizliği yararak dudaklarının arasından yükseldi.

– Yaaa, huuu! Yaa, huuu!

Düdükler çınladı ve tüm ışıklar yandı. Ağzında bir düdükle koşturan Başhemşire göründü. Onun arkasında ellerinde iplerle erkek hemşireler koşturuyordu.

Adamı bağladılar ve elektrik şoku için odaya götürdüler. Nefise bağırmaya devam ediyordu. Bir türlü durduramadı çığlıklarını. Gözleri kapalıydı. Açamıyordu onları. Fakat ağzı açıktı ve uzun soluklu, sonu gelmeyen bir çığlık koyuverdi.

7
Ganat Kendinden Geçiyor

Odasındaydı, sırtüstü yatağına uzanmıştı. Çığlığı duydu. Ses gözkapaklarının üzerini yalayıp geçti. Kafasının içinde yankılandı, uzun ve sonsuzdu, tıpkı içinde yaşadığı sonu gelmez karanlığa benziyordu. Milyonlarca ses arasındaki bir çığlık, gösteri yapan insanların sesi gibi, bir haykırışa dönüşebilmek için eriyerek diğerlerinin sesine karıştı, böylece milyonlarca ses, sürekli devam eden ve gecenin içinde uzaklaşarak yok olup giden tek bir çığlığa dönüştü.

Her şeyi duyabilmek için kulak kesilmiş dinliyordu. Gözleri kapalıydı. Uzaklardan esen keskin bir rüzgârın sesi ya da kulaklarının içinde yankılanan o derin sessizlik gibi uzayıp giden bir ıslık duydu. Herkes sessizdi ve herkes seslerinin son kertesine kadar bağırıyorlardı ve sesleri bir çağlayanın gürüldemesi gibiydi.

– Kahrolsun düzen. Kahrolsun! Kahrolsun!

Ağzını açtı ve avazı çıktığı kadar bağırdı:

– Kahrolsun! Kahrolsun!

Yol ufka kadar göz alabildiğine uzanıyordu önünde. Erkek ve kız çocuklarla birlikte koşuyordu yol boyunca. Silah seslerine benzer birtakım sesler sürekli onları takip ediyordu. Bacakları sendelemeye, yavaşlamaya başladı. Bedeninin ağırlaştığını, nefesinin kesildiğini hissetti. Dumanda göz gözü görmüyordu ve hava, gaz kokuları yayarak hâlâ yanan büyük bir ateşin kalıntıları gibi yenilgiyle yüklüydü. Çocuklardan arta kalanlar oraya buraya saçılmış, ince küller ya da kurumlar gibi, toprakta, gökyüzünde ve gezegen kümelerinin üzerinde yoğunlaşan ilk gaz pusu gibi havada süzülüyordu. Hamsin* rüzgârları dünyayı sarı bulutlarla sarıp sarmalayarak aralıksız esiyor, ince siyah damlalar kara yağmurlar gibi yeryüzüne düşmeye devam ediyordu.

– Çöl fırtınası.

Bu sözler ani bir yumruk gibi çarptı kulaklarına. Ses arkasından gelmeye devam ediyordu. Bir an için durdu. Yüzü yukarı, gökyüzüne bakıyordu ve sırtı adama dönüktü. Yağmura avuçlarını açtı. Ağaç tepeleri şiddetli rüzgârla sallanıyordu. Yapraklar yerlere dökülüyordu sürekli. Kolu uzun ve kuru bir tahta sopa kadar inceydi ve parmaklarının titrediğini görebiliyordu. Havada bir şeyler vardı, bilinmeyen, korku verici bir şeyler. Boynunu uzattı ve duyabilmek için kulak kabarttı.

– Ganat!

İsmi çok yabancı gelmişti kulaklarına, sanki hayatında ilk kez duyuyordu. Onu kim çağırıyor olabilirdi ki? Dünyadaki milyonlarca isim arasından kim onun adını bilebilirdi? Göz-

*) Genellikle baharın sonlarında ve yaz başlarında Mısır'ın üzerine toz bulutları taşıyarak esen sıcak rüzgârlar.

lerini açmak için çabaladı. Başının etrafına deri kayışa benzer bir şey sıkıca bağlanmış gibiydi. Bir dirseğinin üzerinde bedenini kaldırmaya çalıştı. Dünya etrafında fırıl fırıl dönüyordu sanki ve ses onu çağırmaya devam ediyordu. Ses yabancıydı ama tanıdık bir boğukluk vardı bu seste, ölen ama geceleri uyanıp ninesini ziyarete gelen dedesinin sesine benziyordu. Salonun döşemelerinde çıkardığı ayak seslerini duyabiliyordu. Bastonuyla yere vuruyor, adımlarını birer birer düzenle atıyordu. Ayak seslerinin duvarda asılı duran saatin tiktaklarıyla uyum içerisinde olduğunu fark etti. Yatakta ninesinin yanında yatarken battaniyelerin altına saklandı. Odanın kapısına gelince ayak sesleri kesildi ve tekrar sessizleşti ortalık. Artık, göğüs kafesinin içindeki kalp atışlarının ve ninesinin, göğsü inip kalkarken alıp verdiği nefeslerin sesinden başka hiçbir şey duyamıyordu. Gözleri açıktı. Karanlıkta parıldıyor, kirpikleri titriyordu.

– Neden uyanıksın, Ganat?

– Peki *sen* neden uyanıksın, nine?

Ninesi ona uzun, durgun bir bakış attı. Ah bu kız. Çok tuhaftı. Ne zaman bir soru sorsa, hep bir soruyla karşılık verirdi.

– Hadi uyu, Ganat.

– Uykum gelmiyor, nine.

Buruşuk, mavi damarlı eliyle sırtını sıvazladı. Sesi yumuşacık yankılandı kulaklarında, onu uyutmaya çalışan annesinin sesi gibi müşfikti.

– Uyusun da büyüsün ninni, huu huu huu yavruma, huuu.

Gözleri kapandı ve uykuya daldı. Yatak çıtırdadı. Ganat sesi duydu, gözlerini araladı ve gizli gizli baktı. Ninesinin usulca yorganın altından çıktığını gördü. Kapısı hiç ses çıkarmadan açıldı ve tekrar kapandı.

Nefesini tuttu ve kulak kabarttı. Kapalı kapıların ardından

boğuk soluk sesleri geliyordu, sanki biri kahkahalarını salıvermemeye çalışıyor ya da uzun uzun hıçkırıyordu. Sabah olunca ninesini, parıltılı boncuklardan oluşan geniş yakalı uzun siyah elbisesi içinde, pencerenin kenarında dururken gördü. Bacaklarının alt tarafı, ince siyah çoraplarının içinde beyaz ve şişmandı. İnce, yüksek tığ topuklu rugan ayakkabılarının içindeki ayakları küçük görünüyordu. Elinde bir İncil vardı ve kısık bir sesle, neredeyse fısıldayarak okuyordu:

– Göklerdeki Tanrımız, günahlarımızı affet.

Dedesi yaşarken, ninesi dua etmeden önce ayakkabılarını çıkarır ve İncil yerine Kuran okurdu. Evlenir evlenmez dedesi ona abdest almayı ve Kuran okumayı öğretmeye başlamıştı. Fakat Ganat geceleri ninesinin, İncili'ni kimsenin göremeyeceği şekilde yatağının altında saklarken, sessizce İsa Mesih'in adını tekrarladığını duyardı.

– İncil Allah'ın kitabı mı, nine?

– Elbette, evladım.

– Yani Allah'ın da dedem gibi iki tane kitabı mı var demek istiyorsun?

– Deden mi? Deden kim ki, evladım? Allah herkesin ve her şeyin üzerindedir.

– Herkesin üzerindeyse, nerede peki?

– Göklerde.

– Peki Şeytan nerede, nine?

– Hadi uyu, yavrum. Bu kadar soru yeter.

Ninesi kıpkırmızı gözleriyle ona baktı. Kız bir şeytandı. Doğduğunda gözleri ardına kadar açıktı. Annesinin karnında çıkmış ve etrafındaki dünyayı seyre dalmıştı. İnsanlar gözleri kapalı, ağızları haykırmaya hazır bir şekilde açık doğardı ama o gözleri açık, ağzı sımsıkı kapalı doğmuştu. Onu gördüğünde ninesinin korkudan nefesi kesilmişti ve elbisesinin yakasından içeri tükürmüştü.

– Ey Tanrım sana sığınıyorum, Şeytan'ın musibetlerinden bizi koru.

Üzerindeki kandan ve günahlardan arınmak için annesinin banyo yapmasına yardım etmişti. İncil'de çocuk doğurmanın günah olduğu ve Allah'ın kadınları ancak ve ancak acı çektikleri ve ıstırap duydukları takdirde affedeceği yazılıydı. Geceleri pencerenin önünde ayakta duran annesine gizlice bakardı. Gözleri acı ve kederle dolu olurdu. Ellerini yıldızlara doğru uzatıp bağırırdı:

– Ey Zühre, adaletin ve merhametin anası.

Annesiyle beraber yavaş sesle ninniler söylerdi ona. Başını göğsüne yaslayıp kollarının arasında yatardı. Uykuya dalmadan önce, önünde sallanırken söylediği şarkıyı duyabilirdi:

– Uyusun da büyüsün ninni, huuu huu hu, yavruma hu.

Beşiğinin sallanırken çıkardığı ses kulaklarının içine doğru süzülen çok eski bir melodiydi. Damarlarında kanıyla birlikte akardı. Kalp atışları hızlanırdı. Gözkapaklarını aralayıp annesinin gözlerine bakmak için çabalardı. Denizin rengi gibi berrak, saf maviydi gözleriydi. Yüzeyinde, gözlerini pırıl pırıl parıldatan ince bir gözyaşı tabakası vardı. Önünde bir sayfa beyaz kâğıt vardı. Üzerine yazı yazıyordu, kalemin etrafını saran parmakları beyaz ve yumuşak görünüyordu, ama satırların üzerindeki, kalemin ucundan bir bir dökülen harfler siyahtı ve bu yüzden bembeyaz kâğıdın üzeri gitgide siyah harflerle kalabalıklaşmaya başladı, sayfalar birer birer doldu ve kısa bir süre sonra sayfalar Kuran'ın ya da İncil'in sayfaları gibi görünmeye başladı, harfler de tıpatıp aynıydı.

Gözleri karanlıkta fal taşı gibi açıktı. Annesinin yazı yazmayı bilmesi mümkün müydü? Kadınların yazı yazamadığını düşünürdü. Erkeklerin arasında da sadece Allah ve dedesi yazmayı biliyordu.

– Hadi uyu, Ganat.

Ninesinin sesi hülyalarını bozdu. Annesi gibi yazı yazabilmeyi düşlüyordu. Fakat ninesi ona Allah'ın kadınları yazmak için yaratmadığını söyledi ve İncil'den Havva ile yılanın hikâyesini anlattı.

– *Sen sonsuza kadar karnının üzerinde sürüneceksin ve senin arzun kocana olacak ve o da sana hâkim olacaktır.*

Ninesi bu sözleri söylerken dilini dudaklarının arasından dışarı çıkardı. Pirinç yatağında yatarken kesik kesik nefes alıyor, yatağın dört ayağı da sallanıyordu. Dedesi ölmeden önce İncil'i yatağın altındaki bir kutuda saklar ve haçını kırmızı kadifeden bir kesenin içinde muhafaza ederdi. Yine de kocasının önünde seccadenin üzerinde secde eder ve ardından tekrar ederdi:

– *De ki, Allah birdir, ezeli ve ebedidir. Doğurmamış ve doğurulmamıştır.*

Sözcükler boğazına takıldı, kuru tükürüğüyle birlikte yuttu onları; son cümle dışında hepsini. O gırtlağına takılıp kaldı; âdemelması gibi bir çıkıntı oluşturuyor, nefes alıp verirken aşağı yukarı hareket ediyordu. Göğsünün üzerinde haç çıkardı ve şu sözleri söyledi:

– Baba, Oğul, Kutsal Ruh.

– Kutsal Ruh kim, nine?

– Uyu artık, Ganat.

Ama o uyumadı. Ninesi uyurken yataktan gizlice çıktı ve parmak uçlarında yürüyerek annesinin odasına gitti. Yatak boştu ve kâğıtlar yerlere saçılmıştı. Ölümün rengi gibi solgun ayışığı odanın içine süzülüyordu. Kâğıtlar gümüş gibi parlak, üzerlerindeki harfler karaydı. Annesinin el yazısı düzgün ve özenliydi. Noktaların hepsini dikkatle yerli yerine koymuştu. Satırların üzerindeki sözcükler birbiri ardına geliyordu. Satırlar düzgündü. Işığın altında inci gibi dizilmişler-

di. Okumayı öğrenmişti ve yazan sözleri takip edebiliyordu.

– Senden korkmuyorum.

– Sen ki, bilgiyi yasaklayıp ışığı söndüren.

– Sen ki, Allah'ın yüzünün arkasına saklanan.

– Sen ki, sevgi yerine korku ve teslimiyet tohumları eken.

– Sen ki, binlerce masum insanoğlunu öldüren.

– Sen ki, beni yılan gibi cezalandırıp üzerime sonsuz laneti indiren.

Gözlerini kâğıdın üzerinden kaldırdı. Adam tuvalet kapısının yanında ayakta duruyordu. Uzun kara gölgesi yere düşüyordu. Beyaz döşemelerin üzerinde bir damla kızıl kan parlıyordu. Duyduğu ses ölü dedesinin sesiydi. Göğsünde altın bir madalya vardı.

– Zekeriya?

İsim tanıdık bir sesle çınladı kulaklarında. Günlerce, yıllarca duymuştu bu sesi. Otuz yıldır her gün. Gelinlikler içindeki fotoğrafi duvarda asılı duruyordu. Ölüleri sardıkları kefen bezi gibi bembeyazdı. Adamın taş gibi hareketsiz yüzü resmin içinden bakıyordu. Başı sfenksin başı gibi köşeliydi. Boynunda idam ipine benzer siyah bir bağ vardı, önüne de papyon dedikleri sıkı bir düğüm atılmıştı. Hiç durmadan koşmaya devam etti. Yol önünde alabildiğine uzanıyordu, gece karanlıktı ve gökyüzünde ne yıldız ne de ay vardı. Kara yağmur damlaları gökten ağaç tepelerine düşüyor ve kalp atışları onların çıkardığı ritmik sese uyum sağlıyordu. Hava ağır, boğucu, dumanla yüklü ve yenilginin ağırlığıyla çökmüştü. Kara bir sis, yanan yağın kokusuyla birlikte sarmıştı evreni. Hamsin rüzgârlarının gümbürtüsü uzaklardan haykıran milyonlarca kişinin sesini andırıyordu.

– Kahrolsun! Kahrolsun!

Kendi ağzından çıkan sesin kulaklarında yankılandığını duyabiliyordu. Bedeni uzun burunlu siyah limuzin arabanın

hareketiyle olduğu yerde hopladı. Pencerenin kenarına tutunan parmakları, bir korku nöbetiyle kaskatı kesilmiş, tir tir titriyordu. Havada meçhul, korku dolu bir şeyler vardı. Soluklanmak için koltuğa yaslandı ve eli tam yanında duran hediyeye dokunmak için uzandı. Satenden yapılma, beyaz üzerine yeşil noktalı bir papyondu bu ve kutusu da yeşil bir kurdeleyle bağlanmıştı. Pencereden aşağı sarktı ve iki hafta ayrılıktan sonra eve dönüşün kokusunu derin derin çekti içine. Bu iki hafta ona iki yıl, hatta iki asır gibi gelmişti, bu yüzden gezisini kısa kesip üç gün önce dönüyordu. Yaklaştıkça solukları daha da sıklaştı, göğüs kafesinin altındaki kalbi, lastiklerin yol üzerindeki hareketiyle dışarı fırlayacakmış gibi oluyordu. Gözleri evini, annesini ve babasını görmeye alışıktı; başakları ve tarlalarda dalgalanan keten tohumlarını görmeye alışıktı. Üniversite Caddesi, kolej binaları ve onun sesi. Bulunduğu yerden yukarıdaki platformdan geliyordu adamın sesi. Binlerce ses, birlik içinde hep bir ağızdan şarkı söylüyordu:

– Çok yaşa! Çok yaşa!

Gözleri, adamın gözlerine baktı uzun bir süre. Andalusia* bahçelerinde oturuyorlardı ve adam kendi elinin içinde usulca sıkarak tutuyordu kadının elini.

– Ganat.

– Efendim?

– Hayal mi kuruyorsun?

– Evet.

Mutlulukla gülümsedi adam. Kuşkusuz onu hayal ediyordu.

– Neyin hayalini kuruyorsun, sevgilim?

– Yazmak istiyorum.

---

*) Kahire'de, Nil Nehri kıyısındaki bahçenin adı.

Gülücükleri donup kaldı yüzünde.

– Ne yazmak istiyorsun, Ganat?

– Birçok şey.

– Bana bir aşk mektubu yaz.

Gece ayışığının altında oturup, ilk mektubunu yazdı ona.

– Yasak meyveyi sevdiğim gibi seviyorum seni.

Bilgi ağacının üzerindeki yasak meyve.

Elimi uzattım ve kopardım onu.

Korkmuyorum

Çünkü Tanrı aşktır.

Gözlerini araladı. Arabanın ani hareketiyle başı sarsılmıştı. Güneş piramitlerin arkasında gözden kayboldu. Arabanın şoförü askeri bir şapka takıyordu. Toz zerrecikleriyle, tıraş kremiyle ve lavanta kokulu tıraş losyonuyla evinin kokusu burnunda tütüyordu. Yüzünde hissettiği nefesin, onu hiç terk etmeyen belirgin ve özel bir kokusu vardı. O kokuyu arabanın tavanı altında aradı. Koku adamdan daha baskın çıkmış ve adam onu terk ettikten sonra da yanında kalmıştı. Yüzünü onun göğsüne gömdü ve iç geçirdi.

– Zekeriya.

Araba evin önünde durdu. Ayakları kuş gibi uçarak çıktı merdivenlerden, kendinden bile daha hızlıydı belki. Kapının önünde duraksadı, soluk soluğaydı, sanki içeri girmeye korkuyormuş gibi tereddüt içerisindeydi. Çantasını yere koyup cebinden anahtarını çıkardı. Kapıyı mı açmalıydı, yoksa zili mi çalmalıydı?

Hiç ses çıkarmadan kapıyı açtı ve nefesini tutarak, parmak uçlarında girdi içeri. Ona sürpriz yapmak istiyordu. Birden başını kaldırıp bakmasını ve onu oracıkta, tam önünde bulmasını istiyordu. Onun aydınlanan gözlerini seyretmek, bütün gece boyunca ona sarılmak istiyordu. Sabah olunca kutuyu açacak ve onun için aldığı hediyeyi çıkaracaktı.

Anahtar deliğe girdi ve sessizce döndü. Hol karanlıkla sarmalanmıştı. Yatak odasından cılız bir ışık sızıyordu dışarı. Kapı biraz aralıktı ve müziğin sesini duyabiliyordu.

Derin derin nefes alarak kapının arkasında bekledi. Nefesi iç çekişlere dönüşmüştü; kontrolünün dışında gerçekleşiyordu bu, sanki onun hissedemediği bir şeyleri başka bir akıl hissetmişti. Ninesi buna "ruhani akıl" derdi.

Çığlığı gecenin içinde çınladı, tüyler ürpertici ve sonu gelmeyen bir çığlıktı bu. Daha önce annesi ve ondan önce de ninesi atmıştı bu çığlığı. Hiç sona ermeyecekmiş gibi gelen tek ve uzun bir çığlık; şelaleden dökülen sular gibi bir çığlık. Gecenin sessizliğini yaratan milyonlarca ses gibi bir çığlık. Herkes ölüydü ve herkes bağırıyordu.

– Kahrol! Düşmüş! Aşağılık! Aşağılık!

Yatağında döndü ve gözlerini açtı. Siyah müslinden yapılma uzun siyah elbisesiyle önünde dimdik duran ninesini gördü birden. Saçları, türban dediği geniş, siyah bir saten kumaşla örtülmüştü. Koyu mavi, şişkin damarları, şişman beyaz bacaklarının derisi altından görünüyordu. Yüksek sivri topuklu, parlak rugan ayakkabılarını elinde tutuyordu. Ayakabılarını havada salladı ve haykırdı.

– Düşmüş! Aşağılık!

– Bir erkek sadece seçimlerde düşer, hanımefendi.

Dedesi başıyla onayladı onu. Üzerine askeri üniformalarını giymiş, göğsüne iliştirdiği madalyayla oturuyordu. Yüzü Zekeriya'nınki gibi köşeliydi ve çarşaf gibi bembeyazdı. Kulağının üzerinde tüy gibi dalgalanan birkaç beyaz sıra dışında, kafasındaki bütün saçlar dökülmüştü. Bir erkek hindi gibi boynunu öne doğru uzattı.

– Sadece bir kadın için kullanılabilir düşmüş tabiri, hanımefendi.

Tekrar başını salladı. Kulaklarının üst tarafındaki saçlar ha-

vada dalgalandı. Kel kafasını saklamak için, uçuşmasınlar diye elleriyle tuttu iki tutam saçını. Mermer bir masanın etrafında oturan erkekler vardı. Yüzleri tanıdık geliyordu ona. Onları doğduğu günden beri birçok kez görmüştü, belki de doğmadan önceki hayatındaydı. Aralarında, onu şahin ya da kartal gibi gösteren kocaman kemerli burnuyla dedesi oturuyordu. Bu gerçekten babasından, babasının tohumlarından olduğunun kesin bir kanıtıydı.

– Yehova! Yehova!

Annesininkine benzer bir ses sessizliğin içinde bağırıyordu çığlık çığlığa. Gece kadar bitmek tükenmek bilmez, durmadan devam eden bir çığlıktı bu. Ninesinin aman dilenmek için, onu kurtarması ve durumuna şahitlik etmesi için Yehova adındaki bir Tanrı'yı çağırıyormuşçasına attığı çığlıktı bu. Volkanların, depremlerin ve dünyanın üzerine çullanan felaketlerin tanrısıydı o. Hiçbir zaman gelmedi, hiçbir zaman onun çağrısına kulak vermedi. Onun yerine dedesinin, dudaklarının arasındaki siyah piposuyla tuvalet kapısının kenarında dikilen ruhunu gösterdi. Piponun trompet gibi yukarı doğru kıvrılan ve geyik boynuzunu andıran uzun bir sapı vardı. Burun deliklerinden, tavana doğru yükselen iki sütun halinde dumanlar çıkardı. Dumanla ağırlaşan yoğun ve karanlık bir sisle ve yenilginin ağırlığıyla doldurdu havayı. Hamsin rüzgârları ıslık çalmaya devam ediyordu. Hiç durmadan koştu. Sesi topuklarının ardından takip ediyordu onu. Zekeriya'nın sesini anımsatıyordu ve devam etti bağırmaya:

– Aşağılık! Seni orospu!

Sesi kaba ve çatlaktı; soluk soluğa arkasından koşarken dili dudaklarının arasından aşağı sarkmıştı. O sözleri söylerken çenesini esniyormuş gibi olabildiğince açtı, sonra dişlerini kenetledi birbirine.

Hâlâ koşuyordu, arkası ona, yüzü ufka dönük. Ayakları

yeri dövüyor, göğüs kafesinin içinde çırpanan kalbi ayaklarının ritmiyle atıyordu. Yatak odasından dışarı attı kendini, bir çırpıda koridoru geçti ve acaba yuvarlanır mıyım diye hiç düşünmeden paldır küldür indi merdivenleri. Tek eliyle bir vuruşta garajın kapısını açtı. Daha önce hiç böyle açılmamıştı. Ayağının hızlı bir hareketiyle arabanın motorunu çalıştırdı. Daha önce en az iki ya da üç denemeden önce cevap verdiği hiç olmamıştı. Fiat marka araba hiçbir şeye değmeden garajın kapısından dışarı süzüldü. Daha önce hiç, en az bir kere kapıya ya da duvara vurmadan çıkaramamıştı arabayı garajdan.

Beyaz boyalı Fiat gümüş bir balık gibi süzüldü boşlukta. Elleri direksiyonu bir sağa, bir sola çevirdi. Kaburgalarının içindeki kalbi, arkasından bağıran seslerin eşliğinde atıyordu:

– Aşağılık! Aşağılık! Düşmüş! Düşmüş!

Arabaların kornaları tren raylarının cayırtısına, cenazelerinde ölülere eşlik eden ağıtlara, bir düğünün "huu huu" seslerine, kiliselerin çanlarına, binlerce minareden yükselen ezanlara, dilencilerin yakarışlarına, gazete çığırtkanlarının bağırışlarına, askeri marşlara, seçim kampanyalarının mikrofonlarından yükselen cırıltılara ve caddeleri ezip geçen takların uğultusuna karışıyordu. Fakat hepsinin arasından, araba motorunun, daha önce hiç duymadığı bir ses kadar yükselen sesini duyabiliyordu; tıpkı arkasından bağıran milyonlarca ses gibiydi.

– Düşmüş! Düşmüş! Aşağılık! Aşağılık!

Dört tekerlek, yerin üzerinden havalanan dört kanat gibiydi şimdi. Siyah saçları kafasının etrafında uçuşuyordu. Arabanın aynasında gözlerini görebiliyordu. Otuz yıllık mutsuzluk, otuz yıl. Yüzeyin altında ışık huzmesi gibi bir parıltı vardı, doğan başka bir kadının, kurtarıldığı için mutlu olan bir kadının gözleri gibiydi. Ellerini direksiyondan kaldırdı ve

özgür bırakılan bir çocuğun masum sevinciyle çırptı onları. Kalbi göğüs kafesinin içinde, araba da yolda aynı ritimde dans ediyordu. Annesini bağrına basıyormuş gibi kucakladı direksiyonu.

– Ganat.

Birden uyandı, gözlerini donuk beyaz tavanın çatlaklarla dolu yüzeyine açtı. Tam önünde beyaz üniformalı bir kadın duruyordu. Başı bir eşarpla bağlanmıştı. Gri renkteydi. Göğsünün üzerinde altın bir madalyon parıldıyordu. Üzerinde kartal gagası burunlu köşeli bir yüz resmi vardı.

– Zekeriya?

– Ben Başhemşireyim.

Başhemşire kafasını hayır anlamına gelebilecek bir hareketle iki yana salladı ve elindeki şırıngayla biraz daha yaklaştı. Bir parça pamukla kolunu ovaladı ve burnuna alkolün keskin kokusu geldi. Gözleri bir anlığına donuk bir bakışla buluştu. Başhemşire'nin gözleri tanıdıktı.

– Nergis?

– Ben Başhemşireyim.

Hayır demek için başını salladı yine. İğneyi etine batırmaya hazır, kolunu avuçladı, ama o kolunu geri çekti. Şırınga kontrolden çıktı ve yerde paramparça oldu.

– İğne olmak istemiyorum!

– Olmak zorundasın!

– Olmayacağım!

Masaya yumruğuyla vurdu ve masa ikiye ayrıldı. Başhemşire'nin ağzındaki düdük çaldı; rüzgârın ıslığı kadar uzun ve ısrarcı, ama aynı zamanda hıçkırık dolu bir ses gibi durgun ve tedirgindi. Beyaz önlüklü erkek hemşireler göründü. İki ya da üç kişiydiler, belki de daha fazla. Onu tutup sakinleştirmeye çalıştılar ama başaramadılar. Onu kaldırıp elektrik şoku odasına götürmeye çalıştılar. Bedeni yataktan bir türlü ayrıl-

mıyor, sedyeye alınamıyordu. Tekrar tekrar denediler. Bedeni kımıldamıyordu. Etrafını saran şeylerle, yerle, toprakla, üzerinde yattığı yatakla bütün olmuş gibi bir hali vardı ve kimse onu yerinden edemezdi.

Daha fazla erkek hemşire geldi, on, yirmi, otuz, ama kâr etmedi. Bedeni, yer ve yatak teslim olmayı reddeden tek bir kütleydi; sanki ruhu bedenine geri gelmişti ve bir daha kimse onları ayırmayacaktı.

Erkek hemşirelerin gözleri fal taşı gibi açılmıştı ve korkuyla doluydu. Hep bir ağızdan bağırdılar.

– Şeytan bedenini esir almış.

Düdük çaldı. Bütün bir gece boyunca süren, sonu gelmeyen bir çığlık gibiydi.

8
Suçluluk

Dudaklarının arasındaki düdükle koridor boyunca koştu. Ayakları bir çift lastik ayakkabının içine gömülmüştü ve başına bir eşarp sarılıydı. Koşarken göğsünün üzerindeki altın madalyon sallandı, bedeni titriyordu.

Odasına girdi ve kapıyı arkasından kapattı. Başını kapıya dayadı ve hızla soluk almaya başladı. Düdüğü düştü dudaklarının arasından. Onu bir eline aldı ve parmaklarının arasına sıkıştırdı. Diğer eli göğsünün üzerinde kaldı. Altın madalyona dokundu, beyaz üniformasının içine sokuldu, sonra kaburgalarının alt tarafına doğru kaydı. İşte, elinin altında hissedebiliyordu onu, bir şişlik gibi yusyuvarlaktı; kalbinin duvarları arkasında, yıl be yıl çoğaldığı o yerde otuz yıldır saklanıyordu.

Parmakları kül rengiydi ve tir tir titriyordu. Büyük kapı açılıp da o kadının içeri girdiği andan beri daha bir farklı atıyordu kalbi. Hissedebiliyordu bunu. O kadın kapıdan içeri girdiğinde, Müdür'ün odasında oturuyordu. Birdenbire bir pus indi gözlerinin önüne ve gökyüzü gri bir sisle doluverdi. Pencere camının arkasından Müdür'ün yüzünü görebiliyordu. Tebeşir gibi bembeyaz olmuştu. Saçları dökülmeye başlamıştı, duvarlardaki sıvalar da parça parça düşüyordu. Yapraklar ağaçlardan dökülüyor, rüzgâr uzaklarda ıslık çalıyordu.

– Yaa, huuu. Yaaa, huuu.

Islık, milyonlarca sesin birleşmesi gibi çınladı kulağında. Sonra ses yavaş yavaş ölgünleşmeye başladı, ağaçların tepelerine çekilip kafesli yüksek duvarların üzerine gerilen tellerde ilerlemeye başladığında rüzgârın ıslığı gibi yumuşak bir sese dönüştü. Sesin yankısı, uzun koridorlarda ilerlerken duvarlardaki çatlaklardan, uzak geçitlerden geçerken gitgide ölgünleşti. Kulaklar sesi duymak için kapalı kapıların ardından dört açıldılar. Gözler, demir parmaklıklı pencerelerin arkasında bütün gece boyunca bir dakika kırpılmadı. Her karenin arkasından parlayan yıldız gibi bir göz bakıyordu; akıl olup biteni anlayarak, kafanın içinde sonsuza kadar sönmeden hemen önce aydınlandığında, yani ölüm anında ışıkla dolan bir göz gibiydi.

– Yaaa, huuu. Yaaa, huuu.

Ses, tıpkı uykuda nefes alıp verirken inip kalkan göğüsler gibi tekrar ediyordu kendini. Duvarları aştı ve şehrin içine doğru yol aldı. Şehrin adı Kahire'ydi; geçmiş zamanda ***kahara***, şimdiki zamanda da baskı anlamına gelen ***yakhar*** fiilinden türemişti. Fakat Kahire hiç baskı kurmamıştı. Baskı altında kalanların şehriydi orası. İnsanları uzun, solgun yüzlerle yürürlerdi sokaklarda. Ağızları yarı açık, gözleri hafif aralık. Saraya uzaktan bakıp haç çıkarırlar ya da hilal işareti yaparlardı.

Şeytan'dan korunmak için Tanrı'ya dua ederlerdi. Saray kalplerini cin ve peri korkusuyla, Nuh'un zamanından da eskilere giden eski tanrıların korkusuyla dolduruyordu. Gün boyunca sert Hamsin rüzgârları gibi sapsarı olurdu. Geceleri içinde beyaz figürlerin dolaştığı kara bir kütle haline gelirdi. Karanlık karelerin içinden bakarlardı ya da sarayın etrafını çevreleyen, bahçe dedikleri ama içinde yalnızca birkaç dikenli bitkinin ve yabani otun büyüdüğü kuru ve çıplak yerde amaçsız ruhlar gibi gezinip dururlardı. Orada burada firavunların kitabeleri olan taş sütunlar vardı. Tanrı Ra'nın ve Kutsal Aynak'ın isimleri. Çok yaşlı ağaçlar vardı, bin yıllık, belki de daha yaşlılardı. Kimse tahmin edemezdi gerçek yaşlarını. Ağaçların gövdeleri göğe doğru yükselir, ya da başı kesik kütükler gibi dururlardı. Kabukları simsiyahtı ve üzerinde derin kırışıklıklara benzeyen, gövdeyi geçip ta iliğe kadar uzanan çatlaklar vardı.

Zaman o kadar yaşlıydı ki, geçmiyor duruyordu sanki. Cılız bir ıslık, rüzgârın ıslığı dışında tam bir sessizlik hüküm sürüyordu. Güç kazanan cılız ıslık öyle uzun sürdü ki ta ufka kadar uzandı. Gecenin sessizliği milyonlarca sesten oluşuyordu.

– Yaaa, huuu. Yaaa, huuu.

Tam tepedeki penceresinin yanında ayakta dururken kulak kesildi. Bu Başhemşire'nin penceresiydi ve demir parmaklık yoktu. Kuzey balkonu tarafından bir esinti geldi ona doğru. Pencerede ince, el örgüsü dantel bir perde vardı. Yatağının demirleri pirinçtendi ve üzerine kırmızı, saten bir yorgan serilmişti. Duvarda altın çerçeve içinde bir resmi asılıydı. Bu da odanın dekorasyonunu onun yaptığını gösteriyordu. Bir basamağın üzerinde belini büküp öne doğru eğilmişti. Sağ eli öne uzanmıştı ve parmakları gergindi. Uzanabileceği kadar uzandı, iki büklüm oldu, öyle bir eğildi ki kafası neredeyse tahta zemine değiyordu. Fakat kolu uzun olmasına rağ-

men, ne kadar uzatsa da ulaşmak istediği yere yetişemedi. Bu mesafedeki yer tahtadan yapılmıştı ve üzerinde sıra sıra madalyalar vardı. Son gücünü de kullandı, boynunu uzattı, bütün bedenini mümkün olduğunca öne eğdi. Başını tahta zemine çarptı. Şimdi sağ eliyle madalyayı tutabiliyordu. Sol elini hareket ettirdi, ama birden insanların sol elleriyle tokalaşmadığını hatırladı. Kıyamet Günü'nde insanlar, sol elleriyle değil, sağ elleriyle tokalaşacaklardı Allah'la. Dedesi öyle söylemişti. Cennet Allah'a giden yolun tam sağında olacaktı. Ve Cehennem de solda olacaktı. Şeytan her zaman sol tarafta olurdu.

Eli korkunç bir titremeyle kasıldı. Madalyayı geri alabileceklerini düşündü, çünkü sol eliyle tutmuştu onu. Kimsecikler fark etmeden, madalyayı öbür eline geçirdi ve sağ kolunu mümkün olduğunca önündeki zemine doğru uzattı.

Gece rüyasında, o gün gerçekleşecek olan tokalaşmayı gördü. Tam bir tokalaşma sayılmazdı. Gördüğü elin beş parmağı yoktu. Ya da belki de parmaklar bir eldiven içinde, deri kadar sıkı bir örtü altında birbirine kenetlenmişti. Ayrıca el kolun içine gizlemişti kendini ve kol göğüse yapışık bir halde duruyordu. Göğüs geniş ve katıydı, demir bir zırhla kaplanmıştı. Üzerinde madalyalar ve işlemeler parıldıyordu; iki omzun arasından erkek hindilerinki gibi yukarı kıvrılan bir boyun çıkıyordu. Boynun tam tepesinde köşeli bir surat vardı. Mukaddem Dağları'nın taşları gibi griydi ve Aboul Houl'un başı gibi hareketsiz duruyordu havada.

Adamın kafası bulunduğu platformun sınırını hiç aşmadı. Azıcık, hatta bir milim bile kımıldamaması gerekiyordu. Arada kalan mesafede hareket etmesi gereken şey diğer koldu. Bunu yapmak için onun kolunun uzandığı kadar, koluyla boynuna, boynundan öne doğru eğilmek zorunda kalan bedenine uzandı. Ancak o zaman kadının parmak uçları, şimşek

hızıyla ya da bir elektrik şoku gibi çabucak değiverdi onun parmak uçlarına. Çünkü tam o anda, bütün el fenerleri onun üzerine tutulacak, fotoğrafları gazetelerde yayınlanacaktı. Yüzü el fenerinin magnezyum ışığı gibi bembeyaz olacaktı. Beyaz dişleri, bir gülümsemeyle hafifçe yana eğilerek ardına kadar açılan ağzının arasından görünecekti.

Ta Tanrı Ra'nın zamanından beri, hükümdar hep bu platformun üzerinde oturmuştu. Gözünün kıyısıyla bir şeye bakardı, sonra ruh üzerine çöküverirdi. Tahta asa yılana dönüşür, etrafta dolaşmaya başlar ya da bir kertenkele oluverirdi. Hükümdarın kral ya da cumhurbaşkanı olduğu zamanlarda, sıradan insanların arasındaki bir kadını başhemşire yapması ya da bir erkekse müdür ya da devlet bakanı olmasını sağlaması için parmağının ucuyla koluna dokunması yeterliydi. Adı bir taş sütunun üzerinde yazılı olan tarihsel olaylarda ya da başka yerlerde geçerdi. Üç adını,* mevkisine, ailesine ya da soyağacına göre altın, gümüş, bronz ya da bakır bir tabağa işlerlerdi. Sonra da bu metal yuvarlak göğsünün üzerine iğnelenirdi.

Bu, tarihte Kutsal Aynak kadar eskilere giden bir mevki belirleme işaretiydi. Platform baş tarafı kesilmiş bir ağaç gövdesinden oluşuyordu. Başlar hep aynı başlardı. Âdemoğullarıyla Havva kızlarınınkilere benziyorlardı. Gövdeleri, aynı şekilde bellerinden öne doğru eğilmek zorundaydı; aynı zamanda boyunları da bükülüyordu. Majesteleri'nin, Ekselansları'nın ya da Hazretleri'nin giysileri içinde öylece dururdu. Başı aynı baştı. Kare şeklinde ve beyaz granit rengindeydi. Tam tepesi piramit şeklindeydi ve ortasından bir tüy çıkıyor ya da bir tutam saç rüzgârda salınıyor ve rüzgâr, uzaklarda çalınan bir ıslık gibi sesler çıkarak esiyordu.

---

*) Resmi yazılarda kimliğin kesinliği için yazılan, ön ad, babanın ön adı ve soyadı.

– Yaaa, huuu. Yaaa, huuu.

Hâlâ ayakta duruyordu, gözleri duvarda asılı duran resme odaklanmıştı. Düdüğü ağzından düştü. Şimdi göğsünün üzerinde duruyor ve hareketiyle bir aşağı bir yukarı inip kalkıyordu. Parmak uçlarıyla altın diskin üzerindeki kabartma yazıları hissetti. Yüzeyi pürüzsüzdü, üzerine üç ismi işlenmişti. Kabarık harfleri hissedebiliyor ve Müdür'ün, kulaklarında hâlâ çınlayan sesini duyabiliyordu.

– Görevini örnek teşkil edecek şekilde yerine getirmenin ve diğerlerinin mutluluğunu sağlamanın ödülü, Onur Madalyası.

Avucunun içi terlemişti ve nemliydi. Gözleri, çatlaklarla ve karanlık çizgilerle dolu duvarlarda gezindi. Tavanın donuk bir rengi vardı ve yer yer sıvası dökülmüştü. Düşen sıvaların yerinde, öne doğru kıvrılan boynuzlara sahip bir kafa şeklini andıran izler kalmıştı. Sarı bir ampul, sarı bir telin ucunda asılı duruyordu. Ölü bir sinek telin üzerine yapışmış, düşmeyi reddediyordu.

Elinin ıslaklığını açık pencerenin kenarına sildi. Kırışıklıklarla dolu derisinin altından mavi damarlar gösteriyordu kendini. Ninesinin elini andırıyordu sanki. Sesi bir tıslama şeklinde geldi kulağına:

– Başkalarını mutlu edebilmek, ama kendi mutsuzluğuna bir çare bulamamak?

Pencerenin önünde dururken, göğsü koşmaktan nefes nefese kalmış gibi inip kalkıyordu. Kapalı kapının ardından duyabiliyordu onun sesini. Sanki biri sessiz sessiz ağlıyordu ya da hıçkırıyordu ya da sesi bütün gece boyunca devam eden, derin iç çekişleri vardı.

– Neeergiiss! Neeergiiss!

Ses ona kadar geldi. Annesinin onu çağırırkenki sesine benziyordu ya da ölmüş ninesinin ya da akrabası olan başka

bir kadının ya da bir komşunun ya da okuldaki arkadaşlarından birinin sesine benziyordu. Gece sakindi. Rüzgâr sesi alıp taşıyordu oradan oraya. Uzaklardan, mutsuz ve yalnız bir flüt sesi gibi geldi kulağına. Annesinin rahmindeki bebek gibi yatağında kıvrılmış, üzerini baştan aşağıya örten yorganın altında yatarken de duyabiliyordu bu sesi. Kafasını yorganın dışına çıkarmaya korkuyordu. O oradaydı işte; uzun boylu, yapılı, elbise askılığının arkasında bir eliye kapıya tutunmuş duruyordu. Ölü dedesinin giysilerini ve babasının kırmızı fesini giymişti. Başı büyük ve köşeliydi, tıpkı Müdür'ünki gibi; boynu uzundu ve bir erkek hindi gibi yukarı doğru uzanmıştı. Elinde Şeyh Bassiouni'nin asasını taşıyordu. Asa bir yılan gibi kıvrılıyordu havada. Damat giysilerine bürünmüştü; siyah bir ceket giymiş ve çenesinin altına kadar gelen boyunbağı bağlamıştı. *Papillon* dedikleri bir şekilde düğümlenmişti boyunbağı. Dudaklarının arasından Kutsal Aynak'ın boynuzu ya da bir filin hortumu gibi yukarı doğru kıvrılan bir pipo sarkıyordu.

Gördüğü adamın bir cin ya da bir peri, başka bir şey olmadığını biliyordu. Cinlere ve perilere inanırdı. Kitapta bahsediliyordu onlardan. Işığı yakınca gözden kayboluverdi, ama o elini yorganın altından çıkarmaya korktu, tuvalete ya da abdesthaneye gitmeye cesaret edemedi. Orada genellikle çok vakit geçirirdi. Bütün gece boyunca çişini tuttu. ***Saklı zihni**** öyle uyanıktı ki, geceleri uyurken bile asla yatağını ıslatmazdı.

Sabah kalkınca okul uniformalarını giydi. Yürürken *saklı zihni* uykuya dalmış, *görünen zihni*** bedeninden ayrılmıştı. Okul çantasını kolunun altında taşıyordu. Ayaklarında, üst-

*) Bilinçsiz olma durumu.
**) Bilinçli zihin.

ten bantlı ve beyaz bir tokayla tutturulmuş siyah ayakkabılar vardı. Yürürken ayakkabı tokası sürekli deliğinden çıkıyordu. Avuçları terden sırılsıklam olmuştu ve parmaklarını açmaya çok korkuyordu. Bedeni ile benliği arasında bir engel vardı, camdan bir perde gibiydi sanki. Sokakta insanlar yanından geçerken durup ona bakıyorlardı. O camdan perdenin arkasından bakıyorlardı sanki. Onu kısılmış, yarı kapalı gözlerle gözetlediklerini seçebiliyordu. Gözleri ıslak bir tabakayla kaplandı ve dünya rüyalar âlemindeymişçesine dalgalı görünmeye başladı. Gerçek olmayan bir bedeni taşıyordu ve onu insanların gözlerinden sakınmak istiyordu.

Fakat gözler camın ötesine geçmeyi başarıyorlardı. Etinin içinde gömülü olan organların her hareketini takip edebiliyorlardı, çünkü eti ince ve cam kadar şeffaftı. İçeri hava değil sadece ışık girmesine izin veriyordu. Boynunu yukarı doğru kaldırdı, ki bu hareket insanlar tarafından farklı yorumlanıyordu ama onun yapmak istediği tek şey birazcık hava alabilmekti, çünkü havasızlıktan boğuluyordu.

Okul oldukça uzaktı. Uzun, ince bedeniyle hafifçe salınarak yürüyordu. Erkeklerden daha uzun boylu görünmemek için omuzlarını kaldırmaktan çekiniyordu. Kendi ülkesinin toprağı üzerinde usul adımlarla yürüyordu. Gerekenden daha sert basmak istemiyordu yere. Bu ülkesini yeterince sevmediği anlamına gelirdi. Boynunda, Kral'ın, Cumhurbaşkanı'nın ya da okul müdürünün resmi asılıydı. Kimbilir belki de sadece Kûfe* el yazısıyla yazılmış, Allah anlamına gelen harflerdi. O yürüdükçe resim göğsünün üzerinde sallanıyordu. Bedeni sanki kaçmaya hazırlanıyormuş gibi öne doğru eğilmişti. Kolları öne arkaya sallanıyor, parmakları yürürken baldırlarına değiyordu. Kimse onu görmeden, bir an önce saklanması gere-

*) Arap dilinin, kaynağı Kûfe (Irak) olan özel ve dekoratif bir yazı biçimi.

kiyormuş gibi hissetti. Birinin gözü ona doğru kaysa, kafasının defalarca sağa sola sallayıp bu dünyada olduğu için özür diliyordu. Üzerine yüklenen durumdan kendini muaf tutmak için; görünmez ya da sadece kansız cansız önemsiz bir ruh olması gereken, dokunulmadan hareket etmeye vakıf bir bedene sahip olmayı düşünerek, çekingen bir tavırla gülümsedi.

Görünmeden ama diğerlerini görerek yürümek istedi, Tanrı'yı görmek ama O'na görünmemek istedi. Hiçbir insanoğlu Tanrı'yla yüz yüze gelmemişti. Babası böyle söylemişti. Peygamberlerden bir tanesi, İbrahim ya da Musa Tanrı'ya bakmaya cesaret etmiş. Işık bir elektrik şoku gibi çarpmış onu da ölü gibi yere yığılmış. Dişleri havale geçiriyormuş gibi birbirine vurmuş takır takır.

Böyle şoklara maruz kalmadan, dişleri takırdamadan görmek istiyordu Tanrı'yı. Şeytan'ın sesinden daha farklı bir ses duymak istiyordu. Şeytan geceleri sürekli kulağının dibinde fısıldayıp duruyordu. Kafasını battaniyelerin altına saklayıp yastığın altına gömerek dualar okurdu. Tanrı'ya gelip onu kurtarması için yalvarırdı ama O Şeytan'la baş başa bırakırdı onu. Sözleri karanlıkta kulaklarında çınlardı, en uzun gece kadar uzun süren bir fısıltı halinde. Tıpkı annesinin sesi gibi yumuşak ve şefkatli gelirdi kulaklarına ve ılık kan gibi damarlarında akardı. Uyku dışında hiçbir şey kurtaramazdı onu Şeytan'dan.

Sabah okula yürürken, göğüslerini çantasının arkasına gizlerdi. Onu görünce insanların gözleri birdenbire açılıverirdi; geceleri onun yanına gelip fısıldayan Şeytan'ı görmüşler gibi, yolda yürümeye hakkı yokmuş gibi, sokak onlarınmış da o hiçbir şeye sahip değilmiş gibi. Kaldırımlar bile onlarındı. Hiçbir şeyde payı yoktu, ülkesinde payı yoktu. Bir zerresi bile ona ait değildi. Hiçbir mülkü yoktu, evi yoktu. Babası hiçbir şeye sahip değildi. Sahip olduğu tek şey, o, annesi ve dev-

letin bağladığı, sadece ekmek almaya yetecek emekli maaşıydı ama hiçbir işe yaramıyordu. Kendi yoksulluğunu, babasının yoksulluğunu, dedesinin yoksulluğunu kabul etmenin verdiği utançla gülümsedi. Fakat birdenbire başını gururla kaldırdı. Cennet'te bir yeri olduğunu hatırladı; insanların dünya üzerinde edindiği mülkleri hor görmesinin nedeni de buydu.

Yürürken ayakları yere sert basıyordu ve insanlar, sanki ülkenin toprağına bu ayakkabılarla, bu şekilde basmamalıymış gibi hayret dolu gözlerle bakıyorlardı ona. Vatan haini olabileceğine dair en ufak bir olasılığın bile yanlış olduğunu kanıtlamak için, başını defalarca utançla öne eğdi. Başını kaldırdığında hâlâ ona bakmakta olduklarını gördü, bedeni sanki diğer bedenlerden farklıymış gibi, memeli türünün göğüslü sınıfına aitmiş gibi dikmişlerdi gözlerini.

Kendi kendine mırıldandı:

– Ben de sizin gibi insanoğluyum.

Sonra gözyaşlarını yutarak yürümeye devam etti. Ağlayan bir çocuk, miyavlayan bir kedi ya da emekleyerek yürüyen bir dilenci gördüğünde bir süre durdu. Diğerlerinin acısını paylaştı. Bunu yaptığı anda bedeni onlarla kendisi arasına bir mesafe koydu, hayattaki mutlak yalnızlığına ve umutsuzluğuna geri kaçtı. Fakat birdenbire, hiçbir sebep yokken ortada ya da yürürken bir çocuğun gözlerinde yakaladığı gülümseme ya da bir köpek yavrusunun o orada diye mutlu olup kuyruğunu sallaması gibi basit sebeplerden ötürü umutsuzluk umuda dönüştü. Gözlerinde bir şeyler parıldıyordu. Aynada görebiliyordu bunu. Bulutların arkasından göz kırpan güneş kadar gerçekti. Dokunmak için elini uzattı ama ayna bunun gerçek olmadığını söyledi ona ve yeniden ağırlaştı kalbi. Sol göğsünün altında bir şişlik gibi, Havva'nın ve yılanın zamanlarında biriken o eski suç gibi hissedebiliyordu onu. Tanrı Âdem'in söylemek zorunda olduğu sözleri dinlemiş ve

onu tek başına affetmişti. Bu babasının annesine açıkladığı durumdu. Tanrı'dan inen ayetler ikili değil tekil konuşurdu hep.* Ne var ki, *itaatsizlik*le ilgili ayetlerde Tanrı tekilin yerinde ikili biçimi kullanmıştı. Tanrı'nın dil ve onun kuralları konusunda çok derin bilgisi vardı. Tekil ya da ikili biçimleri doğru bağlamın dışında asla kullanmazdı. Babası Tanrı'nın sözlerini usulca tekrar etti:

– *Ve biz, Âdem, sen ve senin karın Cennet'te oturacaksınız, buyurduk. İkiniz de bu ağacın yanına yaklaşmayacaksınız. Fakat Şeytan ikisini de kötü yola sevk etti ve biz onların buradan inmesini buyurduk ve onları birbirlerine düşman kıldık.*

Babası düşman sözcüğünü vurgulu söyledi ve kan çanağı gözlerini annesine dikti. *İkisini de kötü yola sevk etti* kısmını üç kez tekrar etti, *ikisini* sözcüğünü söylerken tısladı. Sonra keskin bir ses tonuyla okudu:

– *Tanrı Âdem'in söylediklerini dinledi ve onu affetti.*

Onu sözcüğü ağzından, tekil olduğunu vurgulamak istermiş gibi uzun ve uğultulu bir sesle çıktı. Affedilen yalnızca Âdem'di.

Pencerenin önünde durup göklere bakan annesini görebiliyordu. Gözünün kıyısında ne düşen, ne kuruyan bir gözyaşı asılı duruyordu. Sonsuz bir karanlık vardı ve yıldızsız, aysız gökyüzü zifiri karanlıktı. Göklerle dünya arasındaki boşlukta bir yerlerde sadece tek bir yıldız, hiçbir zaman arınılamayacak bir günah gibi başlarının üzerinde titriyordu. Adı Zühre'ydi ve bitmez tükenmez bir ateşle yanıyordu. Babası uzun, sert parmağıyla onu işaret edip bağırdı.

– Orospu. Hârut ile Mârut'u günaha soktu.

Bu lanete kendisinin de dahil olduğunu anladı. Hârut ve Mârut isimlerini tekrar etti ve ağzından sıcak bir havanın çıktı-

*) Arapça kelimeler sadece tekil ve çoğul değil, ikili de olabilir.

ğını hissetti; onları da lanetliyordu sanki. Ağzını sıkıca kapattı, havayı göğsüne çekti tekrar. Suçluluk etindeki bir şişlik gibi büyüdü kaburgalarının altında. Bu günahı yaşamak zorundaydı. Kefaret verilemezdi, Tanrı'dan af sözleri gelemezdi. Ruhunun etrafındaki bedenini bir ağırlık gibi taşımıştı. Zihninde bazen hayal, bazen gerçekti. Kendini bir aynadan, bir kapının ya da pencerenin camından, bir nehirde ya da deredeki yansımasından başka bir yerde görmemişti. Kendine yabancı bir dünyada, ona ait olmayan bir bedende yaşıyordu. Babasına aitti ya da devlete ya da dedesine ya da hatları ona çok yabancı olan, adını unuttuğu başka bir adama aitti. Adam tek eliyle onun resmini tutuyor, diğer eliyle ölü bir gül koparıyordu.

Aynada zayıf görünüyordu. Bedenini Tanrı'nın bir hediyesi olarak taşımıştı; doğduğu günden beri yavaş yavaş ondan geri aldığı bir hediye olarak. O kadar az yiyordu ki canlı cenazeye dönmüştü, küçücük kaldı, insanları sorumsuz yapan ergenlik yaşına ya da rahminin kanla dolmasına neden olacak doğurganlık yaşına erişecek kadar büyümedi.

Aybaşı sözcüğü ilk kez sınıfta, sırasında otururken çınlamıştı kulaklarında. Şeyh Bassiouni iğrenerek ağzını büzmüştü bu sözcüğü sarf ederken ve Şeytan'ın verdiği bir musibet olduğunu söylemişti. *Ay* bir kir topu gibi fırlamıştı ağzından, *şi* yılan tıslaması gibi. Ölü hayvanların eti gibiydi, domuz gibi, kan gibi. Boynunu uzattı ve burun deliklerinden dumanlar çıktı. Başı, bir kokunun izini süren bir köpek gibi kızların oturduğu sıraların arasında gezindi. Birdenbire onun sırasında durdu, Kuran'ı ellerinden çekip aldı ve dezenfektanla ıslatılmış bir pamukla sildi üzerini.

Ninesi ***kirlilik*** diyordu buna. Onu banyoya götürdü, sert bir süngerve sabunla baştan aşağı yıkadı, bunu yaparken de Kuran'dan ayetler okudu. Tanrı'ya ve Peygamberi'ne üç kez şahadet getirdi. Kafasından aşağı döktüğü taslar dolusu sıcak

sularla Şeytan'ı kovaladı. Gelip onu kurtarması için kapalı kapılar ardından annesini çağırdı. Annesi hiç gelmedi. Annesi buna *kötü kan* ya da *ay hastalığı* diyordu. Kaba pamuktan yapılma yarım düzine bez vermişti ona, iki tarafındaki ince iplerle beline bağlayabiliyordu bu bezleri.

Okula yürürken bacaklarının arasındaki bezi hissedebilirdi. Bir şişlik gibi yusyuvarak, karnının altından sarkan bir günah gibiydi. Kıçının üst tarafına doğru kayardı yürüdükçe. Oturduğunda sırasıyla beli arasındaki boşlukta onun durduğunu hissedebilirdi. Kımıldadığı zaman kan teninin üzerinden akardı, esen sıcak havayı hissetmek gibiydi bu.

Dersin bitiminde zil çaldı.

Oturduğu yerde öylece kalakaldı, kalkmaktan korktu, çünkü kalkar kalkmaz bacağından aşağı sicim gibi akan sıcak kanı hissedeceğini biliyordu. Bir yılanın kuyruğu kadar yumuşaktı. Ayakkabısının içinde gözden kayboldu ve kırmızı mürekkep rengindeki bu sıvı çoraplarını ıslattı. Etrafına bakındı, görünürde kimsecikler kalmadığı zaman tedirgin bir tavırla duvar dibinden, çantasıyla formasını kapatmaya çalışarak yürüdü. Eve gidince banyodaki leğenin önünde diz çöktü ve formasıyla külotunu tekrar tekrar yıkadı. Fakat leke, parmakları çitilemekten şişip yüzülse bile hiç çıkmayacakmış gibi görünüyordu. Külotunu top gibi buruşturdu ve sanki günahının kanıtını yok etmek istermiş gibi vurdu tekmeyi. Rüzgârda savrulurken kimse görmesin diye onu çamaşır ipine asmaya korktu. Bir kuyu kazdı ve tıpkı bir ölü gömer gibi toprağa gömdü. Sonra sanki bir suç işlemiş gibi odasında yatağına girip yorganların altına saklandı, yastığına sımsıkı sarılıp ona ninniler söyledi.

– Uyusun da büyüsün, ninni, huuu, huuu.

Kucağında yatan torununa ninniler söyleyen ninesinin sesi geldi kulaklarına. Torunu daha ölmemişti. Ne var ki, onun hiç kuşkusu yoktu çocuğun ölü olduğundan ve o çocuğun ken-

disi olduğunu biliyordu. Ninesinin, palmiye ağaçlarının dalları arasında hışırdayan rüzgârın ıslığı gibi gelen sesini duyabiliyordu. Gözlerini kapadı. Ölü olmak çok mutluluk verici bir duyguydu. İnsanlar öldükleri zaman yalnız bırakılıyordu. Konuşmak ya da sorulara cevap vermek zorunda kalmazlardı.

Konuşmaktan nefret ederdi. İnsanlar onu kendisiyle baş başa bıraksınlar diye odasında saklanırdı. Kimse ondan bir şey talep edemez, ona soru soramazdı. Annesi onunla birlikte banyoya girdiğinde tir tir titremişti. Bir kızın en değerli hazinesi olduğu düşünülen şey için vücudunu inceledi annesi. Görünmez bir şeydi, karnının altında bir yerlerdeydi. Bir rüzgâr esimiyle yırtılacakmış gibi görünen ipince bir kâğıt parçasına benziyordu. Cam bir fiske vurulduğunda kırılabilirdi ve bu ince kâğıt, o merdivenleri hızlı çıkarsa yırtılıverirdi. En ufacık sürtmede kibrit başı gibi yanardı. İnsanlar dönüşü olmayan yolun sonu derlerdi buna.

"Dönüş yok" derken, ninesinin dudakları büzüldü, sonra gözlerini kapayıp uykuya dalıverdi. Nergis karanlıkta, pencerenin önünde durdu. Mutfak kapısının altından sarı bir ışık sızıyordu. Musluktan suyun damladığını ve lavabonun içindeki tabakların birbirine çarptığını duyabiliyordu. Annesinin terlikleri muşambalı zeminde sinsi bir ses çıkararak hareket ediyor, çok uzaklardan caddenin gürültüsü geliyordu. Solgun sarı ışıklar duvarların üzerinde geziniyordu. Evin önünden bir araba geçti, farları önündeki her şeyi bir ışık selinde boğdu. Fakat çok geçmeden, kaybolmadan önce tavanda gezinip yere inen, yeşil bir göz gibi küçük bir çembercikten başka hiçbir şey kalmadı geriye.

Yıkanan tabakların sesleri duyulmamaya başladığında, gece çok geç bir vakit olduğunu ancak fark edebilmişti. Musluk kapatılmış, mutfakta ve cadde üzerindeki evlerde ışıklar söndürülmüştü. Gecenin içinde titreyen küçük sarı fitil dışında hiç-

bir ışık kalmamıştı. Gözleri bir karanlık denizinde boğuldu. Ufacık bir ışık huzmesine tutunmaya çalıştılar. Yalnız bir yıldıza ya da görünmez bir denizi geçen küçük bir teknenin ışığına. Mutsuzluk soğuk bir bulut gibi sarmalayıverdi onu birden. Bedenini bir ürpertidir aldı ve iradesi, rüzgâra yenik düşen bir alev misali yitip gitmiş gibiydi. Gecenin yüzüne, belki de gecenin içinde hareket eden yüzlere, rüzgârla sallanan yaprakları bakakaldı. Sanki dünyayla tekrar iletişim kurmak istermiş gibi, sanki şu koca evrende tutunacak bir dal ararmış gibi uzattı elini pencereden. Ona uzanacak bir yüz, göz ya da iki kol arıyordu. Tam da o anda, tam o sessiz hareketi yapıp karanlığa uzandığında bir şey oldu. Bütün suçlarından, bütün günahlarından arınmış gibiydi. Mutsuzluk derisinin bütün gözeneklerinden akıp gitti sanki. Uyum bir kez daha bedeninde hüküm sürmeye başladı ve ruhu bedeninde canlandı.

Yüreği, ezici bir aşk gibi tuhaf bir sevecenlikle doldu. Tek arkadaşının kendisininkiyle aynı renkte olan üniforması içinde ona doğru geldiğini gördü; üniforma beyaz ketenden mavi kareli, beyaz yakalıydı. Elinde kitaplarla dolu okul çantasını taşıyordu. Çantayı havaya fırlattı, düşerken iki eliyle yakaladı. Uzun boyluydu, çekiciydi, sırtı dümdüzdü. Gözleri pırıl pırıl parlardı. Kendisine doğru gelen arkadaşını kucaklamak için neredeyse camdan aşağı atlayacaktı. Gırtlağından bir sevinç çığlığı yükseldi. Arkadaşı gelip odasında oturdu, kapıyı da kapattılar. Dudakları, sözcükleri ağzından bir bir dökmek için aralandı. Annesi konuştuklarını duyabilmek için kulağını kapıya dayadı. Sadece derin iç çekişleri, kulağa hıçkırık gibi gelen neşe dolu kahkaha patlamalarını duyabildi.

– G, G, G, G, G, Ganat!

– Ner, Ner, Ner, Ner, Ner, Nergis!

Kendi ismi Nergis, arkadaşının sesinden çınlamıştı. Diğer tüm seslerden farklı, gümüş ışık çemberleri gibi kulakta çın

çın çınlayan bir sesi vardı. Kayalıklardan vadiye dökülen tertemiz su gibi akmıştı havada. Arkadaşının teni esmerdi, balçık rengiydi. Güneşin alnında, cilalı bakır gibi parıldıyordu.

Aynada kendi tenini görebiliyordu. Onunki de esmerdi, ama sanki solmuş, ışıltısını kaybetmişti. Arkadaşı orijinaldi, kendisi ise onun bir kopyası; karanlık gölgesi tüm yaşamı boyunca peşini hiç bırakmamıştı. Sönük, cılız bir karbon kopya. Elleri büyüktü. Üniformasının ceplerine gizledi ellerini. Ayakları Peygamber'in ayaklarından daha büyüktü. Bunu ona ninesi söylemişti. Sınıfta otururken sırasının altına saklardı ayaklarını. Yüz hatları, beyaz un gibi bir şeyin altına gizlenmişti. Annesi eczaneden bir kutu içinde almıştı onu; pudra denilen bir şeydi. Annesi esmerliğin, çirkinlik, yoksulluk ya da köle soyundan gelmenin bir işareti olduğunu; bunun yanı sıra sarışınlığın, soyluluğun, ustaların, ileri gelenlerin, hatta soyu Hz. Muhammed'e (Allahın salâtı ve selamı üzerine olsun) kadar giden, Kral'ın torunu olmanın bir göstergesi olduğunu söylemişti.

Yüzünü kem gözlerden sakınmak için yorganların altına kıvrılıp uyurdu. Rüyalarında Peygamber, tıpkı Kral gibi sarışın görünürdü ona. Esmer bir peygamberi hayal bile etmemişti, uykusunda Allah'ı süt gibi beyaz bir yüzle görürdü, Şeytan ise kapkara bir suratla çıkardı karşısına. Şeytan da neredeyse kendisi kadar esmerdi.

Arkadaşı beyaz tenli değildi. Aslında esmerdi. Ama o sanki Kral'ın kızıymış gibi başı dimdik yürürdü. Saçları gür ve siyahtı. Başının etrafında uçuşup dururdu ve kimsenin sahip olamayacağı asi bir kısrağın yapabileceği gibi eliyle arkasına atardı o saçları. Bayram günü portakal rengi havalı bir elbise giymişti, etekleri bir kelebeğin kanatları gibi uçuşuyordu.

Kaburgalarının altındaki kalbinin çırpınışını hissedebiliyordu. Ta içinde bir yerlerde kulağa ritmik bir dans gibi ge-

len bir melodi çalıyordu. Tarladaki buğdayların başakları aynı ritimle dans ediyor, rüzgârda salınan yaprakların hışırtısı aynı melodiyi fısıldıyordu. Pencerenin önünde duruyordu, dışarı atlayıp arkadaşına doğru koşarak onu kollarına almak, kucaklamak için hazırdı. Bedenleri birbirine karışacaktı, o ve arkadaşı tek beden olacaktı, böylece kendi ismi Nergis yeryüzünden silinecekti.

Annesi gözlerindeki yaşları gördüğünde ona şöyle derdi:

– Nergis çok güzel bir çiçeğin ismidir.

O da şöyle karşılık verirdi:

– Ama anneciğim, Ganat ismi daha da güzel. *Gana* sözcüğünün çoğulu. Sadece bir cennet değil, cennetler anlamına geliyor. Yalnız bir çiçekçik olan Nergis'i nasıl karşılaştırırsın onunla?

Pencerede durup arkadaşının gelmesini beklerken, yetim olmak gibi ezici bir duygu kapladı yüreğini. Meçhul bir anayla, meçhul bir babadan olma gibiydi, sanki yaşadığı topraklar onun toprağı değildi. Hayatı boyunca arkadaşıyla tek vücut olacakları anı beklemişti. Ona olan sevgisi öyle derindi ki içini büyük bir umut kaplardı; onu bir daha asla göremeyeceğinden, bir gün onun elini sadece ve sadece gözden kaybolduğuna, bir arabanın ya da kamyonun altında ezilişine tanıklık etmek için tutabileceğinden korkardı.

Arkadaşının yaklaştığını görünce, onun Ganat'tan başkası olmasından korktu. Geri adım atacaktı, kucaklaşmaktan kaçınmak için kollarını havaya kaldıracaktı, boğazı kuruyacak, sözler dudaklarının ucunda donakalacaktı. Gördüğü kişinin başkası olduğunu düşünmesi yüzünden yaşadığı anlık yanılsama ortadan kaybolana kadar bir sessizlik yaşandı. Dilinin bağı çözüldü ve sözler dökülmeye başladı dudaklarından. Annesi onun gibi sessiz bir kızın nasıl olup da arkadaşıyla konuşacak bir şeyler bulabildiğini sorardı hep. Evde, dili koparılmış gibi,

konuşmazdı ama arkadaşının yanında susmak bilmezdi. Ne cevap vereceğini bilemezdi annesinin sorusuna. Bir şey konuşuyormuş gibi hissetmezdi ki kendini. Sözler değildi ağzından çıkanlar. Sadece kumruların çıkardığına benzer birtakım sesler çıkarıyorlardı o kadar. Bir kumru gagasını bir diğerininkine yaklaştırıyordu ve fısıldaşmalar böyle sürüp gidiyordu.

Okuma yazmayı öğrenmeden önce kumruların dilini nasıl anlayacağını biliyordu. Ayağıyla yamuk çizgiler çizerek sesleri yazardı yere ve arkadaşı okuyabilirdi bunları. Güvercinlerin ve kumruların, cennetkuşlarının ve kelebeklerin sırrını biliyordu. Tarlalarda kelebeklerin arkasından koşar, parmaklarıyla yakalardı. Ağzına yaklaştırıp bir şeyler fısıldardı. Sonra onları salıverir, havada uçmalarını, göğe doğru yükselirken kanat çırpmalarını seyrederdi.

Annesi, arkadaşının kuşların diliyle ilgili söylediklerine hiç inanmadı ve bir daha onların evine gitmesine izin vermedi. Arkadaşı onların evine geldiğinde odada onlarla birlikte otururdu ya da kulağını kapıya dayayıp neler konuştuklarını duymaya çalışırdı. Nergis uyuduğunda arkadaşıyla okulun bahçesinde buluşacağı anın rüyasını görürdü. Yarışırken ya da sek sek oynarken kelebekler gibi zıplarlardı. Hoplarlar, nefes nefese kalırlar, gülerler, çığlıklar atarlar, merdivenlerde tepinirlerdi ve birlikte olmanın neşesiyle, bir kızın en kıymetli varlığının ne olduğunu unutuverirlerdi.

Okuma dersinde öğretmen en sevdiği kişinin kim olduğunu sorduğunda, annem ya da babam dememişti. Ganat'ı seviyorum, diye cevap vermişti. Öğretmen Nergis'in davranış notuna sıfır vermişti, Ganat da sıfır almıştı çünkü kuşları annesiyle babasından daha çok seviyordu. Okulda, Şeytan'ın kızların kalbine çekici gelen bir çeşit aşkı onlara aşılamaya çalıştığıyla ilgili bir söylenti yayılmıştı. Aklına bir fikir geldi; Şeytan ve Tanrı genç kızların kalbine hükmetmek için birbir-

leriyle mücadele içerisindelerdi. Geceleri Şeytan yumuşak bir sesle fısıldardı kulağına:

– Aşk güzeldir.

Din bilgisi dersinde Şeyh Bassiouni ellerini uzatmasını söylemiş ve kızılcık sopasıyla parmaklarının ucuna üç kere vurup söylediklerini dokuz kere tekrar etmesini istemişti:

– Yüce Allahım, işlediğim bütün büyük günahlar için affına sığınıyorum, ya Rabbim.

Sözcükleri telaffuz etmeyi öğrendiği günden itibaren işlediği büyük günahlar için Allah'tan af dileniyordu. Bedeni anlayabiliyordu bunu ama aklı asla. Kaburga kemiklerinin altında büyüyen bir şişliği hissettiği gibi, damarlarında alelacele akan kanı hissettiği gibi hissedebiliyordu günahı. Ya da etinin katmanları arasına gömülmüş, berberin usturasıyla kesip attığı bir fitil gibiydi günah,* bu yüzden çarşaflar kana bulanmıştı. Bunun yüce göklerden sonsuza kadar başına sarkacak bir günah ya da sadece kanla temizlenebilecek bir utanç, bir namussuzluk olduğunu biliyordu.

Pencerenin önünde durdu ve annesine sebebini sordu. Annesi başını kaldırdı. Gözleri küçük titrek bir ışığa takılıp kaldı. Yalnız, tek bir yıldızın ışığı gece denizinin karanlığını yırtıp geçiyordu. Engin karanlıkta minik bir ışık damlacığı gökle yer arasındaki ufukta bir yerlerde asılı duruyordu. Hep oradaydı, sabitti, durgundu; ne bir kusuru vardı, ne sönüyor, ne asılı durduğu yerden aşağı düşüyordu. Kollarını kaldıracak ve şarkıları andıran ya da gece boyunca uzanan, sonu gelmeyen upuzun kederli bir sesle hıçkıracaktı.

– Ey Allahım.

*) *Klitoridektomi:* Cinsel isteği azaltmak ve bekâreti korumak için yapılan kadın sünneti.

9
Ve Başlangıçta Yılan Vardı

Çığlık sarayın karanlık köşelerinde rüzgârın ıslığı gibi dolanıp durdu. Ağaçlar gölgelerini yere düşürdü. Hayaletler gibi hareket ediyorlar, hat safhada bir sıkıntının esiri olmuş gibi tembel tembel sallanıyorlardı. Adam ağaç gövdesinin arkasına saklandı, beyaz *gallabeya*'sı içinde yere çömelip bağdaş kurdu. Başında beyaz bir sarık vardı ve bir tüy tam tepesinden iğne gibi fırlıyordu. Koca parmaklarıyla toprağı kazmaya devam etti, kazarken ayışığı düşüyordu yüzüne. Uzun beyaz sakalı göğsüne iniyor, kalın kaşları burnunun köprüsü üzerinde birleşiyordu. Küçük, yuvarlak gözleri toprağın üzerinde hareket eden kendi ellerini izliyordu.

– Ey Allahım.

Sesi duyduğunda kulak kesildi ve parmakları bu huzursuz arayıştan vazgeçti. Dudakları aralandı ve usulca fısıldadı:

– Kim çağırıyor beni?

Derin bir sessizlik çöktü ortalığa. Rüzgârın ağaçlarda çıkardığı hışırtı dışında tek bir ses bile duyulmuyordu. Başını ağacın arkasından uzattı ve penceredeki cılız ışığı gördü. Beyaz bir gölge camın arkasında gidip geliyordu. Kadının göğüsleri ayışığının altında bembeyaz ve yusyuvarlak görünüyordu. Uzun siyah saçlar sırtına dökülüyordu. Gözleri kapalıydı ve kolları uyurgezer gibi öne doğru uzanmıştı.

– Ey Allahım.

Ağacın arkasından çıktı. Uzun bedeninin gölgesi kapkara, upuzun yatıyordu yerde.

– Buradayım. Ben...

Adamın sesi sanki başka birine aitmiş gibi yabancı gelmişti kendisine. Gecenin sessizliğinde yankılandı.

– Buradayım. Ben... Ben...

Ağacın yanında dururken ses geri geldi ona. Gölgesi yerdeydi. Babası gibi uzun boylu birinin gölgesiydi bu. Ağaçların hareketiyle gölge de dalgalanıyor, ses sarayın duvarlarını titretip panjurları çatırdatıyordu. Uykuda kapanan gözler açıldı, solgun bir pırıltı gösterip tekrar kapandı.

– Ben buradayım... Ben... Ben...

Sesin yankısı cılız bir ıslık gibi geri geldi. Duymak için kulakları dikildi. Ses tanıdıktı. Babasının sesini andırıyordu ve *ben* sözcüğünü telaffuz ettiği yerlerde hafif çatlak, boğuk bir ses çıkıyordu.

– Ben... Ben... Ben...

Babası askeri üniformasıyla arkalığı yüksek bir koltukta oturuyordu. Göğsünün üzerinde kızıl bir ışıkla parlayan yuvarlak bir madalyon vardı. Vatkalı omuzları genişti ve burnu belirgin biçimde öne çıkmıştı. Büyük, kemerli, kanca gibi bir burnu vardı. Erkek bir hindi gibi başını uzattı ve sesi evin içinde yankılandı.

– Ben... Ben... Ben...

Ses salonun penceresinden çıkıp komşunun evine geçti. Annesi pencereleri ve panjurları kapattı, sonra sırtını duvara verip yüzünü ona dönerek durdu. Yüzündeki bütün kan çekilmişti, kâğıt gibi bembeyazdı ve giydiği siyah müslin elbisenin içinde daha da beyaz görünüyordu. Bacakları da beyazdı. İkisini birbirine yapışık tutar hiç ayırmazdı ve derisinin altından mavi damarlar görünürdü. Dudakları kımıldandı ama kendi kendine ya da sadece babasının görebileceği bir hortlakla konuşuyormuş gibi hiç ses çıkmadı ağzından.

Babasının gözleri, arkalığı yüksek koltuğunda otururken odanın içinde gezindi. Küçük gözleri gözlüklerinin arkasından bakarak o hortlağı arıyordu. Elbise askılığının arkasına, dolabın içine, sonra yatağın altına bakarak odanın içinde gezindi, gezindi.

Babasının, ona çok iri görünen vücudunun tüm o iriliğiyle eğilip yatağın altına nasıl baktığını bir türlü anlayamazdı. Ama yapıyordu işte. Dua ediyormuş gibi dizlerinin üzerine çöküp başını yatağın altına uzattığını görebiliyordu. Daha küçücük bir bebekti. Konuşmayı bile öğrenmemişti, ama gözleri görebiliyor, kulakları sesleri seçip ayırt edebiliyordu. Ve geceleri yatağında yatarken, babasının yatağın altından gelen sesini duyabiliyordu:

– Neredesin, İblis?

Duyduğu isim, cenin gibi kıvrılıp yattığı yerde çınladı kulaklarında. Gözlerini kapattı ve yorganın altına saklandı. Rüyalarında karanlıkta duran Şeytan'ı görebilirdi. Annesinin siyah müslin elbisesini giyerdi Şeytan, yüzü de siyahtı ama dişleri beyaz. Geceleri, sanki bir şeyi hor görüp gülümsermiş gibi gösterirdi sipsivri parlak dişlerini. Sabahları, panjurların arasından cılız çizgiler halinde içeri sızan ışığa açılırdı gözleri. Annesi ona bir bardak süt verdiğinde, sütü lavaboya boşaltırdı.

– Sütünü iç!

– İçmeyeceğim!

– Sana ne söylüyorsam onu yapacaksın.

– Yapmayacağım!

Annesinin sözünü dinlemedi. Babasının, kadınların akılsız ve Allah inancı olmayan yaratıklar olduğunu söylediğini duymuştu. Okulda öğretmeninin erkeklerin efendi olduğunu söylediğini duymuştu. Öğretmen kitabı açtırıp şu cümleyi okumuştu: *Erkekler kadınların efendisidir*, sonra her gün onlara bunu okutmuş ve üç kez tekrar etmelerini istemişti. Öğretmen *efendi* sözcüğünün ikinci hecesini söylerken daha vurgulu olsun diye, elinden geldiğince uzatıyordu. Oğlan çocukları öğretmenin ardından koro halinde şakıyorlardı:

– *Efendiler.*

Parmak kaldırıp sordu:

– Öğretmenim, *efendi* ne anlama geliyor?

Öğretmen kulaklarının üzerine kadar inen kırmızı bir fes giyiyordu ve elinde sinekleri kovalamak için kullandığı, at kuyruğuna benzer, ucu püsküllü bir sopa taşıyordu.

– Efendi olmak demek birine hükmetmek demektir.

– Peki, *hükmetmek* ne demek, öğretmenim?

– Hükmetmek şu anlama gelir; erkek dişiye buyurur, oğlum, dişi de erkeğe itaat eder.

Erkek sözcüğü öğretmeninin ağzında çınlamaya devam etti. Öğretmeninin sesi babasının sesine benziyordu. Onun da arkalığı yüksek bir koltuğu vardı. Boynu yukarı doğru uzandı ve dudakları erkek sözcüğünü, onu bir erkek keçi gibi bağırtan uzun ve titrek bir sesle telaffuz etti.

– Erkeeeeek.

Erkek sözcüğünün anlamını bilmiyordu. Annesine sordu ama annesi elinin üzerine bir şaplak indirdi. Annesinin eli kocamandı, onun eli ise küçük, bu yüzden okul önlüğünün ce-

bine sakladı elini. Önlüğü beyaz ketenden yapılma, kırmızı kareli bir önlüktü ve kız kardeşinin önlüğü gibi onunkinin de boynunda yuvarlak bir yakası vardı. Okula kız kardeşiyle birlikte giderlerdi. Kız kardeşi de yolda onun gibi yürüyor, yere aynı basıyor, aynı siyah deri ayakkabıları giyiyordu ama onunkilerin bağcıkları yoktu.

Ayakkabılarını giydiğinde bağcıklarını çeker, tıpkı babasının yaptığı gibi güzelce bağlardı; kravatını bağlarken de babasının yaptıklarını taklit ederek boynunu yukarı doğru uzatırdı. Ona öyle geliyordu ki, erkekler boyunlarındaki ve ayakkabılarındaki bağlar sayesinde ayrıcalık kazanıyorlardı. Ama bunu söylediğinde okuldaki çocuklar onunla dalga geçtiler. Onu tuvalete götürdüler ve tuvaletin kapalı kapıları ardında gerçeği keşfetti.

Gerçeği ilk gördüğünde ona anlamsız gelmişti. Bacaklarının arasından sarkan, üstüne üstlük idrarının dışarı aktığı basit bir et parçasıydı. Ne var ki, okuldaki çocukların gözleri ona bakarken gururla parıldıyordu. Cetvelle et parçasının boyunu ölçtüler ve hep bir ağızdan bağırdılar:

– Benimki daha büyük... Ben... Ben...

Muhtar'ın oğlunun sesi hepsinden daha baskın çıkmıştı. Ağzını açabildiği kadar açıp var gücüyle bağırdı. Göğsü kabarıp indi. Göğüs kafesinin altındaki vuruşlar daha da güçlendi. Davullar aynı ritimle çalıyor, çocuklar hep bir ağızdan bağırıyordu. Muhtar'ın oğlunu omuzlarında taşıdılar. Sesleri bir çağlayanın gürültüsü gibi çınladı kulaklarında. Tek bir seste birleşmiş gibi görünüyorlardı. Benimki daha büyük... ben... ben...

Gözlerini kaldırıp pencereye doğru bakarak bir süre hareketsiz durdu. İnce perdenin arkasında, gaz lambasının titrek alevine benzeyen cılız bir ışık vardı. Gölgesi camın arkasında gidip geliyordu. Göğüsleri annesininki gibi büyüktü ve tam

ortalarından bir zincir sarkıyordu. Zincirin ucunda bir madalyon vardı. Güneşte altın gibi parlıyordu.

Adam gözyaşlarını yuttu ve kadın sanki onun annesiymiş gibi göğsüne gömdü başını. Babasının onu tokatladığı günden beri hiç ağlamamıştı.

– Bana bak çocuk, bir daha karı gibi ağladığını görmeyeyim.

Dişlerini sıkıp acısını gizledi. Gözyaşları yumru gibi boğazına düğümlendi. Gece annesi yanına geldi ve sarmaladı onu. Sabah uyandığında annesine dudak büktü, somurttu. Yüksek arkalıklı sandalyesinde otururken babasının annesine böyle yaptığını görmüştü.

– Ben... ben... ben daha büyüğüm. Benimki daha büyük.

Sandalyenin üzerinde ayağa kalktı. Böyle durunca annesinden daha uzun boylu görünüyordu. Annesi parmaklarının arasına bir tüy kalem koydu ve ağaçlarla bir kuş çizmesini istedi. Resim çizmeyi sevmezdi. Yaprakların üzerinde yürüdü, kuşlara sapanla taş attı, tüy kalemi de saçlarının arasına taktı. Askeri bir ceket giydi üzerine ve annesinin önünde kılıcını savurdu.

– İblis nerede?

İblis ismi silahtan fırlayan bir kurşun sesi gibi çınladı kulaklarında. Sarayın karanlık köşelerinde yankılandı. Ağaçlar rüzgâra doğru eğdiler başlarını. Ses yıkık duvarları, koridorları aşıp karanlığa gömülü erkekler koğuşuna vardı.

İblis sırtüstü yatıyordu. Gözlerini açtı. Onu kapının kenarında ayakta dururken gördü, üzerine babasının beyaz elbisesini giymiş, başına da Şeyh Mesud'un sarığını takmıştı, sarığın tepesinden Muhtar'ınki gibi bir tüy çıkıyordu.

– Kalk İblis. Çabuk kalk, hemen.

Kalk sözcüğünü babası gibi telaffuz etmişti. Sözler kenetlenmiş dişler arasından kaçıvermişti.

Gözlerini kapattı ve yorganının altına saklandı. Fakat iri, kemikli parmaklı büyük el ona doğru sokuldu ve yorganı bedeninin üzerinden çekip aldı.

– Sana kalk diyorum çocuk, kalk da işine bak.

– Sana yalvarıyorum. Bırak uyuyayım.

– Uyumak mı? Seni nasıl uyumaya bırakırım, İblis?

– Allah'ın diğer yaratıkları gibi.

– O zaman kim gidip insanların kulağına baştan çıkarıcı sözler fısıldayacak?

Sesi, Allah'ın sesi gibi gürültüyle çınladı kulaklarında. Ama parmaklarında sarı lekeler vardı ve nefesi tütün kokuyordu. Koltuk altları Şeyh Mesud'unkiler gibi ter kokuyordu.

Elini çabucak yastığın altına soktu ve sakladığı yarım sigaraya dokundu.

– Bana o sigarayı ver, çocuk!

– Hayır.

– Hayır! *Hayır* da ne demek?

– Hayır demek.

– Sen benim kim olduğumu biliyor musun, çocuk?

– Biliyorum... sen Komutansın.

– Komutan mı, seni hayvan! Ben herkesten üstünüm. Tam tepedeyim.

Fakat General'den daha üstün kimse yoktu. Bunu onun sevgili askerlerinden duymuştu. General önde, askerleri arkada yürürdü. Bedeni kanlı canlı ve beyazdı. Eskimoların topraklarında yaşayan ayılarınki gibi deri bir ceket giyiyordu. Televizyonda CNN'e çıkmıştı. Yürürken biraz ayağı aksıyordu ve yavaş adımlarla ilerliyordu. Sağ bacağını, sanki tahtadan yapılmış gibi dizlerini bükmeden öne doğru kaldırdı. Yanaklarına hava doldu, bacağını yukarı kaldırırken kan yüzüne hücum etti. Dudakları kırmızıydı, altdudağı çenesine doğru sarkıyordu. Silahlar büyük bir gürültüyle füzeleri ateşlediklerin-

de altdudağı titredi. Gözlerini yukarı kaldırdı ve gökleri taradı, alıcı kuşlar gibi bulutların arasında uğuldayarak dolaşan hayaletleri seyretti. Çelik kanatları vardı ve karınlarından büyük kara yağmur damlalarına benzeyen bombalar düşüyordu. Toz ve kum parçacıkları havaya yükseldi ve dünya sarı bir sisle kaplandı. Hava dumandan ve yanan yağın kokusundan ağırlaşmıştı.

General neşeyle ellerini çırptı. Başını geriye attı ve dudaklarının arasından kahkaha demetleri yükseldi. Elini yukarı kaldırıp zafer işareti yaptı ve avazı çıktığı kadar bağırdı:

– Zafer!

Davullar çalındı, askerler tek sıra halinde, yüzleri duvara sırtları insanlara dönük, yolun iki tarafına dizildiler. General'in arkasında kral giysileri giymiş olan Yüce Şeyh yürüyordu. Omuzlarına altın ipliklerle işlenmiş bir pelerin almış, başı beyaz bir örtüyle kaplanmıştı. Yüce Şeyh'in yanında Müdür vardı, Müdür'ün yanında beyaz tuniği içindeki Başhemşire duruyordu. Göğsündeki düdük bir aşağı bir yukarı hopluyordu. Arka taraflarda bir müzik grubu ve memelerini sallayan, oynarken elindeki pirinç zilleri çalan dansöz Zennube vardı.

– Senin aşkın bir alev gibi yanıyor içimde, tatlı, sevgili ülkem.

General birdenbire durdu. Gözleri büyük bir şaşkınlıkla açıldı ve kekelemeye başladı:

– Hayır, olamaz... hayır, bu... bu inanılmaz.

İnanılmaz sözcüğü kulaklarını delip geçti. Başını uzatıp meraklı gözlerle etrafına bakınmaya başladı. Müdür ve Ordu Komutanı dışında kimse General'in konuştuğu dili anlamıyordu. Başhemşire "thank you" sözlerini seçebilmişti konuştukları arasından. General bu sözcüğü çok değişik telaffuz ediyordu. *Th* hecesini söylerken dili dışarı fırladı ve şapkası elinde öne doğru eğildi.

– Thank you, Missis President.

Ama o hiç yabancı sözcük bilmiyordu. Bildiği tek sözcük *hayır*dı. Bu sözcükle doğduğu günden beri haşır neşirdi. Kedi onun yanına çöküp miyavladı: Hayır! Hayır! Kız kardeşi onunla sek sek oynadı, tek ayağının üzerinde sıçradı ve durmadan bağırdı: Hayır! Hayır! Kız kardeşi defterini açtı ve kalemini alıp önce *ha*, sonra *yır* yazdı. Ama Şeyh Mesud onun elinden kalemi çekip aldı ve sopasıya kıçına kıçına vurdu.

– Defol git, Nefise, burada sana yer yok. Hadi annene git sen.

– Lütfen Şeyh Mesud, Peygamber aşkına. Yazmayı öğrenmek istiyorum.

– Yazmak mı? Ne yazacaksın kız? Sen hiçbir şeysin.

Gece kız kardeşinin yanında, yerdeki hasırın üzerinde uyudu. Sessiz sessiz hıçkırdığını duyabiliyordu. Kâğıdı ve kalemi onun yastığının altına sakladığını hayal etti. Şeyh Mesud kız kardeşini kızılcık sopasıyla döverken, o sapanıyla Şeyh'in sarığına nişan aldı, ama Şeyh yere düşmeden taşı tuttu havada.

– Buraya gel, İblis.

Şeyh sopasıyla arkasından koşturacaktı ama annesi imdadına yetişti. Sopayı ondan uzaklaştırdı ve kocaman, sert elini Şeyh'e doğru salladı.

– Neden dövüyorsun onu, Şeyh Mesud?

– Oğlun yüzsüzün, arsızın teki. Kimse terbiye vermemiş ona.

– Herkesten daha iyi yetiştirildi o.

– Kadınlar tarafından mı yoksa?

Şeyh Mesud *kadınlar* sözcüğünü tükürür gibi söylemiş, sonra da yüzünü gözünü buruşturmuştu. Kadına arkasını döndü. Ensesi kalın ve etliydi, boynunu hindi gibi kaldırıyordu. Elinde sopasıyla ağır adımlarla yürüdü. Başının üzerindeki sarığı rüzgârla sallanıyordu durmadan. Muhtar koruculer-

la sarılmış bir halde nehir kenarında yürüyor olacaktı. Şeyh Mesud onu görür görmez, kalın etli ensesi birdenbire susam tohumu kadar inceldi. Boynu öne eğik Muhtar'a doğru yaklaştı, eğildi ve elini öptü.

İblis'in annesi yakınlarda duruyordu, başı dimdikti. İblis annesinin eline sımsıkı yapışmış yanındaydı. Şeyh Mesud elindeki sopanın ucuyla İblis'in omzunu dürttü.

– Muhtarımızı selamla ve elini öp.

Annesi onu elinden tutup çekti ve yüzünü güneşe, sırtını Muhtar'a dönerek oradan uzaklaştı. Kadının başı hep böyle dimdikti. Hiçbir zaman yere eğilmedi. Ve gözleri her zaman fal taşı gibi açıktı, dosdoğru karşıya bakardı. Fısıldadı:

– Hiç kimsenin elini öpme. Biz alnımızın teriyle geldik bugünlere. Kimsenin elini öpme.

Annesinin sesi İblis'in kapalı gözleri üzerinde, en uzun gece kadar uzun bir şarkı gibi gezindi. O döşemenin üzerindeki hasırda yatıyordu, kız kardeşi elini yastığın altına soktu. Defterini açtı ve adını yazdı: Nefise. Altı harfi vardı. Bir kahkaha attı ve tekrar etti:

– Nefise! Nefise! Bir gün kafesten uçacaksın.

Sek sek oynarken tek ayağının üzerinde sıçradı. Bir ağacın dalındaki kuş aşağıya ona baktı ve öttü: Cik, cik. Kedi kuyruğunu salladı ve miyavladı: Miyav, miyav. Çocuklar şarkı söyledi:

– Düdüğünü çal, hey tren, ben eve gidiyorum.

Sonra birbirlerinin omuzlarından tutup düdük çaldılar: düt, düt. Bir keçi havada sıçradı ve bağırdı: Beee, beee. İnek su değirmenini döndürmeyi bıraktı ve neşeli bir ses çıkardı: Möö, möö. Eşek kafasını gökyüzüne kaldırdı, çenesini kocaman açtı ve kulağa upuzun bir kahkaha gibi gelen bir sesle anırdı: Aaaa-iiiii. Yılan bir çatlağın arasından süzüldü, kuyruğunu iki yana salladı ve gözleri muzip bir ışıkla parıldadı.

Ansızın kahkahalar kayboldu. Bütün sesler ölüverdi ve dünya dipsiz bir karanlığa gömüldü. Gözlerini kapadı ve kafasını battaniyelerin altına sakladı. Birinin şöyle seslendiğini duyabiliyordu:

– Neredesin, İblis?

Bir sopa omzunu dürttü.

– Ayağa kalk, çocuk ve selamla.

General'in sesiydi bu. Ama bu kez Arapça konuşuyordu. İblis gözünü aralayıp çaktırmadan baktı. Tıpkı küçüklüğünde olduğu gibi, kapıya yaslanmış, beyaz kefenini giymiş ve Şeyh Mesud'un beyaz sarığını takmış bir halde önünde durduğunu görebiliyordu.

– Konuş, İblis.

– Ne söyleyeyim, ya Rabbim?

– İtiraf et.

– Neyi itiraf edeyim?

– General'in kulağına bir şeyler fısıldadın mı?

– Ben mi?

– Evet sen. Ya kim olacak?

– Ben nasıl fısıldayayım General'in kulağına?

– Herkesin kulağına fısıldadığın gibi.

– General Arapça bilmiyor ki. Ben nasıl onun kulağına bir şeyler fısıldayayım.

Kafasını yorganın altına gizledi. Kulaklarında küçük bir çocuğun derin nefes alış verişleri yankılanıyordu. Nefesler sıkıntılıydı, hıçkırık ya da tıkanma gibiydi. Sopa havada ıslık çaldı. Hemen yanı başında gırtlaktan gelen boğuk bir ses konuşuyordu. Köy korucularının başının sesiydi bu. Tüfeğinin dipçiğini yere vurdu.

– Vatani hizmet, oğlum!

Ambara saklandı, pamuk çuvallarının arasında cenin gibi kıvrıldı. Nefesini tuttu, kalbi durmuş gibiydi neredeyse. Ara-

da sırada bir kurdun uluması ya da bir köpeğin havlaması dışında hiçbir ses duymuyordu. Sonra tekrar sessizlik çöktü ve ay bulutların arasından çıktı. Beyaz ışık, kuru mısır koçanlarının üzerine vurdu. Uzun bir kol ona uzandı. Beş tane parmağı vardı. Gömleğinin yukarı doğru sıyrıldığını, sert koyu renk ketenden yapılma pantolonunun aşağı çekildiğini hissetti. Ayışığı titreyen kalçalarının üzerine düşüyordu. Sırtı ışığa, yüzü karanlığa dönüktü. Arkasını dönüp bakmaya korktu. Kafasını diğerinin durduğu tarafa çevirmeye, gözlerini yerden kaldırıp ona bakmaya korktu. İriydi, ondan çok daha iriydi. Adamın bedeninin gölgesi yere upuzun düştü, o ise daha küçücük bir çocuktu. Daha okumayı bile öğrenememişti. Diğer çocukların yanına, hasırın üzerine otururdu, bacaklarını kalın keten giysisinin altında birbirine kenetledi, ellerini de göğsünde kavuşturdu.

Sopa kaburgalarını dürttü.

– Ayeti oku, çocuk.

Gözlerini kapadı ve derin bir nefes aldı.

– *Ve Lût kavmine dedi ki...*

Sapırtılı bir sesle tükürüğünü yuttu.

– *İnsanların içinden erkeklere şehvet duyuruyorsunuz, kadınlarınızı bırakıp erkeklerle zina ediyorsunuz, şüphesiz siz harama yönelen, azmış bir milletsiniz.*

Sopa tekrar dürttü omzunu.

– O ayetleri değil, seni eşek! İblis'in ayetlerini.

Gözlerini kapadı ve ağzını açtı.

– *Ve Allah meleklerine dedi ki; benim adıma dünyaya hükmedecek bir halife yaratacağım. Ve onlar dediler ki; kan dökecek, kötülük tohumları ekecek birini mi yaratacaksın?*

Tekrar yuttu tükürüğünü.

– *Ve hepsi önünde eğildi ve yozlaşmış halifeye itaat ettiler, İblis dışında hepsi.*

Şeyh Bassiouni kan çanağı gözlerle bakakaldı İblis'e.

– Halife yozlaşmış değildi, seni eşek seni.

– Peki yeryüzüne kim yozlaşmayı getirdi, kim kan döktü?

– Bir de bana karşılık mı veriyorsun?

– Ben?..

– Tek kelime daha etme!

Birdenbire sesi kesildi Şeyh Bassiouni'nin. Çevresindeki çocuklara baktı. Gözleri şüpheyle etrafta gezindi. Her bir gözde bir beyaz nokta ve siyah sinekler vardı. Sopa darbelerini her birinin sırtına teker teker indirdi. Önce okulda Şeyh'in sopası, sonra köy korucularının başının sopası. Ustura bütün saçlarını kökünden keserek geçti kafalarından. Zırhlı bir kamyonun içine doluştular, demir parmaklıklardan tıraşlı kafaları görünüyordu. Yüzleri ihtiyar insanlarınki gibi uzun ve inceydi. Gözleri, çocuklar gibi umut dolu, ardına kadar açıktı. Arkalarında koyun taşıyan başka bir zırhlı araç vardı. Tıraşlı kafaları dışarı, mezbahaya doğru giden yola bakıyordu.

Radyodan şarkı söyleyen Zennube'nin sesi duyuluyordu:

– Bu gece ziyafet var; dünyaya eğlence var.

Solgun ışıkta Zennube'nin yüzünü seçebiliyordu. Yüz hatları tanıdıktı. Onları daha önce de görmüştü. Kadının yüzünde esmer bir solgunluk vardı, ağzını açabildiği kadar açtı, gözlerini kapadı. Ayaklarını yere vuruyor, kollarını vahşice havada sallıyordu. Derin nefes alıp verirken göğsü inip kalktı:

– Bu gece ziyafet var! Bu gece ziyafet var!

Askerler topuklarını yere vurdular. Gözlerini kapatıp silahlarını omuzlarına kaldırdılar. Ayakta uyuyorlardı. Uykularından bir bağırma sesiyle uyandılar:

– Bu gece ziyafet var! Ziyafet! Çok yaşa! Çok yaşa!

Yorganın altından usulca çıktı ve yalınayak koşturmaya başladı. Karanlığın sonu gelmez boşluklarında koşup durdu.

Pirinç miğfer kafasından düştü. Üniforması kalçalarından inip ayaklarına düştü. Sırtı çıplaktı, rüzgârın ona getireceği kısmetlere açıktı. Hamsin rüzgârları sırtını kırbaçlıyordu. Toz ve pis kum parçacıklarını yuttu. Kırbaç havada yükseldi, sonra indi üzerine. Havada çıkardığı tıslamayı duyabiliyordu ama hiç acı hissetmiyordu. Sonra tuvalete gittiğinde sırtındaki izleri gördü. Uzunlardı, sürüngenlerin kuyrukları gibi kıvrık, kan gibi kırmızılardı.

– *Ben bir mara*'yım de.*

Ağız önünde kocaman açıldı ve suratının ortasına tükürdü.

– Sen bir *mara* çocuğusun.

– Benim annem yirmi erkeğe bedeldir.

Annesinin yaptığı gibi başını dimdik havaya kaldırdı ve sırt kaslarını gerdi. Müdür fal taşı gibi açık gözlerle ona bakıyordu, sonra ağzını General'in kulağına yaklaştırıp fısıldadı:

– Kalıtsal delilik, efendim!

General başını salladı, yanaklarını şişirip şöyle dedi:

– Evet! Evet! Evet!

Ağzında bir şeyler çiğniyordu. Yanındaki kedi miyavladı ve bacaklarına süründü. Kedi General'in pantolonunu aşağı indirdi. Müdür sopasıyla kediyi kovaladı.

– Dur! Defol git! Dur! Dur diyorum sana!

Askerler, okul çocukları gibi ellerini ağızlarına kapatarak güldüklerini gizlemeye çalıştı. Gözlerini kapatıp esnediler. Şeyh asker sıraları boyunca yürüdü, elindeki sopayla kıçlarına kıçlarına vuruyordu. Muhtar'ın oğlu dışındaki herkese vurdu. Muhtar'ın oğlu başını geri atıp gürültülü bir kahkaha patlattı.

– Ben herkesten üstünüm.

*) Mara, Arap halk dilinde kadın demektir ve burada bir hakaret olarak kullanılmaktadır. Arap kültüründe bir erkeğe kadın demek, diğer birçok kültürde olduğu gibi, hakaret olarak kabul edilir.

Sesi havada yankılandı ve yankı bir süre devam etti.

– Ben herkesten üstünüm.

Kedi öne doğru fırladı ve pençelerini çıkardı. Cırtlak bir ses çıkararak miyavladı ve kuyruğu bir sürüngeninki gibi kıvrıldı.

– Miyav! Miyav! Miyav!

Beyaz giysiler giymiş askerler silahlarını omuzlarına kaldırdılar ve hep bir ağızdan bağırdılar:

– Miyav! Miyav! Miyav!

Polis sirenleri cayırdadı, havada patlayan kurşunların sesi duyulabiliyordu. Kafasını yorganın altına sakladı. Bir sesin şöyle dediğini duydu:

– Çık ordan, İblis.

– Allahımın üstüne yemin ederim, ben masumum, o ben değilim!

– Peki kim, oğlum?

– Yılan, efendim, yılan!

– Ah, olamaz. Bu imkânsız. İnanılmaz.

– Evet, inanın bana efendim. Bütün bu dertlerin kaynağı yılandır.

– Nereden biliyorsun, oğlum?

– Eğer yılan olmasaydı, çoktan hepimiz Cennet'e gitmiştik.

– Ah, olamaz! Tutuklayın onu!

– Yemin ederim, ben masumum, efendim.

Başhemşire dışarıya çıktı. Onun arkasında ipler taşıyan erkek hemşireler vardı. Adam kafasını yorganın altına sakladı ve uykuya daldı. Kulaklarında, vızıltı gibi sonu gelmez bir ıslık ya da gece boyunca devam eden derin bir hıçkırık sesine benzer bir ses yankılandı durdu.

– Huu, huu,huuu!

10
Günahkâr Aşk

Kapalı gözkapaklarının üzerinde, havada hafifçe süzülen sesi duyabiliyordu kadın. Ölen oğlunun, karanlıkta yatağının yanında oturup onu çağırdığı zamanlardaki sesine benziyordu. Oğlunun saçları siyahtı, gürdü. Gözleri de siyahtı ve içlerinde ne kuruyan ne de akan bir gözyaşı olurdu hep. Burnu babasınınkinin tam tersine dümdüzdü.

Uzandı ve oğlunun elini tuttu. Çocuğun parmakları da onunki gibi uzundu, parmak uçları inceydi. Çocuk müzik yapardı o parmaklarıyla. Sonra şafak söktü, ağaçlarda kuşlar cıvıldamaya başladı. Oğluyla beraber şarkı söyleyebilmek için ağzını açtı ama hiç sesi çıkmadı. Göğsüne deri bir kayış bağlanmıştı ve gözleri kapalıydı.

Kulak kesilip dinledi. Onun adını mı çağırıyorlardı? Sanki

daha önce hiç duymamış gibiydi bu ismi. Gözlerini açtı. Kirli, çatlaklarla dolu tavanı görebiliyordu. Dökülen sıvaların yerinde, Ra'ya benzeyen ama kafası Kutsal Aynak'ın kafasına sahip bir şekil kalmıştı. Gözleri yerlerinden dışarı uğramıştı. Kadın sanki bunları daha önce hiç görmemişti, ne var ki otuz yıldır her gün, her yıl görüyormuş gibi hissediyordu kendini. Tam otuz yıldır, beton ve tuğla duvarların, dört bir tarafı sarıp yükselerek ufku gizleyen tel örgülerin arasından, iki gözüyle ona bakmaktan hiç vazgeçmedi, kadın ise pencerede dikilip bekliyordu. Gökyüzü geceleri zifiri karanlık bir kuyuydu, gündüzleri gri bir kuyu; kuyu onu sarmış, diğer insanlardan ayırmıştı. Başka bir kuyu bedenini benliğinden ayırıyordu. Sarayın etrafını büyük bir bahçe çevreliyordu. Mezar taşlarının üzerine bırakılan çiçeklere benzeyen, solgun çiçekler vardı; ve geceleri kapkaranlık, gündüzleri asfalt yoldan gelen araçların sesleri ya da uzaklardan gelen kornalar dışında sessiz olan uzun koridorlar vardı. Yarının gelmesini bekleyerek pencerede durdu.

Babası yarına *meçhul* derdi; annesi ise gelecek. Geleceğin gözleri önünde ufuk gibi açıldığını görebiliyordu; güneş yükseldiğinde yeşil alanlara doğru koşardı, portakal rengi elbisesinin etekleri havada uçuşur, onu kanatlandırırdı. Boynuna beyaz renkte, geniş bir yaka takardı ve içinde kalemleriyle defterinin olduğu okul çantasını taşırdı.

Caddenin tam köşesinde etrafına bakınmak için durdu. Annesinin, uzaklarda bir yıldız gibi parıldayan yüzünü gördü. Kolunu kaldırdı ve ona el salladı. Okulun kapısında arkadaşıyla buluştu. Bahçede sek sek oynadılar ve okuma dersinde beraberce bir şiir okudular. Şiirin mısraları bir şarkı gibi dolanıp durdu kafasının içinde. Gece kalemini eline aldı ve Tanrı'ya bir aşk şiiri yazdı.

– Sen aşksın. Sen sabah yıldızısın. Kalbimin ışığısın.

Kaleminin ucunu kâğıdın yüzeyinde gezdirdi. Yanı başında yatarken ninesi onu seyretti.

– Ne yazıyorsun, Ganat?

– Allah'a mektup yazıyorum.

Ninesi haç çıkardı.

– *Göklerdeki Babamız, günahlarımızı affet.*

Grileşen dudaklarını suyla nemlendirdi, sonra cam şişeyi küçük dolabın üzerine koydu. Bu küçük dolaba komodin diyordu. Fısıldayarak İncil'den parçalar okudu, kitabı kapattı ve yastığının altına koydu. Sonra gözlerini kapatıp bir şeyler mırıldandı. Kısa bir süre sonra gözlerini tekrar açıp sessizce torununa baktı.

– Neden hâlâ uyanıksın, Ganat?

– Uykum gelmiyor.

– Hadi uyu, Ganat.

– Bir şiir dinlemek ister misin?

– Şiir mi?

Ninesi iç geçirdi. Damarlı boynunu uzattı ve derin bir nefes aldı, sonra aldığı nefesi uzun bir ıslık sesiyle dışarı verdi. Dudaklarını emdi. Altdudağı boynuna doğru yayılan buruşuk çenesinin üzerine düştü.

Şiir mi?!

Gözlerini kapatıp mırıldandı.

– *Göklerdeki Babamız.*

Gözlerini açtı ve bakışları birbirini buldu.

– Hadi uyu, Ganat. Şeytan'ı kovala.

– Şeytan mı?

– Deden buna *Şiir Şeytanı** derdi.

Ninesinin ağzı bir gülümsemeyle açıldı, sonra büzüldü ve

*) Bir tür ihlam perisi. Arap kültüründe sanat çoğunlukla Şeytan'la özdeşleştirilir.

bir tarafa doğru eğildi. Dirseğinin üzerine dayandı ve ayaklarını terliklerine geçirip yataktan kalktı. Terliklerine *pantoufli** derdi. Yavaş, sürüklenen adımlarıyla yataktan uzaklaştı, yere kare şeklinde bir minder koydu, sonra derin derin nefes alarak minderin üzerinde diz çöktü. Elini yatağın altına uzattı ve uzun, tabutu andıran tahta bir kutu çıkardı.

Ganat yataktan onu izliyordu. Ninesinin göğsünün üzerinde haç işareti yaptığını, sonra titreyen kırışık elleriyle kutuyu açtığını gördü. Odayı birdenbire bir naftalin kokusu sardı. Kutunun içinde dedesinin cansız bedeninin yattığını düşünerek battaniyenin altına sakladı başını. Ama bunun yerine, kelebek kanatları kadar zarif, firfirlı ve dantelli beyaz bir elbise gördü. Gelin duvağı incecik şifondan yapılmıştı. Elbisenin uzun bir kuyruğu vardı; ninesi güzelce katlayıp topladı onu. Gözlerindeki ne kuruyan ne de düşen gözyaşına benzer su tabakasını görebiliyordu. Kutunun en altında, soluk sarı kapaklı bir alıştırma kitabı vardı. Kenarları yırtılmıştı. Onu eline aldı ve neredeyse burnuna değecek kadar yaklaştırdı gözlerine. Gözkapaklarını kapayıp oturduğu yerde uyuyakaldı; sonra da tekrar açıp kutunun içindeki naftalin toplarını sıraya dizmeye başladı, ardından İncil'i kutunun içinden aldığı yere geri koydu.

Geceleyin Ganat, onun ağlamayı andıran gülüşlerini duyabiliyordu. Şarkı söyler gibi melodili bir sesle tekrarlıyordu şu sözleri:

– Naftalin güveleri yer, güveler İncil'i yer, ateş de güveleri yer, peki Cennet'e kim gidecek? Ben gideceğim! Cennet'e ben gireceğim! Ben! Ben!

Her ***ben*** deyişinde parmaklarıyla sayıyordu ve bunu her yaptığında sesi çatlıyordu: Ben! Ben! Ağzından çıkan sesler,

*) Pantoufle: (Fransızca) Terlik.

dedesinin sabahları tekrar ettiği şu sözler gibi kesik kesik gelmeye başladı:

– Ben Cennet'e gideceğim ve sen Cehennem'e. Ben Cennet'e gideceğim! Ben! Ben! Ben! Cennet'e... Ben Cennet'e ya sen: Cehennem'e! Cehennem'e! Çay nerede? Bu çay soğuk. Ben sıcak çay istiyorum! Ateş gibi sımsıcak bir çay,* ateş gibi!

Dedesi öksürdü ve lavabonun içine tükürdü, bastonuyla yere vurdu, gürültülü bir sesle bardağından bir yudum çay içti, beyaz mendiline balgam tükürdü ve sonra mendili kirli çamaşır sepetine attı.

Kirli çamaşır sepetinin en altında, ince pamuklu kumaştan yapılmış iç çamaşırları vardı. Kadın iç çamaşırına benziyordu ve bacakları yoktu. Ninesi bunlara *don* derdi; parmaklarının arasında tuttu, burnuna yaklaştırdı, kokladı ve dudaklarını buruşturdu.

– Dün o kadına gitmiş.

– Kime gitmiş, nine?

– Beynini yiyip bitiren o kadına.

– Güveler gibi mi, nine?

– Evet, aynen öyle!

– Dedem Cennet'e mi gidecek, Cehennem'e mi?

– Senin deden dosdoğru Cehennem'e gidecek.

Ganat gözlerini kapattı ve uyudu. Rüyasında dedesini ateşlerin üzerinde kızarırken gördü. Alevlerin üzerindeki bir şişe geçirilmiş dönüyordu. Kafası, ziyafet için ateşte çevrilen bir kuzununki gibi görünüyordu. Şafak sökmeden hemen önce, Ganat'ın bedeni yatağın içinde tir tir titremeye başladı. Postacının kapıyı çaldığını duyabiliyor, ninesinin yatağından kalkıp kirli çamaşır sepetinin yanına gittiğini görebiliyordu. Dedesinin külotunu sepetten çıkardı, başparmağı ve işaret-

*) Arapça'da *El Nar* sözcüğü hem ateş hem de Cehennem için kullanılır.

parmağı arasında ölü bir hamamböceği gibi tuttu, sonra bir leğenin içine fırlatıp attı, üzerine gazyağı döktü ve bir kibrit çakıp yaktı. Banyoda alevler yükseldi, uzundu, kızıldı ve yılan kuyruğu gibi kıvrım kıvrım kıvrılıyordu. Kapalı kapının ardından ninesinin, karanlık gecelerin en uzunu gibi bitmek tükenmek bilmeyen çığlığını duydu.

– Yaaa, huuuuu!

Sanki ninesi Yehova'yı çağırıyordu. Kitab-ı Mukaddes'te okumuştu onu. Yanardağların ve depremlerin tanrısıydı. Ninesi dünyayı sele boğması için, depremlerle sallaması için ona yalvarıyordu; böylece Kıyamet Günü yaklaşacak ve herkes layığını bulacaktı.

Altındaki yatağın sallandığını hissedebiliyordu. Yatağın pirinçten yapılma ayakucu ve başucu çatırtılı bir ses çıkardı. Annesi, onun ninesinden intikam almak için geri gelen dedesinin ruhu olduğunu söylemişti. Kafasını yorganın altına sakladı ve kollarını elinden geldiği kadar yatağın baş tarafına doğru uzattı ve gerdi. Eli duvara çarptı. Yatak: ı kendisinden başka kimse yoktu. Gözlerini açtı. Kepengin tirizlerinden cılız bir ışık sızıyordu içeri. Açık mavi perdeler havada ileri geri salınıyordu. Tavan beyaz plastik boyayla boyanmıştı ve artık yatağının pirinçten yapılma ayakucu ve başucu yoktu. Geniş bir yataktı, gelinin diğer mobilyalarıyla birlikte taşınmıştı eve.

Duvarda annesinin düğün fotoğrafını andıran bir resim asılıydı. Fakat resimdeki genç kadın gülümsemiyordu. Ölü kefenine benzeyen beyaz bir gelinlik giymişti, elinde de solgun çiçeklerden oluşan bir buket taşıyordu. Çiçekler, cenaze çelenklerindeki gibiydi. Yanı başında, geniş omuzlu, uzun boylu bir adam duruyordu. Askeri bir üniforma giymişti. Göğsünde bir madalya vardı ve gergin derisinin altındaki burnu büyük, kıkırdaklı ve kemerliydi.

– Zekeriya?

Bu isim, daha önce hiç duymamış gibi tuhaf gelmişti kulağına, ya da her gün, günbegün, yıllardır, otuz yıldır karanlıkta dikilip o adamı beklerken kulaklarında çınlıyormuş gibiydi. Başı, adamın akşam yemeğini hazırlarken önüne, göğsünün üzerine düştü. Saatlerce beklemişti onu, ama o gelmedi. Gelse bile alelacele yerdi yemeğini. Yemeğini yedikten sonra onunla sevişmeden ya da sevişse bile, yemeği çiğnemeden yutar gibi çabucak işini bitirip uykuya dalardı.

Askeri üniformasını ve madalyasını çıkardı, parmakuçlarıyla altın madalyanın üzerine oyulan ismini hissetti ve bir çocuğun başını okşar gibi okşadı onu. Sonra onu yeşil kadife kaplı kutusuna koydu. Pantolonunu ve fanilasını çıkardı. Kadına gözucuyla bakarak iç çamaşırını kirli çamaşır sepetine sakladı. Kadın gözlerini kapadı ve uykuya daldı. Şafak sökmeden yataktan çıktı. Adamın iç çamaşırını, işlediği suçla dertop olmuş, sepetin en dibinde dururken buldu.

Sabahleyin fotoğrafta, ön sırada dururken gördü onu. Gözleri yuvalarından uğramış, elleri göbeğinin üzerinde kenetlenmişti. Bacaklarını bir bakire gibi birbirine yapışık tutuyordu; General'le tokalaşmak için yürüdü, öne eğilirken selam verdi ve arkasında duran adamın göbeğine çarpıp parmak uçlarında adım atarak, botunun ökçesini yere vurup geri çekildi.

General birdenbire onu çağırdı. General'le arasında cam bir kapı olduğunu unutarak alelacele öne çıktı. Burnunu kapıya çarptı, kemerli kıkırdağı dümdüz oluverdi ve gözlükleri yere düşerek tuz buz oldu. Hemen geri çekildi ve kalçaları başka bir cam kapıya çarptı. Işığı geçiren ama bir zerre havanın girmesine izin vermeyen cam bir kutunun içinde dolanıp durdu. Gözleri daha da pörtledi. Geniş göğsü, demir bir zırhın altında boğulurmuşçasına kabardı.

Resimdeki camın arkasından bakan solgun yüzünü görebiliyordu kadın. General'le yüz yüze gelebilmek için döner kapının içinde, bulunduğunun tam aksi yöne döndü.

– Günaydın, Ekselansları Generalim. Her şey yerli yerinde! Her şey tastamam.

Fakat General beyaz bir ayı gibi sessizdi. Yanakları havayla doldu. Kırmızı dudakları tıslamaya benzer bir ses çıkarmak için açıldı.

– Ah! Hayır! İblis!

General'in dilinde, İngilizce'de İblis, Şeytan demekti.

– Evet, efendim, İbliz.

General'in tercümanı ona İngilizce İblis'i nasıl doğru olarak telaffuz edebileceğini gösterdi ve ondan Şeytan'ın dünyadaki bütün kötülüklerin anası olduğunu belirten bir demeç vermesini istedi. Şeytan, dünyadaki bütün kötülüklerin anasıydı. Akla uygun olanı dinlemeyen tek kişi oydu ve diğerleri istisnasız diz çöküp itaat ederken, gözlerini bile kaldırmaya cesaret edemezken, Şeytan hayır demekte ısrar ederdi.

– İblis!

General İncil'i açtı. Havuç renkli kıllarla örtülü etli, beyaz parmakları sayfaların üzerinde gezindi. Çelik zırhlı bir plakayla kaplı geniş göğsünün üzerinde haç işareti yaptı. Ardından keskin ve kararlı bir sesle verdi emrini:

– Şeytan'a ölüm.

Askerler silahlarıyla nişan alıp hep bir ağızdan tekrar etti:

– Şeytan'a ölüm.

Dilleri damakları kurumuştu. Gözlerinin üzerinde gözyaşına benzer bir nem tabakası vardı. Yüzleri zayıf ve solgundu, gözkapaklarını nehir kenarında otururken sinekler ısırmıştı. Kürekkemikleri dışarı doğru fırlamıştı. Askeri üniformalarının alt tarafında yılanların kuyruğu gibi kıvrılan uzun, kırmızı şeritler vardı. Kırbaçların sesi havada ıslık çalıyordu. Nefes-

leri birbirini kovalayan iç çekişler halinde çıkıyordu ağızlarından. Binlerce ses hep bir ağızdan haykırıyordu:

– Kahrolsun! Kahrolsun!

Sesler, karanlıkta koşan kadının kulaklarında bir şelale gibi gürüldedi. Ağzını açtı ve haykırmaya başladı:

– Kahrolsun! Kahrolsun!

Ses altındaki yatağı salladı ve pirinçten bölümler çatırdadı. Duyduğu insan sesleri tek ve uzun bir ıslığa dönüştü. Gözlerini açmak için büyük bir çaba sarf etti ama derin bir uykudaydı. Kolu duvara değene kadar yan tarafa doğru uzattı. Adamın duvar tarafındaki yeri boştu. Bir saniye önce oradaydı. Tam otuz yıldır ordaydı ve bir saniye daha kalabilirdi. Fakat kadın durdurmadı onu. Hayatından çıkmasına izin verdi. Onu geri getirmek için gözlerini açmadı. Çağırmak için ağzını açmadı. Otuz yıldır Zekeriya demişti. Hiç olmazsa, kadının ağzını açıp bağırana kadar bekleyebilirdi:

– Kahrolsun bu düzen.

Kendi sesinin kulaklarında çınladığını duydu ve gözlerini hafifçe araladı. Rüyası gerçek oluverir diye gözlerini tam olarak açmaktan korkuyordu. Başının üzerinde yamru yumru bir tavan vardı. Sıvası dökülmüş, geriye bedeni Tanrı Ra'nın insan bedeni, başı Kutsal Aynak'ın başı şeklinde bir iz bırakmıştı. Üzerine ölü sineklerin yapıştığı bir telin ucundan elektrik ampulü sallanıyordu. Odanın kapısı açıldı. Koridordan cılız bir ışık sızdı içeri. Uzun bedeni, dimdik başıyla adamın içeri girdiğini gördü. Saçları gür ve simsiyahtı. Tek bir bukle alnının üzerine düşmüştü. Uzun parmağıyla saçını alnından kaldırdı. Gözleri buluştu.

– Ganat?

Adam, ölen annesiymiş gibi kollarını Ganat'ın boynuna doladı. Kadının teni esmer ve kırışıksızdı. Güneşin altında kalaylanmış bakır gibi parıldıyordu. Saçları uzun ve simsiyahtı.

Rüzgârla salınıyordu. Kimsenin sahip olamadığı hür bir kısrak gibi, başının tek bir hareketiyle saçlarını geriye attı.

Hafifçe süzülen bir hareketle kalktı yatağından, çıplak ayaklarıyla mutfağa koşturdu ve bir şişe soğuk bira, bir bardağın içine doldurduğu boyuna dilimlenmiş taze salatalık ve küçük dilimler halinde tabağa koyduğu beyaz peynirle geri döndü. Bıçağı masanın üzerine, vazonun yanına koydu. Tek bir çiçek vardı vazonun içinde, sapı ölgünleşmişti ve yaprakları solmuş, içlerinde zerre yaşam özü kalmamıştı.

Parmak uçlarında mutfağa döndü ve bir sürahi suyla geri geldi. Damla damla akıttığı suyla nemlendirdi çiçeğin yapraklarını. Şafak sökümüyle başlayan esinti penceredeki tülleri kımıldatıyordu. Sabah yıldızı, Ganat okula giderken uzaktan ona bakan annesinin gözleri gibi parıldıyordu gökyüzünde. Arkasına dönüp ona el salladı. Gözlerinin yüzeyinde, göklerin dökemediği gözyaşları gibi, ne düşen ne kuruyan bir pırıltı belirdi. Vazo suyla doldu ve ölgün yapraklar esintiyle salındı. Çiçek şafağın ışığıyla açıldı ve kızıl güneş, solgun beyaz gökyüzünde usul usul yükseldi.

– Ganat?

Adam kadının gülüşünü duydu. Kahkahası sessiz gecede gümüş gibi çınladı. Saçını geri attı ve bir kahkaha patlattı. Gülüşü ışık haleleri gibi dolandı başının üzerinde. Birdenbire sessizleşti. Gözlerinin önüne bir bulut indi. Tam da mutluluğunun doruğundayken, derinlerindeki mutsuzluk su yüzüne çıkıverdi.

Gözünü ufaktan ayırdı ve adama baktı. Adamın gözleri ışıl ışıldı. Kollarını, ölen oğlunu görmüş gibi adamın boynuna doladı. Ketenden yapılmış, boynu açık bir gömlek giymişti. Koltuk altlarında siyah tüyler vardı. Çocuklar gibi kokuyordu. Sırtında, kürekkemiklerinin altında eski bir yara vardı.

– Seni seviyorum.

Sevgi sözcüğü, ilk defa duyuyormuşçasına tuhaf bir şekilde çınladı kulaklarında. Adam kuzey balkonunda tam karşında oturuyor, hiç sesini çıkarmadan bardaktan içkisini içiyordu. Yiyecekleri de hiç ses çıkarmadan yiyordu. Yüz hatları tanıdıktı. Sanki doğduğu ilk günden beri görmeye alışıktı bu yüzü. Adam onu gördüğünde, gözleri annesinin gözleri gibi ışıkla dolmuştu. Sesi ılık bir ışık gibi gözkapaklarının üzerinde gezindi.

– Seni seviyorum.

Kadının gözleri merakla açıldı. Göğüs kafesinin altındaki kalp atışlarının bir dans ritmine dönüştüğünü hissediyordu. Tarlalardaki buğday başakları aynı ritimle salınıyor, kelebekler eski bir melodiyle kanat çırpıyorlardı. Kulakları şimdi duyabiliyordu seslerini. Binlerce kanadın çırpınışını, binlerce elin havada sallanışını ve binlerce sesin çağlayanlar gibi şarkı söyleyişini.

– Seni seviyorum! Seni seviyorum!

Yer sarsıldı ve dört ayağın üzerinde duran yatak da yerle birlikte sarsıldı. Dört duvar gözle görülür biçimde kaydı. Duvardaki resim sallanıp yere düştü, camı küçük parçalara ayrıldı ve bu parçacıklar yağmur damlaları gibi havaya saçıldı. Duvağı havaya uçtu ve gelinliğinin firfirları kanat gibi açıldı. Dantel, pamuk demeti gibi başının çevresinde uçmaya başladı. Bulutların etrafına beyaz bir serpinti kümelendi.

Adamın resmin içinden çıktığını, yağmurun, kırık camların arasından askeri üniforması içinde göğsünde madalyasıyla belirdiğini gördü. Yüzü dedesinin ölü yüzüydü. Kafası beyaz ayınınki gibi köşeliydi ve Aboul Houl'unki gibi dimdik yukarıdaydı. Tam tepesi Keops Piramidi'ninki gibi sivri ve keskindi. Burnu kemerli bir kıkırdağa sahipti ve kartal gagasını andırıyordu.

Adamın karanlıkta kendisine doğru yürüdüğünü gördü.

İnce bir bulut kümesinin arasından cılızca parıldayan bir yıldız dışında aysız, yıldızsız, kapkara bir geceydi. Hava toz ve kum zerreleri yüzünden ağırdı. Ağaç tepelerinin karanlık gölgeleri hayaletler gibi düşüyordu yere. Adamın gözleri gölgelerin arasından bakıyordu. Elbise askılığının arkasına, dolabın içine ve tavana yakın duran rafın üzerine baktı, arandı, tarandı. Dedesinin yaptığı gibi dizlerinin üzerine çöktü ve yatağın altına baktı; namaz kılar gibi yüzü yere yakın, kalçaları havaya dikilmişti.

– İblis nerede?

Kadın annesinin yaptığı gibi pencerenin önünde ayakta duruyordu. Gözleri gökyüzüne bakardı, ufukta asılı duran tek bir yıldıza odaklanırdı. Usulca ağlayarak, sessizce ona seslendi:

– Ey Zühre, Evren'in anası. Sen ki dünyanın bütün gizlerini bilen.

Kadının tam arkasında duran adamın yüzü pencere camından yansıdı. Teni, Mukaddem Dağları'nın taşları gibi griydi. Saçları dökülmüştü. Kulaklarının üst tarafında birkaç tutam saç kalmıştı ve onlar da rüzgârla tüy gibi salınıyordu. Gözleri vazonun yanındaki bıçağa kilitlendi. Mermer masanın üzerinde iki bardak duruyordu. Yeryüzü ve onunla birlikte masa da sallandı. İki bardak, ahenkli kristal bir ses çıkararak birbirine çarptı.

Kadın arkası adama, yüzü pencereye dönük dururken, sesi duyabilmek için kulak kesildi. Kalp atışları gitgide hızlanıyordu. O, kelebekleri kovalayarak yeşil alanlarda koştururken, bardaklardan biri aynı sesi çıkararak, eski bir melodi gibi yankılanarak diğerine çarptı.

Pencere camının yansımasından adamın elinin masaya uzandığını gördü. Bıçağın keskin ağzı, güçlü bir şimşek gibi, ayışığında parladı. Kadının yüzünü alev gibi aydınlattı; yüzü

bembeyaz bir elbiseye sarınmış ölümün yüzüydü.

Adamın eli darbeyi vurmadan hemen önce, çabucak döndü arkasını. Bıçak sırtında, omzunun hemen altında bir yara açarak kesmişti kadının etini. O anda adama yüzünü dönmemiş olsaydı, bıçak tam kalbine saplanacaktı.

Adam askerleriyle, dalkavuklarıyla, hizmetlileriyle ve köleleriyle çevrelenmiş ayakta dururken ışıklar yüzüne düştü. Kimsecikler onun kör edici ışığına maruz kalmadan, korkudan titreyerek yere yığılmadan gözlerini dikip ona bakamazdı.

Kadın kafasını kaldırdı ve fal taşı gibi açık gözlerle onun yüzüne baktı. Gözlerini bıçaktan bir saniye olsun ayırmıyordu. Camdan yansıyan yüzü, ölmüş ninesinin yüzüydü ve kan tıpkı annesinin bedeninden aktığı gibi ince ince sızıyordu. Adam tam önünde duruyordu, uzun boyu ve geniş omuzları ölü babasının bedenine bürünmüştü.

– Namus lekesini ancak ve ancak kan temizler.

Elinde bıçakla kadının üzerine yürüdü. Kadın geri çekilmedi. Dimdik ona bakarak orada öylece kaldı. Kadının gözleri büyük ve parlaktı; adam kendini görüyordu bu gözlerde. Kadının gözlerine baktığında kendi suratından başka hiçbir şey göremedi. Bir an için, yansımasında kendi yüz hatlarını inceleyerek donakaldı. Sanki hayatında ilk kez görüyordu kendi yüzünü. Burnu kırılmıştı, Sfenks'in burnu gibi dümdüz olmuştu. Gözleri küçük, boncuk gibiydi. Yılan gözleri gibi bal sarısıydı ve teni tıpkı Şeytan'ın yüzü gibi esmerdi.

Birdenbire titreyerek kendine geldi adam. Kadının gözlerinin içinde, onun birlikte olduğu başka bir adamın yüzünü gördüğünü fark etti.

Düşmüş bir kadındı, tıpkı annesi ve ninesi gibi. Bütün kadınlar orospuydu. Beyinleri yoktu, Tanrı inancından yoksundular. Adamın babası böyle söylemişti. Cehennemin kapılarını açan onlardı. Dedesi durmadan söyleyip dururdu bunu.

İncil'de yazdığı gibi bütün kötülüklerin kaynağı, günahların sebebi onlardı. İntikamları korkunç olurdu. Bunu da Kuran'dan öğrenmişti.

Kadının önünde bir heykel gibi duruyordu. Bıçağı sımsıkı kavramıştı, gözleri iyice açılmıştı ve boşluğa bakıyordu. Gözleri yuvalarından uğramıştı. Sarımsı akları ince kan damarlarıyla kaplıydı. Gözbebekleri küçük, kara boncuklar gibi oldukları yerde dönüyordu sanki.

Gözbebekleri döndüğü için kadını ıskaladı. Kadın hareketsiz duruyordu, gözlerini adamın elindeki bıçağa dikmişti. Çevik bir hareketle bıçağa uzandı. Bıçak şimşek gibi parladı ve aniden kadının eline geçti.

Adam hızla geriledi. Kadının elleri adamın ellerinden küçüktü, kemikleri onunkinden hafifti ama silahı olan daha güçlüydü.

– Düşmüş adam. Erkek orospu.

Dudakları karşılık vermek üzere aralandı ama hiç sesi çıkmadı. Babası ve dedesi gibi o da, bir erkeğin başka bir kadına gittiğinde namusunun lekelenmeyeceğini söylemek istemişti. Fakat kadın başını örtse, edepli giyinse bile aşağılıktı, doğuştan orospuydu. Onun diğer kadınlardan farklı olduğunu, onun hayatındaki tek erkek olacağını, tek ve bir Tanrı olacağını düşünmüştü. Ve şimdi onu sonsuza dek kaybediyordu. Tam da o anda, onu kaybettiği anda sevdiği kadar çok sevmemişti hiç. Elini öpüp af dilemeyi düşündü. Nefes nefese kalmıştı, göğsü hızla inip kalkıyordu. Göğsü inip kalkarken altın madalyası sallanıyor, ışıkların altında pırıl pırıl parıldıyordu. İsmi kırık ve keskin harflerle oyulmuştu madalyanın üzerine: *El Sayed Zekeriya el Abd.**

– *El Sayed* Zekeriya *El Abd*?

---

*) *El Sayed* efendi anlamına, *El Abd* köle anlamına gelir.

Kadın adamın isminin harflerine bakarken, harfler önünde bir böceğin bacakları gibi açıldı. Sanki ilk defa görüyordu bu ismi. Aynı isimde efendi ve köle bir aradaydı. Ölmüş dedesinin sesi kulaklarında yankılandı.

– Ben senin efendin, *Mamour*'un* kölesiyim.

Kafasını battaniyelerin altına sakladı. Ninesi derin derin nefes alarak yanında yatıyordu. Yatağın pirinçten yapılma ayakucu ve başucu sallandı. Gözleri kapalıydı ve uykusunda mırıldarken dudakları kımıldıyordu:

– *Sonsuza kadar karnın üzerinde sürüneceksin ve insan sana hükmedecek.*

Yorganın altında gözucuyla dışarı baktı. Gözleri ninesinin ardına kadar açık gözleriyle buluştu.

– *Mamour* kim, nine?

– Babanın işyerindeki şefi.

– Peki o zaman ona neden *Mamour* diyorlar?

– Çünkü onun üstünde de ona emirler veren biri var.

– Peki onun üstünde kim var, nine?

– Vali var.

– Peki Vali'nin üstünde kim var, nine?

– Kral.

– Peki Kral'ın üstünde kim var, nine?

– *Khawaga*** General.

– Peki General'in üstünde kim var, nine?

– Tanrımız.

Ninesi göğüsünün üzerinde haç çıkardı.

– *Göklerdeki Babamız, sen günahlarımızı affet.*

---

*) *Mamour,* başkalarından emir alan kişi anlamına gelir.

**) *Khawaga,* yabancı ülkeden gelen bir insanı tanımlamak için kullanılır. Çelişkili duyguları temsil eder; sömürgeci korkusunu ama aynı zamanda hor görme duygusunu öne çıkarır, çünkü bir yabancının anlamayacağı çok fazla şey vardır.

Pencerenin camından kırmızı dil gibi görünen alevlerin duvarları yalayıp tavana ulaştığını görebiliyordu. Ninesi banyonun çinili döşemelerinde yerde yatıyordu, dudakları sımsıkı kapalıydı. Sessizlik bir çağlayanın gürültüsü gibi çınladı kulaklarında. Binlerce ses hep bir ağızdan bağırıyordu:

– Kahrolsun! Kahrolsun!

Dudaklarından bu sözcükler döküldü, kolu havaya kalktı. Bıçak altın madalyaya çarptı ve onu ikiye ayırdı. Üzerine oyulan harfler kum zerrecikleri gibi dört bir yana dağıldı. Madalyanın altındaki zırhlı levha da ikiye ayrıldı. Bıçağın ucu kalp şeklinde bir taşı delip geçti ve diğer taraftan çıktı. Ayışığında parıldıyordu; tek bir leke, en ufak bir kan zerresi bile yoktu üzerinde.

Kafasını yorganın altına sakladı. Adamın etten ve kandan oluşmuş bir insan bedenine sahip olduğunu sanmıştı. Ama o taştan mamüldü, babasının gelin evinin mobilyalarını düzmesi karşılığında çeyiz olarak aldığı Tanrı Ra ya da Kral Ramses heykelleri gibiydi.*

– Ganat?

Başhemşire'nin ona seslendiğini duydu. Kafasını yorganın altından çıkardı. Başhemşire, beyaz üniformaları içinde, başındaki beyaz eşarpla tam önünde dikiliyordu. Göğsünde, üzerine birtakım harflerin oyulduğu bir madalya vardı. Harfler siyahtı ve bir böceğin bacakları gibi sipsivri açılmıştı: Başhemşire.

Kafasını yorganın altına sakladı.

– Benim kim olduğumu biliyor musun, Ganat?

– Sen Başhemşire'sin.

– Hayır, ben Nergis'im.

*) Geleneksel evlilik sisteminde, bir kız evlendiği zaman onun babası evli çiftin yaşayacağı evi döşemekle yükümlüdür. Damadın ailesi kıza çeyiz düzer ve mücevher alır.

– Nergis kim?
– Beni hatırlamıyor musun?
– Hayır.
– Birlikte sek sek oynardık.
– Sek sek de ne?
– Okulumuzu hatırlamıyor musun?
– Ne okulu?
– Peki Şeyh Bassiouni'yi?
– Hangi Şeyh?
– Peki hiçbir şey hatırlamıyor musun?
– Hayır.

Müdür cam panelin arkasında masasında otururken görülebiliyordu. Bedeni beyaz giysisiyle sarmalanmıştı. Kulaklarının üst tarafındaki bir tutam saç dışında bütün saçları dökülmüştü. Dudakları aralanmış, eğri büğrü sarı dişleri ortaya çıkmıştı. Üst cebinden kalemini çıkardı ve uzun bir parça kâğıda anlaşılmaz harflerle bir şeyler yazdı: *Hafıza kaybı tamamen tedavi edilmiştir. Yarın şafaktan önce taburcu edilecektir.*

Kâğıdı dört kez katladı, sonra aklına mühür geldi. Hiçbir belgenin doğruluğu mühür olmadan, yani o yuvarlak, çekiç gibi bir sapı olan demir ya da çinko parçası olmadan kanıtlanamazdı. Nalbant kesmişti onu ve üzerine Ra'nın resmini oymuştu. Yüzünde kartal gagası gibi kemerli bir burun vardı.

Mührü başparmağıyla işaretparmağı arasında tuttu, dudaklarını büzdü, gözlerini kapadı ve usulca bir şeyler mırıldandı: Tanrı, Kral, Ülkemiz; sonra da mührü kâğıdın üzerine vurdu. Kırmızı mumla mühürlenmiş bir zarf içinde Başhemşire'ye verdi.

Başhemşire zarfı almak için uzanmadı. Tam otuz yıldır ondan yazılı emirler almak için uzatmıştı elini. Otuz yıldır karşısında başı öne eğik durmuş, gözlerini kaldırıp ona bakamamıştı.

Başını kaldırıp Müdür'ün gözlerinin ta içine baktı. Kadının gözleri tıpkı dedesininkiler gibi yerlerinden fırlamıştı.

– Senin neyin var, kız? Niye öyle heykel gibi dikiliyorsun karşımda?

– Benim adım Nergis, kız değil.

– Ne zamandan beri?

Adam elini kaldırdı ve sopasını kızın göğsüne vurdu.

– Söyle, kız, ne zamandan beri?

– Şu andan itibaren.

– Biraları ve mezeleri hazırla. Bu gece seni görmeye geleceğim.

– Ben gidiyorum, her şeyi bırakıyorum.

– Nereye gidiyorsun? Başka bir herife mi?

– Senden nefret ediyorum. Bütün erkeklerden nefret ediyorum.

– O zaman kadınlardan mı hoşlanıyorsun, hı?

– Evet.

– Lût'un anası gibi sen de Cehennem ateşlerinde cayır cayır yanacaksın.

– Hayır, efendim, yanmayacağım.

– Lezbiyen olmak günahtır, bilmiyor musun?

– Hayır, efendim. Tanrı'nın kitabında yazmıyor böyle bir şey.

– Seni düşmüş kadın. Seni orospu.

Adam elini mümkün olduğunca yukarı kaldırdı, neredeyse tavana değecekti parmakları. Ve bu el kadının suratında patladı. Dünya çevresinde dönmeye başladı. Duvarlar üstüne üstüne geldi. Müdür'ün bedeni dünyayla birlikte dönmeye başladı. Başının üzerinde durduğunu, bacaklarının da havaya dikildiğini görebiliyordu. Göklerle yerler birbirine karışmıştı. Polis arabalarının tekerlekleri gökyüzüne dönüktü. Tramvaylar ve trenler raylardan çıktı ve devrildi. Keops Piramidi tepe-

taklak oldu, sivri tepesi aşağıdaydı, tabanı göğe bakıyordu. Islıklar yankılandı, çanlar çaldı, okulların zilleri, kiliselerin çanları. Sanki minarelerden de çan sesleri geliyordu. Askeri marşlar duyulabiliyordu. Kadınlar bağırmaya başladı, sevinçle attıkları naralar, çığlık gibi geliyordu kulaklara. Dilencilerin yakarışları, gazete çığırtkanlarının bağırışları havada yükseldi. Mikrofonlar ve megafonlar duvarlardan, sütunların tepelerinden bağırıyordu. Ardından daha fazla askeri marş duyulmaya başladı, roketlerin patlama sesi yankılandı. Kırmızı renkli bulutumsu bir kütle yağmur damlaları gibi düşmeye başladı. Barut ve yanmış yağ kokusu bütün havayı doldurdu. Hava dumanla ağırlaştı ve kara bir sis tüm evreni sardı.

– Seni düşmüş kadın. Seni orospu.

Koşarken arkasından yankılanıyordu bu ses. Ayakları, döşemelere sert ve keskin bir sesle vuran uzun sivri topukların üzerinde tökezliyordu. Bedeni sallanıyordu.

Neredeyse yere kapaklanacaktı. Ayakkabılarını çıkardı, bir tekme savurup arkasına attı ve koridorda yalınayak koşmaya devam etti. O koştukça arkasındaki ses, hep bir ağızdan çalınan uzun bir ıslık gibi arkasından yankılandı. Hiç durmadan koşmaya devam etti. Başındaki eşarp çözüldü ve kenarları havada uçuşmaya başladı. Sonra boynuna dolandı ve onu nefessiz bıraktı. Eşarbı boynundan aldı, başından da sıyırdı ve fırlatıp attı. Kalçalarının üzerindeki esnek korseyi de çözdü, bacaklarından aşağı inmesine izin verdi ve bir tekme de ona savurdu.

– Seni orospu.

O koşmaya devam ettikçe arkasındaki ses yankılanmayı sürdürdü. Soluk soluğa kaldığından bir aşağı bir yukarı sallanan o altın madalya göğsünün üzerindeydi hâlâ. Göğüslerini rahatsız ve tahriş ediyordu. Parmaklarıyla çekti, iğnesini açtı ve fırlatıp attı. Ceplerindeki her şeyi boşalttı; iğneyi, düdüğü,

bozuk paraları, raporları. O koşarken kâğıt parçaları uçuşuyordu çevresinde. Bedeni gitgide hafiflemeye başladı. Dökülmeyen gözyaşları, gözlerinin yüzeyinde birikmeye başladı. Otuz yıllık mutsuzluğun yaşları. Fakat yüzeyin altında yeni bir pırıltı vardı, sanki özgür olmaktan mutluluk duyan başka bir kadının gözleriydi. Kollarını kocaman açıp havayı kucakladı. Ayakları yere değmiyordu. Önündeki yol ufka kadar açılmıştı, bir kelebek misali koşturduğu yerler sonu gelmeyen yeşil alanlardı. Kanatlarını çırpıp havalanıverdi. Yanı başında başka bir kelebek vardı. Beraberce havada salındılar, çocuklar gibi kahkahalar attılar ve kucaklaştılar.

Birdenbire silah sesi gibi bir patlama duyuldu. Uçuşan iki kelebek yere düştü. Dünya birden sessizleşti ve hava durulduu. Ağaçların tepeleri sallanmayı kesti. Güneş ufka doğru alçaldı, bulutların arkasından ağır ağır batmaya başladı. Yeşil bir yaprak güneşin altında parıldadı ve yere ulaşmadan hemen önce tir tir titredi. Üzerine kırmızı bir damla düştü, ardından bir tane daha, yavaş yavaş, damla damla, kan kadar kırmızı, yavaş bir ritimle, duyulabilir bir şekilde, vuruş ardından bir vuruş daha, kalp atışları gibi düzgün bir ritimle.

11
Nefise Seslenmekten Vazgeçiyor

Kadınlar koğuşunda yatıyordu. Ses yumuşak bir müzik gibi kapalı gözkapaklarını okşayıp geçti. Altındaki yatak dans eder gibi hafifçe sallandı ve kaburgalarının içindeki kalp atışları aynı ritmik hareketlerle yankılandı. Aynı müziğin yankılanışı boyunca uzanan geniş yeşil alanlarda dans ediyordu. Kuşlar ağaçlarda kanat çırpıp cıvıldaşıyordu. At, bir askeri marşın ritmiyle dövüyordu yerleri. Keçi bağırdı: meee, meee, sanki gülüyordu. İnek su değirmenini döndürmeyi bıraktı ve neşeyle bir kahkaha patlattı, eşek kafasını kaldırıp öyle derinden aaa-iiiledi ki nefessizlikten boğuluyormuş gibi geldi kulaklara. Yılan kafasını bir çatlaktan uzattı, gözleri heyecanla parıldıyordu. Güneş ışınları Nil'in dalgaları üzerinde dans etti. Palmiye ağaçlarının dalları ve ağaçlardaki yapraklar esintiy-

le titredi; pamuk ağaçlarının tomurcukları hep birlikte patlayıp tüm araziyi beyaz bir köpükle kaplayıverdi. Şarkı söylediği zaman, sesi gümüşten haleler gibi dolanıyordu başının üzerinde. Çıplak ayakları toprağı dövüyordu. Göğüsleri ve omuzları, kolları ve bacaklarıyla birlikte hareket ediyordu; pirinçten yapılma ziller parmaklarının arasında çıngırdıyordu.

– Senin aşkın bir ateş gibi, sevgilim. Ateş gibi, aşkım! Bir ateş!

Kadının sesi kulaklarında çınladı. Bu ses ona Zennube Teyze'sinin sesini hatırlattı. Köyde Zennube Teyze'sine El Alma* derlerdi. Geceleri dedesinin kulağına şöyle fısıldadığını duyardı:

– Ey ulu Tanrım, sen her şeye kadirsin.

Gün içinde Zennube Teyze'sinin erkeklerle birlikte oturduğunu gördü. Nargile içiyor, dumanını Muhtar'ın yüzüne üflüyordu. Muhtar başını geri atıp kahkahalar savurdu ve etrafındaki erkekler ona El Alma dedi. Evi kırmızı tuğladan yapılmıştı. Muhtar'ın evinden iki kat, Allah'ın Evi'nden** üç metre daha uzundu. Muhtar'ın önünde ellerini, kollarını rahatça hareket ettirebiliyordu. Kimseden korkusu yoktu, ne Kral'dan, ne Cumhurbaşkanı'ndan, ne de General'den. Ayağını yere vurdu ve yüksek sesle şarkı söylemeye başladı. Herkes bağırarak onun ismini söyledi, ona Zennube El Alma dediler. Gözleri parladı, gözbebekleri gözlerinin beyazı içinde tir tir titredi. Kalpleri göğüslerinin altında çırpındı ve yüreklerinde merakla karışık tedirginlik, şehvetle karışık korku benzeri bir duygu saklıydı. Erkeklerin sırrını biliyordu. Saklı olanı, gündelik anlayışın ötesinde var olanı biliyordu. Allah ona birtakım şeyler bahşetmişti. Kahve falı bakabiliyor, insan-

*) *El Alma:* Arapça'da çok bilen, her şey hakkında derin ve engin bilgisi olan kişi anlamına gelir. Aynı zamanda kadın dansçı anlamındadır.

**) Cami.

ların elinden geleceği okuyabiliyordu. Avuç içindeki işaretleri çözebiliyor, deniz kabuklarının dilini anlıyordu. Perilerle ve sirenlerle uğraşırdı, gerdek gecesinde çarşafın kana bulanıp bulanmadığını kontrol edecek kişi de oydu, ki gelin biriki asırdır dul bir kadın olsa bile.*

– Yanan bir ateş, aşkım! Aşkım! Yanan bir ateş!

Gece yatağında Zennube Teyze'si gibi olduğunu düşündü. Uzun, ince bedeniyle yürüyordu, başı dimdikti, insanların gözlerinin içine doğrudan, fal taşı gibi açık gözlerle bakıyordu. Gözleri hiçbir zaman yere bakmıyor, sırtı asla kamburlaşmıyordu. Sesi sevinç çığlıkları gibi yankılandı havada. Bu ses, kadınların sevinç çığlıkları atmalarına, erkeklerin zevk ve sefa içinde gülümsemelerine neden oluyordu. Onun sesini duyunca güneş çıkıyordu bulutların arkasından ve dünya ışıkla doluyordu. Ona seslenirken sesi annesininki kadar müşfik oluyordu.

– Nefise!

Nehir kenarında yatarken bu isim çok tuhaf bir şekilde çınladı kulaklarında. Sanki onunki değil de başka bir kadının ismiydi çağırılan. Kulaklarından içeri giriverdi. Elleriyle yakalamaya çalıştı ama vardığı yer kafasıydı. Annesinin sesi değildi onu çağıran, Zennube Teyze'sininki de değildi. Köy korucularının başı olan adamın sesi gibi kaba, çatlak bir sesti.

– Nefise!

Bir gözünü araladı ve gizlice baktı. Muhtar nehir kenarında yürüyordu. Kadife bir kaftan giymişti. Başında, boynundan siyah bir kayışla bağlanan beyaz bir örtü vardı. Korumaları ve silahlı askerler eşlikçisiydi. Ona *Majesteleri* diye hitap ediyorlardı. Ağır, uyuşuk adımlarla yürümeye devam etti, ba-

---

* Gelinin kızlık zarı olmasa da El Alma bir şekilde çarşafı kana bulamayı becerirdi.

şı dimdik yukarıdaydı, davullar gümbür gümbür çalıyordu. Kolunun altında Allah'ın Kitabı vardı. Yavaş yavaş platformun yukarısına doğru yürüdü, başını önüne eğdi ve askeri üniformalı, belinde bir kemer olan *Khawaga* General'le el sıkıştı. Yüzü bembeyaz ve bir ayının yüzü gibi köşeliydi. Yanakları hava doluydu ve kolunun altında İncil taşıyordu.

Milli marş çalıyordu. Işıklar platformun üzerinde duran iki yüz üzerine odaklanmıştı. Magnezyum alevler beyaz bir ışık saçıyordu. Majestelerinin sağ gözünün altı seğirdi. General'in başı dimdikti ve boynunun üzerinde, Sfenks'in başı gibi sadık bir tavırla duruyordu. Göz ucuyla kolunun altından Allah'ın kitabını çıkaran ve başparmağıyla açıp işaretparmağıyla sayfaları çeviren Majesteleri'ni izliyordu. İblis'in geçtiği ayetleri okudu ve kapattı, önce kitabın ön kapağını sonra arka kapağını öptü, ardından tekrar kolunun altına koydu ve göz ucuyla General'e baktı. General kolunun altından İncil'i çıkardı, baş ve işaret parmaklarıyla sayfaları çevirdi, İblis'in geçtiği dizeleri okudu, kapattı ve tekrar kolunun altına koydu ama öpmeden.

Bando bir askeri marş çalmaya başladı. General savaş ilan etti. Yabancı bir dilde uzun bir konuşma yaptı. Majesteleri konuşmayı Arapça'ya çevirdi, ki bu durumu daha da anlaşılmaz hale getirmişti. İnsanların daha önce hiç duymadığı bir sözcüğü heceleyerek tekrar edip duruyordu.

– İb-fil.

Köylüler şaşkın gözlerle birbirlerine baktılar. İçlerinden biri komşusunun kulağına eğilip fısıldadı:

– Hayvanat bahçesindeki filden mi bahsediyor acaba?

Fakat General sözcüğü düzeitti. Beyaz dilini dişlerinin arasına sıkıştırıp söyledi:

– İblis!

Majesteleri sözcüğü doğru telaffuz edebilmek için dilini

nasıl hareket ettireceğini bilmiyordu. Dudaklarını birbirine sımsıkı kenetledi ve büyük bir alçakgönüllülükle gökyüzüne baktı. *Khawaga* savaş ilan etti ve yabancı bir dilde uzun uzun barıştan bahsetti. Majesteleri onu da Arapça'ya çevirdi ama durum eskisinden daha da anlaşılmaz oldu.

Köylüler birbirlerine baktılar. Gözleri yarı açıktı. Uyurken horlamalarının gürültüsü, duyulabilecek bütün seslerden daha yüksekti. Şarkı faslı başlayıp da ziller aşk dansının ritimlerini çalınca gözlerini açtılar.

– Senin aşkın yanan bir ateş! Ateş! Ateş!

Başlarını ve bedenlerini salladılar, hep bir ağızdan bağırdılar.

– Ateş, aşkım, ateş!

Hepsi avaz avaz bağırıyordu ve hepsi sessizdi. Sessizlik kulaklarında gürüldeyen bir şelale gibi çınladı ve bu şelalenin gürültüsü, sessizce ağlayan bir insanın sızlanmalarıymışçasına uzun ve cılız bir sese dönüştü. Ellerini kalçalarına koyarak karanlıkta koştu. Zaman zaman kızılcık sopası havada tıslıyor ve sırtına iniveriyordu. Çıplak derisinin üzerinde kırmızı lekeler birikti. Yılanların kuyruğu gibi kıvrıktı izler. Şeyh Mesud'un sesi böğürdü:

– İblis'in ayetlerini oku, kız.

Arkasını ona, yüzünü rüzgâra verip koşmaya başladı. İnsanların bakışlarından gecenin pelerinine sarılarak saklandı ve köyden şehre giden trene atladı. Trenin devinimleriyle bedeni sarsılıyordu. Tekerlekler rayların üzerinde takırdıyor, kırık camlar da çatırtılı sesler çıkararak ona karşılık veriyordu. Dizlerinin üstüne keten bir çanta koymuş, tahta bir bankın üzerinde oturuyordu. Simsiyah saçları havada, başının etrafında uçuşuyordu. Tren düdüğünü öttürdü ve duman ağzına, burnuna doldu. Sarı ışık dalgaları solgun yüzler üzerinde geziniyor, sarı gözler göğüslerine bakıyordu. Elindeki çantayla gö-

ğüslerini kapatmaya çalıştı. Tam karşısında okula onunla birlikte giden bir kız duruyordu. Portakal rengi pötikareli bir okul önlüğü giymişti, boynunda da beyaz bir yaka vardı. Pırıl pırıl parıldayan gözlerle baktı ona. İlk kez trenle yolculuk ediyordu, evleri, ağaçları arkadan görüyordu. Kalbi tren raylarının ritmiyle atıyordu göğüs kafesinin altında. Sesi rayların sesini bastırdı:

– Senin adın ne?

– Ganat.

Şarkı söyler gibi, kış güneşinin ışınları kadar yumuşak telaffuz etmişti Ganat sözcüğünü, sonra saçlarını geriye atıp güldü. Kahkahaları gümüş haleler gibi yükseldi havada. Dizlerinin üzerinde yeşil kaplı bir alıştırma kitabı vardı. Sayfaları inceydi, neredeyse şeffaftı. Satırların üzerinde kalemle yazılmış harfler vardı; esintinin ıslığı gibi bir sesle, satır satır şarkı söyler gibi okudu yazanları:

– Ben Ganat.

Kökü *Ginan.*

Gana sözcüğünün çoğulu.

Bir çiçeğin çölde büyümesine ender rastlanır.

Ben bir mücevherim.

Toprak göğe baktı ve şarkı söyleyen ses damarlarında kan gibi aktı. Kendi cinsiyetinden olmasının verdiği onur yeterliydi. Ciğerlerini havayla doldurdu, başını geriye attı ve güldü. O da göklerde bir kumru gibi dolanıyordu, kanat çırpıyor, dans ediyordu.

– Neyi hayal ediyorsun, Nefise?

– Ben bir *Alima** olmak istiyorum.

Onun piramitlerin üstüne adını *Şair Ganat* olarak yazdı-

*) Dansöz. Daha önce açıklanan *El Alma* (bilen kişi) sözcüğüyle aynı anlama da gelir.

ğını görebiliyordu, o da yanına *Dansöz Nefise* yazdı. Bir ayağını piramidin üzerine koydu, diğerini havaya kaldırdı ve şehrin üzerinde uçmaya başladı. Dans etmekten, havada elini kolunu oynatabilmekten, teyzesi Zennube'ninkini değil kendi dansını yaratabilmekten, başkasınınkine değil, hatta Kral'ınkine bile değil de kendi şanına sahip olabilmekten başka hiçbir şey istemiyordu şu dünyadan. Muhtar'ın karısı olmak istemiyordu, Kral'ın ya da Cumhurbaşkanı'nın saygın zevcesi olmak da istemiyordu. *Alimalar*'ın en büyüğü Nefise olmak, sabah yıldızı gibi göğü aydınlatmak, dünyaya kendi mührünü vurmak istiyordu. Müzik çalmak istiyordu, dans etmek istiyordu.

– Ben Zühre gezegeniyim.
Ebediyen gökyüzündeyim.
Düşmem de, sönmem de.
Ben Nefise, annemin kızı, Mutsuz Kişi.

Mutluluğun ışıltısı altında gözleri yaşlarla doldu. Karanlıklar arasındaki annesini görebiliyordu. Sırt ona, yüzü pencereye dönüktü. Bütün gece boyunca, öylece dimdik ayakta durdu. Başı hiç önüne düşmedi. Ayakta uyudu. Bütün gece boyunca usul usul ağlayan sesi duyuldu.

– Oğlum nerede, ey Zühre, adaletin ve merhametin anası?

Yerdeki hasırın üzerinde yatarken, annesinin sesi gözkapaklarını usulca okşayarak geçti. Kolunu mümkün olduğunca uzattı. Duvara çarptı. Adamın yattığı yer boştu. Boşluk tüm evrene yayılmıştı. Adam kolunu yastık gibi başının altına alarak uyudu. Saçları gür ve siyahtı. Nefesi çocuklarınki gibi kokardı. Dudağının üzerinde ince tüyler belirmeye başlamıştı. Teni esmerdi, en az kadının teni kadar esmerdi, parmakları da onunki gibi uzun ve inceydi. Dudakları hafifçe aralanmıştı ve gözleri kapalıydı. Yatakta ona arkasını döndü, battaniye sırtından kayıverdi. Annesinin eli usulca uzandı ka-

ranlıklar arasından ve üstünü örttü. Rüzgâr çok uzaklardan kurt gibi uluyarak esiyordu. Yapraklar ağaçlardan düştü. Toz ve kum zerrecikleri sis gibi kapladı havayı. Yağmur damlaları pencereleri dövüyordu. Battaniyenin altından başını uzattı. Rüzgâr kesildi, yağmur dindi. Fırtınadan önceki sessizlik gibiydi tıpkı. Bilinmezliklerin içinden dehşet dolu bir şeyler çıkmak üzereydi. Göğsü kabardı, indi ve kulak kesilip dinledi. Kapının çalındığını ve demir ökçelerin yerlerini dövdüğünü duydu. Başmuhafız'ın, Şeyh Mesud'unkini andıran kaba ve çatallı bağırtısı sessizliği böldü.

– İblis nerede?

Dirseğiyle yerdeki hasırın üzerinde yatan kadının omzunu dürttü.

– Kardeşin nerede, kız?

Botlarının ucuyla karnına bir tekme savurdu. Kız eline bir taş alıp adama fırlattı. Taş adamın gözüne geldi. Çekirge sürüsü gibi üzerine yürüyüp onu zırhlı araca tıktılar. Aynadan yansıyan yüzünü görebiliyordu. Annesininki gibi solgun ve uzun bir yüzdü gördüğü. Sarı bir tespih asılıydı aynanın üzerinde, direksiyonun üst tarafındaki rafta da yeşil kadife kaplı, kenarları yaldızlı bir kutunun içindeki Kuran ve içi pembe kâğıt mendille dolu bir kutu daha vardı. Kutunun içinden bir mendil çıkardı, terini sildi. Şoför göz ucuyla kadına baktı. Pirinç miğferin altındaki başı tıraşlıydı. Parmağıyla siyah bir düğmeye bastı ve kaba bir ses Kuran okumaya başladı.

– *Ve Allah meleklere dedi ki: Ben dünyaya hükmetmesi için halife yaratacağım. Ve melekler O'na sordu: Kan dökecek, kötülük tohumları ekecek birini mi yaratacaksın?*

Sonra başka bir düğmeye bastı ve bir kadın sesi bangır bangır şarkı söylemeye başladı:

– Yanan bir ateş, aşkım, yanan bir ateş!

Şoför başını salladı ve onunla birlikte söylemeye başladı.

– Yanan bir ateş, aşkım, yanan bir ateş!

Adam elini uzatıp beyaz keten elbisesi içindeki, saçlarını beyaz bir kurdeleyle sımsıkı toplamış ve kıvrılıp neredeyse kapıya yapışmış bir halde arabanın koltuğunda oturan kadının bacaklarına dokundu.

Sol bacağının üzerinde, bir yılanın kuyruğu kadar yumuşak bir hareketle yukarılara doğru ilerleyen parmağı hissetti. Dizlerinin üzerinde ilerledi, ama daha yukarılara ulaşamadan kadının eli hareket etti ve yakalayıverdi adamın elini. Diğer eliyle ayakkabısını çıkardı. Kalın kare şeklinde bir topuğu olan eski, deri bir ayakkabıydı. Bağcıklarını çözmeden çıkarmıştı ayakkabısını. Ayağına çok büyük geliyordu. Erkek kardeşi ayakkabının birini, sonra diğerini güzelce çıkarıp okula çıplak ayakla giderdi. O da kardeşinin yanında yalınayak yürürdü ama sıcak yerler tabanlarını cayır cayır yakardı. Bu yüzden erkek kardeşi ayağından çıkardığı ayakkabının tekini ona verirdi. O da bir ayağını yerden kaldırır, tek ayağının üzerinde hoplayarak yürürdü. Erkek kardeşi onunla sek sek oynardı, bir ayağı çıplak, bir ayağı onunki gibi ayakkabılı. Birlikte zıplarlardı ve etraflarındaki çocuklar onlara kahkahalarla gülerdi.

Tek ayağıyla zıp zıp zıplarken attığı kahkahalar hâlâ kulaklarında çınlamaya devam ediyordu. Diğer ayağını havaya kadırdı ve yere vurdu, *tabla*'nın* ritmine uyum sağlayarak bir daha, bir daha vurdu. Kalp atışları dansın vuruşlarıyla birlikte daha da hızlandı.

– Dum trak, dum tak, dum tak.

– Ben Nefise, annem Mutsuzluk'un kızıyım.
Zennube Teyzem köyümüzün yıldızıdır.

Müzik ve vuruşlar aniden durdu ve ortalığı derin bir ses-

*) Uzun boyunlu, derin bir sesi olan, özel bir davul. Oryantal dans müziklerinde kullanılır.

sizlik aldı. Yüzü solmuş, bütün kanı çekilmişti. Güneş duman gibi bir sisin arkasına gizlendi. Şeyh Mesud'un yüzü sisin arkasından bakıyordu gizli gizli. Havayı bir bıçak gibi kesen kızılcık sopasının ıslığını duyabiliyor, çıplak baldırlarındaki sızıyı hissedebiliyordu. Bedeninde kırmızı izler olmuştu. Yılanların kuyruğu gibi kıvrıktı izler.

Yüzü duvara, arkası adama dönük dikiliyordu ayakta. Hiçbir zaman arkasını dönüp onunla yüz yüze gelememişti. Fakat bu sefer yaptı. Pirinç miğferin altından yüzünü gördü. Köşeliydi, rengi ölüm beyazıydı. Şişkin, tombul bir gerdanı vardı. Askeri üniforması omuzlarına dar geliyordu ve göğsündeki teneke rozeti donuktu.

Adama ayakkabısını fırlattı ve arabanın kapısını açtı. Aşağıya atlayıp karanlıkta yalınayak koşmaya başladı. Koşarken ağaçların gölgelerinde saklandı, elbisesini çekiştirip göğüslerini kapadı, bir ağaç gövdesine yaslanmış dururken neredeyse nefessizlikten boğulmuş olmasına rağmen nefesini tutmaya çalıştı.

Kalp atışlarını duyabiliyordu. Elini kalbinin üzerine bastırdı. Adam ona doğru yürürken ayışığı üzerine düştü. Gölgesi upuzun, kapkara uzanıyordu yerde. Pirinç miğferin altındaki kafası kalın ve köşeli görünüyordu. Ayakkabıları demir ökçeliydi. Toprakta büyüyen yeşil otların üzerine bastı. Ağırlığı altında çatırdayan otların sesini duyabiliyordu. Hamsin rüzgârları uzaklarda kurtlar gibi uludu. Toz, sis gibi kapladı havayı. Kadın kafasını göklere kaldırdı.

– Ey Allahım.

Karanlıkta yalnız başına koşarken, göklerden kimse karşılık vermedi çığlığına. Rüzgâr saçını toplamak için bağladığı beyaz kurdeleyi uçuruyordu. Elbisesini karnına kadar kaldırdı. Göbeğini saklamak için aşağı çekiştirdi eteklerini, gözlerini çevirip sabah yıldızına baktı ve annesini çağırdı. Fakat an-

nesi köyde ölmüştü ve kardeşi gece bitip de güneş doğmadan kaldırmıştı cenazesini. Gözleri kapalı, kolları iki yana açık bir halde yürüdü nehir kenarında. Boynunda, ucunda küçük bir Kuran asılı olan ince bir zincir vardı. Nil boyunca uzanan cadde, okaliptüs ağaçlarının gölgesiyle kaplanmıştı. Büyük bir yüzer-ev kıyıya yakın seyrediyordu. Neon lambaları, nehrin sularını beyaz bir ışıkla kaplıyordu. Kahkahalar gecede yankılandı ve bu seslere pirinç zillerin şıngırtısı eşlik etti.

– Yanan bir ateş, aşkım, yanan bir ateş.

Kızarmış et kokusu burnunu doldurdu. Kıyıya oturdu ve ona kadar ulaşan yemek kokusunu derin derin çekti içine. Hemen yakınında arabaların hızla geçtiği bir yol vardı. O orada otururken arabaların farları bir bir yüzünü yalayıp geçiyordu. Yüzü bir görünüyor, bir kayboluyor, sonra tekrar görünüyordu; her seferinde, sarı yuvarlak bir kütle, sonra siyah, sonra tekrar sarı. Ardına kadar açık gözleriyle ışığa bakıyordu; açlıktan yanıp tutuşan, gece kadar siyah iki karanlık yuvar.

Kaldırımda siyahlara bürünmüş bir kız oturuyordu. Ana rahmindeki bir bebek gibi kıvrılmıştı. Kollarının arasındaki bebeği emziriyordu. Diğer memesini de yeni doğmuş bir kedi yavrusu emiyordu. Hemen yanında bir çöp kovası vardı ve bir köpekçik küçük bir kemiği kemiriyordu. Üç ayağının üzerinde sendeleyerek kaçtı, sonra bir ayağını kaldırıp duvara işedi.

Kadın ayağa kalktı ve ağır aksak adımlarla çöp kovasının yanına gitti. Köpekçik üzgün, kırgın bakışlarla izledi onu ve gözleri yaşla doldu. Gözbebeği titredi ama gözyaşı akmadı. Kemiği kadına bıraktı ve yanına sokuldu. Kadın köpeğin başını okşadı ve küçük kemiği onun önüne geri itti. Ağzını kulağına yaklaştırıp bir şeyler fısıldadı. Köpekçik kadının boynunu kokladı ve patisiyle neşe içinde, gümüş zincire dokundu. Göğsü yükseldi ve zincir elbisesinin içine düştü, kenarla-

rı yaldızlı Kuran sallandı. Kadın zinciri çıkardı ve dişlerinin arasına alıp sıktı.

Yüzer-evin kapısına doğru yürüdü. Pencereden, bir şişin üzerinde kızaran et parçalarını görebiliyordu. Kenarları yaldızlı Kuran'ı adama uzattı. Adam, baş ve işaret parmakları arasında tuttu onu, bir bu tarafına, bir o tarafına baktı, mermer tezgâhın üzerine bıraktı, sonra terazinin kefelerinden birine koydu. Kefelerden birine de bir parça et koydu.

Eti çiğneyerek duvarın kenarına doğru yürüdü. Köpekçik arkasından sendeleye sendeleye geliyordu. Ona da etten küçük bir parça verdi. Hayvancağız eti küçük dişleriyle yakalayıp kuyruğunu salladı. Arka ayağını kaldırıp duvara işedi. Duvar yüksekti ve en tepesinde işlemeler ve bayraklar, Zennube'nin dansöz giysileri içindeki yarı çıplak, yalınayak yerleri döverkenki resmi vardı. O dans ettiği zaman yer yerinden oynardı, yerin üzerindeki sandalyeler oynardı, yerin üzerindeki sandalyelerde oturan insanlar oynardı, kel kafalar oynardı. Şapkalar, sarıklar ve takkeler, Arap başlıkları, fesler ve aptal kasketler giyerdi insanlar kutlamalar yaparken ve renkli karnaval maskeleri düşerdi yüzlerinden. Tam ortada yüksek arkalıklı, yaldızlı bir sandalye vardı. Adamın yüzü köşeli ve beyazdı ve kafasında, tepesinden bir tüy fırlayan koni şeklinde bir şapka vardı. Tam arkasında kara gözlükler takan siyahi bir köle duruyordu. Zennube bir ayağını havaya kaldırdı, diğerini yere vurdu. Tüy ve altındaki koni şeklindeki şapka sallandı. Köle iki eliyle birden uzandı ve dikkatle adamın başına tekrar yerleştirdi.

Bir ışık halesi Zennube'yle birlikte hareket ediyordu. Dansöz giysisinin altından çıplak memeleri görünüyordu. Memelerinin üstünde, siyah renkli yuvarlak boncuklar vadı. Bacakları uzun, ince ve gergindi, karnına doğru kıvrılmıştı. Göbeğinin etrafında küçük mavi boncuklardan oluşan bir halka vardı,

alnına da kırmızı altından bir madalyon takmıştı. Gözleri iki ateş havuzuydu. Dişi bir aslan gibi vurdu ayağını yere.

– Yanan bir ateş, aşkım, yanan bir ateş.

Yüksek arkalıklı sandalye hızla sallanıyordu ve siyahi köle düzeltmeye fırsat bulamadan koni şeklindeki şapka kafasından düşüverdi. Rüzgâr tıpkı bir balon gibi uçurup götürdü onu. Bahçenin tepesinde bir süre dolandı, yüksek duvarların üzerinden aştı, yükseldi ve sonra nehir kenarına düştü.

Köpekçik şapkaya doğru koştu ve dişleriyle yakaladı. Diğer sokak köpekleri de bir araya toplandılar, çocuklar çevresinde sinekler uçuşan fal taşı gibi açık gözleriyle olup biteni seyre daldılar. Sopalar çıplak baldırlarına indi ve bir adam bağırdı onlara:

– Sizi gidi veletler, çekilin gidin!

Sesi Başmuhafiz'ın sesini, kıyı da köydeki nehir kenarını andırıyordu. Fakat cadde asfaltlanmıştı, uzun direklerin tepesinde neon lambaları ışıldıyordu; her direğin üzerinde bir resim vardı, aynı yaldızlı çerçevenin içinden bakan, aynı yüzün resmiydi bu. Kral Ramses'in köşeli kafasını andıran bir kafası, Ra'nınkine benzeyen, aşağıya doğru kıvrık iki tane boynuzu vardı.

– Nefise!

İsim, kapalı gözkapaklarının üzerinde çınladı. Hem tanıdık, hem de yabancı gelmişti kulaklarına. Kendi adına benziyordu. Kafasını pamuk yorganın altına sakladı. Yorgan kırmızı satenle kaplanmıştı, yastık kılıfının üzerinde rastık renginde siyah lekeler vardı. Gözlerinin çevresine göz kalemiyle çizgiler çizilmişti. Geceleyin terleyince silinmişlerdi ve gözünün kıyısından incecik, temiz bir su akıyordu. Göğüsleri esnek bir sutyenin içine hapsedilmişti ve her bir göğsünde boncuk zincirleri vardı. Dudakları kırmızı boyayla boyanmıştı, yanaklarında da kan gibi kırmızı yuvarlak lekeler vardı.

– Nefise, ey Nefise.

İblis'in kızı.

Ateşlerde yanacaksın.

Herkesin aklındasın.

Yorganın altına saklandı. Yüzlerini tanımak için gözlerini açmasına gerek yoktu. Kafaları tıraşlanmıştı ve kolonya kokuyordu. Çeneleri yumuşaktı ve iyi tıraşlanmıştı. Nefesleri yanmış yağ kokuyordu. Gözlerini kara gözlüklerin arkasına saklamışlardı ve dudaklarını yalayarak bekleme odasında oturuyorlardı. Burunlarındaki tüyler ayağa kalktı ve kızarmış et kokusu alan kedilerin bıyıkları gibi havada titredi. Ellerinin altında acı içinde miyavladılar ve sanki bir et parçasını ısırır gibi dişleriyle ensesini ısırdılar. Kulaklarını hakaretlerle doldurdular.

– Seni orospu. Düşmüş kadın.

Kulaklarına pamuk tıkadı. Onların suçluluk yükünü taşıyordu ve bu suç göğüs kafesinin içinde bir yara gibi büyüyordu. Onu tedavi etmek için kullandıkları ilaçların parasını ödediler ve kızının o akşamki yemeğinin masraflarını karşılayacak kadar parayı da verdiler. Yüzünü göğe kaldırıp Allah'la konuştu: Ey Allahım... Onu gören insanlar kendi kendine konuştuğunu sandılar. Sopa omzunu dürttü.

– Allah'la konuşmak yasaktır, Nefise!

– Allah kadınlarla konuşmaz, Nefise!

– Sen kafesten kaçtın, sen, Nefise!

Gecenin karanlığında kaçtı. Nereye gideceğini bilmiyordu. Allah bile onların tekelindeydi. Betondan ve tuğlalardan evler yapıyorlardı O'nun için. O'nu yüksek duvarların, taş işlemelerin, deri ciltlerin, boyalı şeritlerin ya da kurşunla yazılmış küflü harflerin arasına hapsediyorlardı. Nefise okumayı bilmiyordu, ne de kitap alacak parası vardı. Bu yüzden günah üstüne günah birikti göğüs kafesinin içinde ve bir kalp gibi,

hissedebileceği bir şeye dönüştü. Kucağında bir çocuk gibi taşıdı onu ve gece gündüz yürüdü. Yürürken uyudu, gözleri kıyının sonuna doğru, annesinin köyüne doğru uzanan yola odaklanmıştı. Sütün ve pişen ekmeğin kokusu. Toz ve tezek parçacıkları. Annesinin, toprak fırının üzerinde buruşmuş duran, kan kokan uzun elbisesi. Yerde ölü ağacın yaprakları. Kenarları güveler tarafından yenmiş alıştırma kitabı. Ölü babasının, tuvalet kapısının yanında duran ruhu. Bir sepet dolusu, sineklerle kaplı kuru ekmek. Okula giderken giydiği bir ayakkabı. Erkek kardeşinin, duvardaki paslı çivide asılı duran, havada uçuşan ve titrek bir sesle fısıldayıp duran *gallabeya*'sı:

– Nefise.

Gözlerini dikip tavana baktı. Yılan bir çatlaktan bakıyordu gizli gizli. Gözleri yaşlarla doluydu. İnek su değirmenini döndürmeyi bıraktı ve alçak sesle hıçkırmaya başladı. Eşek kafasını kaldırdı ve ön ayağıyla terini sildi. Ağaçların yapraklarından yağmur damlaları gibi gözyaşları döküldü.

Gözleri kupkuru, dümdüz önüne bakarak yürümeye devam etti. Hava ağırdı, dumanla, yenilgiyle, barut ve yanan yağ kokusuyla doluydu. İnsanlar kapalı gözlerle yürüyorlardı kaldırımlarda, ağızları açıktı, nefes nefesiydiler. Kalabalık yoğundu ve bedenler ufka kadar uzanan enine boyuna sıralarda birbirlerine yapışmışlardı. Sağa sola salladıkları kol ve bacaklarıyla kendilerine yol açmaya çalışıyorlar, keçiler gibi kafalarıyla savaşıyorlardı. Avuç içlerini gökyüzüne kaldırdılar. Yukarıdan düz ekmek somunları düştü, yuvarlak ve sıcaktılar, güneş gibi parlaktılar ve fırının sıcağından çatlamışlardı, kafalarının üzerinde balon gibi uçuşuyorlardı. Sıralar bozulmuş, hizalar düzenini kaybetmişti. Oraya buraya koşuşturan insanların arasında bir düzensizlik, bir karmaşa hâkimdi. Sırtlarına sopalar yağmaya başladı:

– Düzen! Düzen!

Ses rüzgârın ıslığı gibi çınladı kulaklarında ve ıslık binlerce ıslık gibiydi, binlerce sesin hep bir ağızdan bağırması gibiydi: Düzen, düzen ve binlerce ses hep bir ağzından iç çekti: Kahrolsun! Kahrolsun! Herkes bağırıyordu, herkes sessizdi.

Ağzını açabildiği kadar açtı ve haykırdı ama hiç ses çıkmadı ağzından. Göğsü deri kayışa benzer bir kuşakla bağlanmıştı. Ayaklarına kırmızıya boyadığı ayak tırnaklarını gösteren, açık ayakkabılar giymişti. Topukları asfalt kaplı yolda gürültülü bir ses çıkarıyordu:

– Tak, tak, tak, tak, tak.

Ses arkasından geliyordu. Bir kadın takip ediyordu onu. Kendi adımları da aynı ritmik sesi çıkarıyordu yerde. Gölgesi hemen yanında belirdi ve adım adım takip etmeye başladı. Elbisesi aynı siyah renkteydi, ayışığının altında göğüslerinin çıplaklığı belli oluyordu.

Arkasını döndü ve ona baktı. Kadın bir duvarın ya da elektrik direğinin arkasına saklandı. Yürümeye devam etti. Bir kez daha arkasından gelen ayak seslerini duymaya başladı. Köprünün tam ortasında durdu. Ensesindeki, hızlı hıçkırıklar gibi gelen nefesi hissedebiliyordu.

Küçük çantasını açtı. Siyahtı ve parlak boncuklarla kaplıydı. Bir kâğıt mendil çıkardı ve burnunun ucundaki ter damlasını sildi.

Hiç etrafına bakmadan yürümeye devam etti ve neredeyse köprünün sonuna ulaştı, ama hıçkırıklar peşini hâlâ bırakmamıştı. Bedeninde hiç güç kalmadı. Parmaklıktan aşağı eğildi ve suyun yüzeyine uzun uzun baktı. Ayışığının altında ayna gibi parlıyordu. Ayna suyun yüzeyinde küçük halkalar şeklinde hareket etti, sonra duruldu ve gümüş rengiyle parlamaya devam etti. Usul rüzgârların neden olduğu küçük dalgacıklar tembel hareketlerle gezindi suyun yüzeyinde.

Kadının dalgaların arasında, Nil Çiçekleri denen bitkilerle

çevrelenmiş bir halde yüzdüğünü gördü. Elbisesi siyahtı ve göğüsleri çıplaktı. Gözleri gökyüzüne bakıyordu ve dudakları Tanrı'yla konuşuyormuş gibi kımıldıyordu.

Dünya birdenbire sessizleşti ve rüzgâr dindi. Ağaç tepeleri hareketsiz gölgeler düşürdüler yere. Ay, sis ve dumandan oluşan kara bir tabakanın arkasına gizlendi. İnsanların yüzü toz rengindeydi ve gözleri kapalıydı. Açık ağızlarından öyle bir nefes alıyorlardı ki, birbiri ardına gelen hıçkırıklar gibi geliyordu kulağa.

Milyonlarca sessiz hıçkırık, her bir toz zerreciğiyle birlikte yükseldi havaya. Nil'in suları aniden dibe çekildi ve yüzeyi, bayraklar ve zafer pankartları taşıyan binlerce ölü vücut gibi görünen yabani otlarla kaplandı. Neon lambaları ışıklarını suyun yüzeyine düşürdü. Üzerinde şekiller süzüldü. Kafalarında karanlık, açık çukurlar olan uyuyan vücutlara benziyorlardı. Sakince gökyüzüne baktılar, hiç ses çıkarmadılar, hiçbir şey söylemediler, hiçbir keder, hiçbir ümit göstermediler. Her taraf ayın yüzeyini kaplayan kar gibi bembeyazdı; gözlerinde pişmanlık, ümit ya da beklentiden eser olmaksızın, sabit, hiçbir yerden gelip hiçbir yere giden bir bakışla boşluğu izleyen, annesinin gözlerindeki gibi üzgün ve sessiz bir ışık.

12
Ganat'ın Kaçışı

O gece bulutlar yüklü ve kapkaraydı. Havada dumanın ve yenilginin ağırlığı vardı. Koca kapı açıldı, menteşeleri eski bir su değirmeni misali gıcırdadı. Hüküm süren mutlak sessizliğin içinde beklenmedik bir sesti bu, sarayın duvarları gözle görülür biçimde titredi. Ağaçların tepeleri kara gölgelerini yerlere düşürdüler. Bir dal eğilip kırıldı ve yumurtalarının üzerinde kuluçkaya yatan bir kuş yuvasından aşağı düştü, karanlık ufukta gözden kayboldu. Yumurta kabukları yerlere saçıldı, küçük yavrular dışarı baktılar, küçük kafaları soğuktan tir tir titriyordu.

Koğuşta yatan bedenlerin, insan bedenlerinin, Âdemoğullarının, Havva kızlarının arasında bir hareketlenme oldu. Uyuyorlarmış izlenimini veren yarı kapalı gözleri kocaman

açıldı, içlerinde ne kuruyan ne de akan, hapsolmuş bir gözyaşı damlacığı vardı. Giysileri beyazdı, kefen rengiydi, gözbebekleri gece kadar karaydı, tuhaf bir şaşkınlıkla boşluğa bakıyorlardı.

Kadın gelinlik rengi uzun bir elbise giymiş, insanların omuzları üzerinde taşınan bir tabutun içinde yatıyordu. Elbisenin firfirları kanat gbi uçuşuyorlardı etrafında. Tabut, bir bebek beşiği ya da bir salıncak gibi sallanıyordu insan bedenlerinin üzerinde. Ardına kadar açık gözleri yukarı bakıyordu ve dudakları bir gülümsemeyle aralandı. Sessizce, eski bir melodiyi andıran bir şarkı söylüyordu:

– Ben Ganat, *Ginan*'dan gelir, *Gana*'nın çoğuludur.
Ben Zühre.
Bir çiçeğin çölde büyümesine ender rastlanır.
Ne Bakire Meryem'im, ne de Günahkâr Havva.
Ne bir orospuyum, ne de saf, namuslu bir kadın.
Ben insanım ve kalbimdir Tanrım.
Şiirdir suçum.

Tabutun içinde bedenini kaplayan kefenin altındaki göğsü inip kalktı. Kefene bir parça kâğıt iğnelenmişti. Kutsal Aynak'ın boynuzlarıyla ve kartalın gagasıyla mühürlenmişti. Onun resmi ölüm belgesiydi bu. Üç adı da Müdür'ün el yazısıyla, siyah mürekkepli kalemle yazılmıştı üzerine. Harfler, camdan yapılma bir çanın altında kımıldanan bir böceğin bacakları gibi kıvrık ve eğri büğrüydü.

– Ganat Abd Allah Abdil İllah.*

Gözleri açıldı ve gözbebekleri büyüdü, büyüdü. Sanki üç adını birden ilk defa görüyordu. Abdallah?! Abdallah da kimdi? Babasının ismi miydi? Abdil İllah? Dedesinin ismi miydi? Hafızası yavaş yavaş geri gelmeye başladı. Ninesinin sesi bir

*) Ganat, Tanrı'nın kölesi, o Tanrı'nın kölesi.

ıslık gibi çınladı kulaklarında. Dedesine, *h* harfini *t* ile değiştirerek ***Abdil İllat**** diye hitap ederdi. Dedesi yüksek arkalıklı sandalyesinden fırlardı.

– ***Abdillat*** değil, ***Abdil İllah***.

Ninesi ağzını kocaman açtı, uzun ve derin bir nefes alıp yavaş yavaş verdi. Harfi düzgün telaffuz edebilmek için hafifçe araladığı dudaklarının arasından dilini çıkardı ama yine dili sürçtü ve *h*'yi *t* gibi söyledi.

– ***Abdillat***.

Dedesi kırışık, mavi damarlı elini havada salladı ve bağırdı:

– ***İllah***, ***İllat*** değil!

Ninesinin kasılmış elini avcunun içine aldı ve yuvarlak bir kek şeklinde, Arapça *h* harfi çizdi, iki noktası olmayan bir çemberdi; sonra *t* harfini de çizdi ama onun karnında iki tane nokta vardı.

– Feminen sözcüğün iki tane noktası vardır.

Yattığı yerde, yorganın altından ninesinin sürekli aynı hatayı yaptığını duyabiliyordu. Yuvarlak kekin üzerine iki noktayı koymayı unutuyordu. Dedesinin sesi gecenin içinde yankılandı.

– İki nokta diyorum, kancık!

Kancık sözcüğü kızılcık sopasının sesi gibi çınlamıştı kulaklarında. Ninesinin babası onu aile mirasından mahrum bırakınca böyle hitap etmeye başlamıştı. Ondan önce ***evimin hanımı*** diye çağırırdı karısını. Yatağın pirinç bölmeleri sallanmaya başladı, göğsü hızla inip kalkıyor, nefesi kesiliyordu. Kapalı bir yerden çıkmaya çalışan hava gibi iniltili bir ses çıkardı.

– İki nokta üzerine bir tarih yazmak.

---

*) ***İlat***, Arap yarımadasında İslamiyet'ten önceki bir tanrıça. Adı islamiyetteki tek Tanrı İllah (İlah) gibi azılır, ama son harfinin üzerinde iki nokta vardır.

İki nokta yüzünden dünyayı tersyüz etmek.

Tanrı seni bu dünyadan alıp götürsün.

Haç çıkardı ve mırıldandı:

– Göklerdeki Babamız, günahlarımızı affet.

Gözlerini kapattı, sonra bir gözünü araladı ve yanında yatan ninesine baktı.

– Hadi uyu, Ganat. Neden hâlâ uyanıksın?

– Babamın adı Abdallah mı, nine?

– Evet.

– Dedeminki de Abdil İllah?

– Hadi uyu, Ganat ve Şeytan'ı yenmeye çalış.

– Allah'la Al İllah arasında fark var mı?

– Bilmiyorum, babana ya da dedene sor.

Ertesi sabah soramadan babası evden gitti. Dedesi ona Allah'ın Al İllah'la aynı olduğunu söyledi. Dilinin ucunu dışarı çıkardı. Ve İllah'taki çift *l*'den önceki a harfini söylerken ağzını kocaman açtı. Allah sözcüğünü söylerken yanaklarını havayla doldurdu ve dilini damağına yapıştırdı.

– Al İllah ve Allah aynı şey mi, dede?

Gözler fal taşı gibi açıldı ve keskin bir bakış attı. Dedesinin gözlerinin rengini hayatında ilk defa görüyordu. Kapkaraydı, zifir gibiydi ve tam ortasında bir kuyunun ağzını andıran bir delik vardı. Yüzü beyazdı, köşeliydi ve dudağının üstünde kare şeklinde kesilmiş beyaz bıyıkları vardı. Keskin kenarlı, büyük sarı dişlere ve cümlelerinin sonunda daha da belirginleşen kaba, gırtlaktan gelen bir sese sahipti.

– Ey Allahım, günahkâr Şeytan'ın ayartmalarından bizi sen koru.

Dedesi Ganat'ın küçük parmaklarını avcunun içine aldı. Bu cümleyi defterine üç kere yazmasını istedi. Kalemin ucu kâğıdın üzerinde hareket etti: *Ey Allahım, günahkâr Şeytan'ın ayartmalarından bizi sen koru, ... Ey Allahım, günah-*

kâr Şeytan'ın ayartmalarından bizi sen koru, ... Ey Alla..., ama cümlenin tam ortasında kalemin mürekkebi bitti. Kalkıp kalemini doldurdu ve sözcüğü bitirdi, annesinin öğrettiği gibi yuvarlak bir kek şeklinde yaptı *h* harfini. *H* harfinin karnını kapattıktan hemen sonra kalemini kâğıdın üzerinden kaldırdı. Kalemin ucu bir iğne kadar inceydi ve bir damla mürekkep kâğıdın üzerine damlayıverdi. Kalemi çekmeye fırsat bulamadan ikinci damla da düştü kâğıda. *H* harfi birden *t*'ye dönüştü.

Dünya altüst olmuştu sanki. Şeyh Bassiouni Ganat'ın defterine baktı. Bedeni titredi, dişleri takırdadı.

– Allah'ım sen bizi koru! Allah'ım sen bizi koru.

Her bir parmağının ucuna kızılcık sopasıyla üç kere vurdu. Sonra silgiyi elinden kaptığı gibi, büyük bir aceleyle *h* harfinin üzerindeki noktaları silmeye başladı. Kâğıdı yırtana kadar bütün ağırlığıyla silginin üzerine abandı. İki nokta kaybolmuştu ama onunla birlikte *h* harfi de yok oldu.

Kızların defterlerine bakarak sıraların arasında dolaştı. Her iki nokta görüşünde dehşete düşüyor, iki damla mürekkep değil de bizzat İblis'i görmüş gibi bedeni titriyor, dişleri takırdıyordu. Sopanın havada çıkardığı tıslama duyulabiliyordu her defasında, ardından Şeytan'ın suratını yeryüzünden siliyormuşçasına hızla abandığı silginin sesi.

Önüne kitabını açıp sandalyeye çöktü. Parmağını tükürüğüyle ıslattı ve sayfaları çevirdi. Bir sayfada durdu ve yüksek sesle okumaya başladı, kızlar onun söylediklerini hep bir ağızdan tekrar ettiler:

– Gürdünüz mü o İllat ve Uzza'yı ve üçüncüleri olan ötekini, Menâf'ı. Demek erkek size, dişi O'na öyle mi? O zaman bu insafsızca bir taksim.*

---

*) İslamiyet'ten önce Arapların tapındığı, Kâbe'de bulunan üç put.

Gırtlağından gürültülü bir ses çıkararak tükürüğünü yuttu. Âdemelması boğazında inip kalktı. Gözlüklerinin arkasından sıralarında oturan kızlara baktı, yüzleri solgundu, başları beyaz bir eşarpla örtülmüştü, gözkapaklarını indirmiş yere bakıyorlardı, gözleri açıktı. Yumruğunu zalimce vurdu tahta masaya.

– Dikkat!

Okumaya devam etti.

– *Ahirete inanmayanlar, meleklere dişilerin adlarını takıyorlar.*

Dişi sözcüğü kulaklarında çınladı, sanki ilk kez duyuyordu bu sözcüğü. Sözcüğü söylerken ağzını yaymıştı. Tükürmeye hazırlanıyormuş gibi bir hal almıştı ağzı. Giysisinin koluna ağzını sildi.

Sınıfta derin bir sessizlik vardı. Kızlar sıralarında büzüşmüşlerdi. Kitabını kapatıp ayağa kalktı. Gözlerini kırpıştırarak sıraların arasında yürüdü. Burnunu, bir kedi gibi koklayarak kafalarında dolaştırdı. Burun deliklerindeki tüyler dimdik oldu. Dudakları aralandı ve kulağa tıslama gibi gelen usul bir sesle bir şeyler mırıldandı.

– Dişi... dişi.

Sözcüğü telaffuz ederken ağzını yaydı, dişleri, gelecek bir tehdidi vurgulamak istercesine sözcüğün sonunda gıcırdadı. Gözlerini kapadı ve esnedi, sonra bir gözünü açtı. Küçük ve yuvarlak gözbebeği kendi etrafında fırıl fırıl dönüyormuş gibi görünüyordu; okul önlüğünün altında hop hop hoplayan göğüslerin üzerine yerleşmiş siyah bilyeler gibiydiler tıpkı.

Kızlar ellerini göğüslerinin üzerinde kavuşturmuş, dizlerini sımsıkı birbirine kenetlemiş, bedenlerinin içinde büzüşmüştü. Kafalarını sıralarının altına sakladılar ve sanki hıçkırıklarına hâkim olmak istermiş gibi derin nefesler aldılar.

Adam, sırtı dimdik bir şekilde, sırasının üzerine ellerini

koymuş, ardına kadar açık gözleri ve sabit bakışlarıyla oturan Ganat'ın yanında durdu.

Sopasıyla ellerine vurdu.

– Gözkapaklarını indir, kız!

Başını eğ!

Gözlerini dikip bana öyle bakma.

Ganat'ın gözleri her zaman açıktı ve her zaman yukarı bakardı. Annesinin sesi doğduğu günden beri, damarlarındaki kanla birlikte akan eski bir şarkı gibi çınlardı kulaklarında; bu şarkının sözleri, ayışığında ortaya çıkan karanlık dizeler halinde işlenmişti bir kâğıt parçasının üzerine:

– Bilgiye karşı savaşan ve görmeyelim diye gözlerimizi kapatan kişi, senden korkmuyorum.

Korkmuyorum.

Sopa ellerine ve kollarına inmeye devam ediyordu. Havada çıkardığı tıslamayı duyabiliyor, etinin üzerinde beliren yılan kuyruğu gibi kıvrık, kırmızı izleri görebiliyor ama acı hissetmiyordu. Bir damla kan döşemenin üzerine aktı ve altın bir rozet gibi parıldadı. Kanı ayakkabısının topuğuyla sildi ve başını kaldırdı. Kızların ve oğlanların oluşturduğu sıraların arasında yürüdü, bedeni uzun ve inceydi. Onu omuzlar üzerinde taşıyorlardı, başı göğe değiyordu. Keops Piramidi'nin en tepesine koydular onu ve yüksek sesle bağırdılar:

– Kahrolsun Şeyh Bassiouni.

Kahrolsun Kral, Kahrolsun İngiliz.

Kahrolsun! Kahrolsun! Kahrolsun!

Sokaklar insanlarla doluydu. Kadınlar evlerinden, sokaklarından çıktılar. Okulların kapıları açıldı ve insanlar uzanıp dışarı baktılar. Önlükler giyen çocuklar, gençler, erkek ve kız çocuklar. Yerlere bastonlarıyla vuran yaşlılar. Kırışık yüzlü, camın arkasında titreyen misketler gibi gözleri olan kadınlar ve erkekler. Çöp tenekesini bırakıp yukarı doğru koşturan

kedi, onun arkasından sendeleyerek gelen küçük köpekçik ve sokak köpekleri. Kaldırımlardaki annelerinin kucaklarında yatan bebekler ve dilenciler ve gazete çığırtganları ve yüzlerini duvara dönmüş, ağaç direkler gibi duran askerler ve gece gündüz pudralı yüzleriyle ortalıkta dolanan fahişeler ve ekmek fırınlarının önünde bekleyen, vücutları birbirine giren ve göz alabildiğine uzanan kuyruklar oluşturan insanlar. Kulaklarındaki bağırtı durmadan gürüldeyen bir çağlayanın sesi gibiydi:

– Kahrolsun! Kahrolsun! Kahrolsun!

İçinde yatarken, kutunun sallandığını hissetti. Gözkapaklarını aralayıp dışarı baktı. Kutunun denizdeki bir tekne gibi, omuzlarda taşındığını gördü. Şarkının ritmiyle kayıyordu dalgaların üzerinde. İnsanların çığlıkları rüzgârın fısıldayışları gibiydi. Şafak söktü ve gökyüzü birdenbire güneşin renklerine büründü.

– Kahrolsun! Kahrolsun! Kahrolsun!

Başını yastığa koydu ve gözlerini kapadı. Dudaklarında bir gülümseme vardı. Ses, güneş ışınları gibi, annesinin doğmadan önce duyduğu sesi gibi gezindi gözkapaklarının üzerinde. Annesinin sesi kanın akışı gibi sımsıcak akardı rahminin duvarlarında.

Sonra ses kesildi. Sessizlik hüküm sürmeye başladı. Uzaklarda bir ıslık çaldı, borazan sesi gibi uzun bir ıslıktı. Mermi sesi gibi yırtıp atmıştı sessizliği. Silah sesleri hiç durmadan birbiri ardına çınlamaya devam ediyordu. Her tarafta polis sirenleri çalıyor, kilise çanları yankılanıyor, minareler ve fener kulelerindeki mikrofonlar gürlüyor, tanklar yollarda geziniyor, demir ökçeler asfalt yolları dövüyor, pirinç miğferler giyen askerler sıra sıra, binlerce sıra halinde uygun adım yürüyorlardı.

Adamın ön sıralardan çıktığını gördü. Görür görmez ta-

nıdı. Müdür'ün beyaz giysisini giyiyordu, bedeni dedesinin bedeni, burnu Zekeriya'nın kemerli burnu, yüzü Kral'ın köşeli yüzüydü, başında da Şeyh Bassiouni'nin tepesinden uzun bir tüy çıkan sarığı vardı.

Okul önlüğünü giymiş adamın önünde dikiliyordu. Boynunda beyaz bir yaka vardı, kolunun altında kalemini ve alıştırma kitabını taşıyordu.

Uzun arkalıklı sandalyesinde, altın tahtında oturuyordu. Çevresinde hizmetkârları ve hayranları dört dönüyordu. Karısı, hayranlarının, *Harem* diye adlandırılan karılarının arasında oturuyordu. Göğsünde pırıl pırıl parıldayan bir madalya vardı. Önünde, çelik bir çekiçle vurduğu tahta masa ve ağzında durmadan çaldığı bir düdük vardı.

– Duruşma başlamıştır.

Sesi sarayı çevreleyen çitler boyunca yankılandı. Koğuşların kapıları ardına kadar açıldı. Bol beyaz giysilerine sarınan erkekler geldi. Bellerinde fiyonk şeklinde bağlanmış kuşaklar vardı. Ayaklarına *zanouba** denilen açık, lastik terlikler giymişlerdi. Yüzleri solgundu, bulut rengiydi, gözleri apaçık boşluğa bakıyorlardı. Sürünür gibi yürüyorlardı. Yüksek duvarlarla çevrili çıplak bahçede toplanmışlardı. Kadınlar *harem* denilen bir köşede birbirlerine sokuldular. Başları gri eşarplarla örtülüydü, yüzleri ince, uzun, derileri kum rengiydi. Gözleri kapalı, yere çömelmişlerdi.

– Duruşma başlamıştır.

Gözlerindeki cam gibi görünen nem tabakasıyla adama bakıyorlardı. Çeneleri makas gibi açılıp kapandı ve kum zerrecikleri gibi görünen tükürük parçacıkları ağzından fırlayıverdi. Bir parça çıktı ve havada parçalara ayrıldı. Hava tıraş

*) Yoksul insanlar tarafından giyilen ucuz bir terlik, aynı zamanda özensizliğin bir göstergesidir.

kremi ve petrol kokusuyla doldu. Gözlüğünü taktı ve kitabını açtı. İnsanlara camın arkasından bakıyordu ve düdüğünü çaldı.

– Allah'ın adına (*Allah* sözcüğünü silahtan çıkan bir kurşun gibi söylemişti).

– O'nun hâkimiyeti adına (telaffuzu daha da keskinleşmişti).

– Hak, şeref, dini hukukumuz ve uluslararası kanunlar adına (bütün cümleyi bir solukta söyledi).

– Baylar (gözlüklerinin arkasından erkeklere baktı).

– Bayanlar (başını eğdi, sesini alçalttı, göz ucuyla *harem*in köşesinde oturan karısına baktı).

– Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla.

– Duruşmayı açıyoruz.

Kırmızı mumla mühürlenmiş zarfı eline aldı ve masanın üzerinde salladı. Uzun bir mektup açacağıyla zarfı açtı, içiden uzun beyaz bir kâğıt çıktı. Burnuna değene kadar yüzüne yaklaştırdı kâğıdı ve ölüm belgesine kaydedildiği şekilde kadının üç adını birden okudu.

– Ganat Abdallah Abdil İllah.

Sanki başka bir kadının adı okunuyormuş gibi tuhaf geldi kulağına. Dudaklarını sıkıca birbirine kenetledi ve sessiz kaldı.

Adam parmağıyla kadını işaret etti, düdüğünü sürekli ağzında tutuyordu.

– Bu kadın, baylar (sesini alçalttı *ve bayanlar*), doğduğu günden beri çok tehlikeli bir illetin etkisi altındadır. Ona ailesinden miras kalan, evveliyatı ta Havva Anamız'a kadar dayanan bu delilik, baylar, damarlarında akmaktadır. Hastalığının belirtileri şunlardır:

Bir: Gözleri doğduğu günden beri fal taşı gibi açıktır.

İki: Artık çocuk olmadığı ve tam sorumluluk yaşına eriştiğinde bile yüzünü örtmemiştir.

Üç: Evrensel düzeni alaşağı etmek için Şeytan'la işbirliği yapmaktadır.

Dört: Dini hukukumuzu ve uluslararası meşruiyetimizi ayaklar altına almaktadır.

Önünde duran yüzlere gözlüğünün arkasından baktı ve hiçbir şey söylemedi. Uyur uyanık oturdukları yerde insanların gözleri kapalı, ağızları yarı açıktı; beyaz giysilerine bürünmüş, bellerine de kuşak takmışlardı. Sanki horluyorlarmış gibi gürültülüydü nefes alıp verişleri.

Elindeki çekiçle masaya vurdu. Yeryüzü ve onunla birlikte orada oturan bedenler de titredi, ama kimse uyanmadı. Göz ucuyla oturumun başkanına baktı, sonra bütün bedeniyle ona doğru dönerek neredeyse burun buruna geldi.

– Majesteleri. Bunun en tehlikeli belirtisi ise, hiç ara vermeksizin uygulanan elektrik şoklarına, beyindeki hafıza merkezlerine öldürücü etkisi olan iğnelere, Cehennem tehditlerine ve Cennet vaatlerine rağmen hafıza kaybının yaşanmaması. Hepsini yaptık, sayın hâkim, fakat hiçbir işe yaramadı. Beş bin yıldır olan her şeyi hatırlıyor. Yılanın İblis'in kulağına fısıldamasından, İblis'in kötülük ve yozlaşma hakkında hiçbir şey bilmediği, erdemli ve saf melek olduğu zamanlardan çok daha öncesini bile hatırlıyor.

Bir müddet sessiz kaldıktan sonra, Majestelerinin yüzüne bakakaldı. Gözleri kapalı, ağzı açık derin bir uykudaydı. Ağzının kenarından çenesine doğru ince bir salya sızıyordu. Düdüğünü çaldı ve duruşmanın bittiğini duyurdu. Beyaz önlükler giyen erkek hemşireler göründü. Kadının kollarını ve bacaklarını iplerle bağladılar. Ona gelinliğini giydirip bir kutunun içine koydular. Ellerine bir buket çiçek verdiler. Onu omuzlarına alıp yolda yürüdüler.

Gözkapaklarının üzerinde fısıltı gibi bir sesin gezindiğini hissetti, hafif bir esinti gibiydi, beşiğini tıngır mıngır sallaya-

rak onu uyutan annesinin ninni söylerkenki sesi gibiydi, kapalı gözlerinin üzerinde süzülen ılık bir gün ışığı gibiydi.

– Ben Ganat, *Ginan*'dan geliyor, *Gana* sözcüğünün çoğulu.

Ben bir çiçeğim.

Çiçeklerin çölde büyümesi nadir görülür.

Siz, ışıkları söndürüp, tarihle savaşan.

Siz, sadece bilmece gibi konuştuğunuzda kendiniz olan.

Bu yüzden açık konuştuğunuz zaman söylediklerinizi saçmalığa dönüşüyor.

Ben sizin kitabınızdaki iki nokta değilim.

Ben iptal edilmiş bir isim ya da *t* harfinin karnındaki çizgi değilim.

Korkmuyorum.

Siz, kan döken ve yeryüzüne yozluğu getiren.

Siz, elinize bir sopa alıp itaat bekleyen.

Yüzümü kapatmıyorum. Bedenimden utanmıyorum.

Gözlerime rastık çekmiyor, başkasının adını taşımıyorum.

Siz, bilgi ve akılla savaşan.

Ben bir cevherim.

Ve cevherler nadiren yeryüzüne çıkar.

Tahta kutu ninniyle sallanan beşik ya da bedenler denizinin üzerinde yüzen bir tekne gibiydi. İnsan bedenleriydi, Âdemoğulları, Havva kızlarıydı. Sıra sıra, dizi dizi yayılmışlardı. Erkeklerin kafaları tıraşlanmamıştı. Saçları gür ve koyu renkliydi, enselerini kapatıyordu. Kadınların saçları uzun, siyahtı, havada uçuşuyordu; gözleri büyüktü ve göğe bakıyorlardı. Ayakları tek bir adımla bastı yere, nefesleri tek bir nefeste birleşti, rüzgârın uğuldaması, beşiğini sallayan annesinin ona ninni söylerkenki sesi gibiydi.

– Uyusun da büyüsün ninni, huuu, huuu, hu.

Ağaçlar göğe yükseliyor, aynı ritimle sallıyorlardı dallarını.

Nehir kenarındaki çocuklar yüzlerine konan sinekleri kovaladılar, gözlerini yukarı kaldırıp arkalarını döndüler ve birbirlerinin *gallabeya*'larının arkalarından tuttular. Sonra şarkılar söyleyerek bir çember oluşturdular.

– Uyusun da büyüsün ninni, huuu, huuu, hu.

İnek su değirmenini döndürmeyi bıraktı, başını yukarı doğru uzattı ve şarkının ritmiyle salladı. Keçi ve eşek, kafasını çöp kutusundan kaldıran köpekçik, kaldırımda annesinin memesini emen çocuk, kediler, sokak köpekleri, çıplak toprağın üzeindeki kuru ve sarı ot öbekleri hep bir ağızdan annesinin ninnisini söylediler.

– Uyusun da büyüsün ninni, huuu, huuu, hu.

Tahta kutunun içinde gözlerini açtı ve annesinin karanlıkta parlayan yüzünü gördü. Gözleri ne düşen, ne kuruyan gözyaşlarına benzer bir ıslaklıkla kaplanmıştı. Uzaklarda, sabah yıldızı gibi ışıldıyorlardı. Milyonlarca ses bir ninni söyledi, ağaçların yaprakları arasında hışırdayan rüzgâr kadar yumuşak, milyonlarca ses.

13
Şeytanın Masumiyeti

Ganat dışarı taşındıktan sonra koca kapı kapandı. Menteşeler eski bir su değirmeni misali gıcırdadı ve demir parmaklıklar titredi. Sarayın duvarları da titredi, aşağıdaki toprak da, ağaçların tepeleri de, çitlerin üzerinde gerili teller de. Kuşlar hep birlikte havalanıp ayrı yönlere uçmaya başladı.

Adam uzun beyaz giysisine bürünmüş bir ağaç kütüğünün yanında duruyordu. Saçları gür ve siyahtı, gözleri büyük ve sabitti, hapsolmuş yaşlarla doluydu; kapı kapandığında parlamış gibi görünen ince bir sisle örtülüydü. Sis perdesinin arkasındaki gözleri hareketsizdi, karanlık bir ışıkla parıldıyordu. Demir zincirin halkaları birbirine değerek şıngırdadı ve büyük kilit sağa sola sallandı, sonra ölü gibi hareketsiz kaldı.

Cılız bir ışık düştü yüzüne. Yandan bakıldığında burnu

düzdü, babasının burnuna benzemiyordu. Dudakları hafifçe aralanmıştı ve nefesi çocuklarınki gibi kokuyordu. Dudağının üzerinde yumuşak tüyler büyümüştü. Giysisinin önü açıktı, arkası yırtılmıştı, kürekkemiklerinin altındaki eski derin yara görünüyordu.

Gökyüzünde ne yıldız ne ay vardı, kapkaranlıktı. Hava kurşun gibi ağırdı, dumanla ve yenilgi hissiyle yüklüydü, barut ve yanmış yağ kokusuyla doluydu. Ağaçların tepeleri hayaletler gibi hareketsizdi.

Gözleri aşağı yukarı hareket etti, bir şey arıyordu sanki, bu karanlık okyanusta bir damla ışık arıyordu. Kara bulutlar kum ve toz taşıyan kalın bir pelerindi. Apaçık gözleri derin bir arzuyla evrende dolaştı. Bacaklarının üzerinde dimdik duruyor, uyumaya ihtiyacı olduğu zaman ayakta uyuyordu.

Birdenbire kadının bulutlar arasından çıkageldiğini gördü. Fark ettiği ilk şey çok uzaklardan parlayan gözleriydi. O baktıkça daha da çok parlıyorlardı sanki. Ufkun üzerinden, yolda yürürken arkasından ona bakan annesinin gözleri gibi bakıyorlardı ona. Gözden kaybolmadan önce adama son bir kez bakabilmek için orada öylece duruyordu. Bir gece önce ona yazdığı şiiri uzaklardan okurken, sesi bırakmadı peşini.

– Seni seviyorum
Çünkü sen kölelerin içinde
Diz çökmeyi reddeden tek kişisin
Hayır diyen
Yürürken gördüm seni
Başın dimdik yukarıda, saçların gür ve siyah
Karanlıkta mesafeleri kaplayan
Çöl fırtınaları içinde
Gülümseyen
Kimse gülüşünü koparamaz senden
Ve bu ince halini alamaz

Bedenin asla eğilmez
Başın da asla eğilmez.

Ganat onun yanında yürürken, o sesini dinledi. Eski bir melodiyi dinlemek gibiydi bu. El ele okula koşarlardı. Zil çaldı ve erkek çocuklar bağırıştı. Ağaçlar onların sesinin ritmiyle sallandı ve dalları arasında güneş ışınları dans etti.

Ganat'ın zıpladığını gördü, parmak uçlarıyla dallara ve düşen gün ışınlarına dokunuyordu. Sonra bedeni tekrar yere iniyordu. Yüzüstü düştü, ağzına burnuna tozlar doldu. Ayağa kalktı, üstünü başını silkeledi, başını arkaya attı ve kahkahalarla güldü. Kahkahaları başının üzerinde ışık haleleri gibi süzüldü.

Ganat tekrar zıplamaya başladı. O da Ganat'la birlikte zıpladı. O da tıpkı Ganat'ın yaptığı gibi parmak uçlarıyla yüksek dallara ve güneş ışınlarına dokundu; sonra denizin derinliklerine düştüler, yüzdüler, Ganat gümüşbalığı gibi yüzüyordu, o da yanında en az onun kadar hızlıydı. Suyun altında birbirleriyle yarıştılar, derinlere, daha da derinlere daldılar. Parmak uçları incilere ve mercan resiflerine, kırmızı, yeşil, mavi, sarı, gökkuşağının bütün renklerini üzerinde taşıyan bitkilere dokundu. Öyle kahkahalar attılar ki, sesleri dalgalarla dans etti, sonra yükseldi, yükseldi, aya ulaştı ve yüzünü öptü.

Uzanıp Ganat'ın elini tuttu. Ganat onun kulağına fısıldadı:

– İblis?

Suyun altına kulağına fısıldayarak cevap verdi:

– Ben kötü ruh değilim, Ganat.
Ben Şeytan değilim
Ve melek de değilim.
Benim annem mutsuzdur. Kardeşim ise Nefise.*
Ben insanım

*) Burada Nefise değerli anlamına geliyor.

Senin gibi
Ve yüreğim apaçık.

Yürürken kendi sesi çınlayıp durdu kulaklarında. Ben insanım ve yüreğim apaçık. Gözleri yaşlarla doldu. Ayakları çıplaktı ve tırnaklarının uçları yere değiyordu. Yaprakların üzerine basmaya korkuyordu. Ganat ayakkabılarını çıkardı ve eline aldı. Sonra nehre fırlattı ve sevinç içinde el çırptı. Ayak tabanları toprağı hissedebiliyordu. Ayaklarının altında yeryüzünü hissetmeyi seviyordu. Kahkahalar atıp suyun karşı tarafına koşturdu. Elbisesi beyazdı, ipektendi. Kolları, dantelden yapılma, etrafı da kanat gibi uçuşan çiçeklerle süslenmişti. Kanatlarını çırptı ve beyaz bir kelebek gibi yükseldi havada. Çitin tellerinin üzerinden aştı ve bulutların altında dolaştı. Adam, uzaklarda beyaz bir ok gibi bulutları yarıp gözden kayboluşunu, sonra uzaklardan sabah yıldızı gibi tekrar ortaya çıkışını gördü.

Gözleri Ganat'a odaklanmış ve kolunu havaya kaldırmış bir halde çitlerin yanında duruyordu. Parmak uçlarıyla neredeyse dokunacaktı ona. Ayak parmaklarının ucunda mümkün olduğunca yükseldi, annesinin göğsüne tırmanan bir bebek gibi çitlere tırmandı. Sesi hiçbir yerden geliyordu kulaklarına.

– Oğlum nerede, ey Zühre, adaletin ve merhametin anası?

Çitlere tırmanıp bedenini kaldırmış havaya sıçrarken Ganat'ın elleri ona uzandı. Ama toprak onu tekrar geri çekti. Gözlerini Ganat'tan ayırmadan sırtüstü düştü. Ağzına burnuna tozlar doldu.

Tekrar ayağa kalktı, üstünü başını silkeledi. Zıpladı, tekrar, tekrar zıpladı. Zıplıyordu, geri düşüyordu, tekrar zıplıyor tekrar düşüyordu ama hiç vazgeçmedi.

Çitler çok yüksekti ve üzerindeki teller daha da yükselmesine neden oluyordu. Sivri kenarlı, tırnak gibi cam parçacıkları vardı üzerinde. Taşların içinden çıkan camların kenarları

sivriydi. Elleri sıyrıldı ve üzerlerindeki deri kalktı. İnce kan sızıntıları derisinin üzerine ince damarlar gibi yayıldı. Beyaz giysisi kanı emdi. O da sivri bir cama takılıp yırtılmıştı. Elbise bedeninden kayıp düştü ve çitlerin kenarında yerde kıvrılıp kaldı, annesinden düşen kanla kaplı bir cenin gibiydi.

Orada kalakaldı, iç çamaşırları dışında hiçbir şey yoktu üzerinde. Yüzü ayışığıyla yıkanıyordu. Ölü bir çocuk gibi yerde yatan kanla kaplı elbisesine baktı. Belki de durduğu yerde ölmüştü, ya da ölmeden önceki son dakikalarını yaşıyordu.

Ruhunun bedenini terk etmeden önceki son sıçrayışında birdenbire kendini çok hafiflemiş hissetti. Az bir mesafe uzaklıkta süzülen ruhu kaçıp gitmeden önce bedeni yakalamaya çalıştı onu. Elini uzattı ve tuttu. Elleri kan revan içinde kalmıştı ve derisinin çoğu sıyrılıp gitmişti. Yüzü kâğıt gibi bembeyazdı, kanı çekilmişti. Gözleri büyük ve ışıl ışıldı.

Ölümünden önceki son anda bedeni yükselip ruhuna dokundu. El ve ayak parmaklarıyla tutundu ona. Bütün gücüyle tutundu ve ruhu onunla birlikte yükselip çitleri aştı. Kolları ve bacakları kanat gibi çırpınıyordu. Sırtının kemikleri etsiz iskelet gibiydi. Kürekkemiklerinin altında derin bir yara izi vardı.

Gökyüzünde yükseldi, daha da yükseldi. Bedeni bir ok gibi ışıl ışıl parlıyordu. Siyah kafası, uzak bir yıldız gibi tekrar belirmek üzere, sabah yıldızının yanı başında onunla birlikte şehre bakmak üzere bulutların derinliklerine daldı ve karanlık boşluklarda gözden kayboldu.

Gözler, uyur uyanık bir halde yarı açık, demir parmaklıkların arkasından onlara baktı. İnsanların gözleriydi, Âdemoğullarının, Havva kızlarının gözleriydi. Gözbebekleri, cam gibi şeffaf bir su katmanının arkasından bakıyordu. Giysileri beyaz ve boldu, deliliğin bir göstergesiydi, her bir belde dar

birer kuşak vardı. Hastalığın bulaşması için göz temasında bulunmaları yeter de artardı bile.

Erkekler, Müdür'ün talimatıyla saçlarını kökünden kazıtmışlardı. Yüzleri göğüslerine kadar inen cılız, cansız kıllarla kaplıydı ve başları örtülüydü. Kollarını göğüslerinde çaprazlamışlar, ellerini çenelerinin altına koymuşlardı. Dudakları her daim kapalıydı, tek bir ses bile çıkmıyordu ağızlarından. Ümitsiz, umutsuz, hiçbir şeysiz, sessizce bakıyorlardı gökyüzüne. Görülebilecek tek şey ayın yüzeyini bir kar tabakası gibi kaplayan beyaz ışıktı. Boşlukta asılı duruyormuş gibi görünen, ne hayal kırıklığı ne beklenti, ne sessiz bir dua, hiçbir şey ifade etmeyen üzgün, sessiz bir ışıktı.

Erkekler koğuşunun penceresi önünde duruyordu. Bir ses yakalamak için, bir şeyler duymak için, birinin kendisini çağırdığını fark etmek için kulak kesilmişti. Rüzgâr bile fısıltısını kesmişti. Ne bir kıpırtı, ne en ufak bir ses vardı.

Gözleri daha da açıldı ve siyah gözbebekleri karanlıkta yusyuvarlak oldu. Beyaz *gallabeya*'sına bürünmüştü, uzundu, geniş omuzluydu. Başı birbirinin üzerine binmiş yedi katmandan oluşan tül gibi bir şeyle örtülüydü. Tam tepesinden horoz ibiğine benzer bir tüy çıkıyordu. Yüzü beyaz ve köşeliydi, ta Kral'a kadar dayanan soylu atalarından kalma bir mirastı bu. Burnu başkasının değil kesinlikle babasının oğlu olduğunu kanıtlar şekilde büyüktü ve kemerli bir kıkırdağı vardı. Yüreği ağırdı ve etrafını kaplayan hava boğucuydu. Göğsü inip kalktı, nefes nefesiydi. Gözleri yusyuvarlaktı ve gözbebekleri siyah boncuklar gibi durmadan dönüyordu.

Burnunu havaya dikti ve tıpkı sıra sıra dizilen askerlerin arasında dolaştığı gibi, yatakların arasında dolaştı. Binlerce sıra ve birbirinden ayırt edilemeyen binlerce yüz. Bütün bu yüzlerin arasında görebildiği tek bir yüz vardı, yüzü diğerlerinin durgun ve sakin bir su birikintisi gibi görünen gözlerin-

den yansıyordu. Başının üzerinden iğne gibi bir tüy yükseliyordu ve elinde ona babasından miras kalan bir kılıç tutuyordu. Sesi, dedesinin sesi gibi yankılandı kulaklarında.

– İtaat edin, köleler.

Burada emirleri ben veririm.

Her kim ki itaat etmez

Tez boynu vurulur.

Askerler silahlarını kaldırıp hep bir ağızdan bağırdılar:

– Çok yaşa! Çok yaşa! Çok yaşa! Sonsuza kadar.

Sonsuza kadar sözleri kulaklarında yankılandı. Bedeni heyecandan titredi. Büyük bir tatmin duygusuyla başını salladı. Çocukluğundan beri içinde, ta derinlerinde ölümsüz olma isteğiyle yanıp tutuşurdu. Keops Piramidi'ne baktı ve tam tepesinde gördü kendini. Çevresinde gezegenler ve yıldızlar vardı; onların arasında o pırıl pırıl parıldıyordu. Göğsünde sıra sıra madalyalar, başında da üzerinde öne doğru kıvrılan boynuzları olan bir taç vardı. Boynuzlarının üzerinde güneşi taşıyordu. Okuldaki çocukların omuzlarına tırmanıp bağırdı:

– Ben! Ben en büyüğüm! En büyüğüm! En! En!

Horoz gibi ötüyordu, askerler arkasından gürledi.

– Çok yaşa! Çok yaşa!

Gökten kurşunlar döküldü, yağmur gibi; kara kartalların karnından bombalar düştü. Tozla, kum zerrecikleriyle, barut ve yanmış yağ kokularıyla yüklü Hamsin rüzgârları esti. Dünyayı duman kapladı.

Bedenler havaya savruldu ve et parçacıkları ortalığa yayıldı. İnsan bedenleriydi bunlar, Âdemoğullarının ve Havva kızlarının bedenleriydi. Erkekler parmaklarından, işaret ve baş parmaklarından tanınıyordu, kadınlar göğüslerinden.

Göz ucuyla kadına baktı ve sıraların arasında yürümeye devam etti. Zıhlı giysisinin altındaki göğsü inip kalktı. Kadı-

nın dansöz giysileri altındaki iki göğsü titredi ve sallandı. Kadın adama göz kırptı, ruh hali zaman içinde değişiyordu sanki. Bunu yapaken hiçbir asker görmedi onu, hiçbir kurşun göğsünü delip geçmedi. Her zaman evine sağ salim dönerdi. Geceleri uyanır, yavaşça yataktan kalkıp maskesini takardı. Karısı bir gözünü açar, diğerini kapatırdı.

Sabahleyin iç çamaşırlarının leğenin içinde yakılıp küle döndüğünü fark ederdi ve zırhlı giysinin altındaki, göğsünden sırtına kadar uzanan ama bir damla bile kan akıtmayan o yarayı bulurdu. Yatak çarşafları temiz, ölüm rengi gibi bembeyaz olurdu.

Zırhını giydi, açık yarasını bir çelik katmanıyla örttü. Ayakkabıları uzun bilekliydi, kaplan derisinden yapılmıştı, altına at nalı çakılmış kare şeklinde kalın topukluydu. Asfalt yolları dövdü ayakkabılarıyla, kendi toprağına bastı yürürken, demir ökçeleri altında yapraklar ezildi, selamlamak için sağ ayağını sol ayağına vurdu, bacağını tahta bir sopa gibi havaya kaldırdı. Sesi rüzgârın ıslığı gibi yankılandı kulaklarında.

– Ben! Ben! Burada emirleri ben veririm. Sonsuza kadar! Sonsuza kadar!

Derin bir sessizlik oldu. Upuzun, sonu gelmeyen, tuhaf, ağır bir sessizlikti. Kimse bağırmadı. Kimse şöyle demedi: Çok yaşa! Sıra sıra, dizi dizi duruyorlardı. Arkalarını ona, yüzlerini duvara dönmüşlerdi. Kimse ona bakmak için arkasına dönmedi.

Gözleri iyice açılmış, gözbebekleri yuvalarından uğramıştı. Sağına soluna bakındı. İnsanlar yarı kapalı gözlerle yürüyorlardı. Yüzleri uzun ve beyazdı, nefes nefeseydiler. Kimse onun yüzünü tanımadı, kimse ona ilgi göstermedi. Nil'in suları olaylardan bihaber, akıyordu usul usul. Siyah bedenler onun yüzüne bakmadan süzülüyorlardı suyun yüzeyinde. Gözleri dalgın dalgın boşluğa bakıyordu, hiçlikle doluydu.

Ağır adımlarla karşıdan karşıya geçti. Bir araba neredeyse ezip geçiyordu onu. Bedeni sallandı ve tüylü sarığı başından düştü. Tıraşlı kafası ışıkla parıldadı. Şoför ani bir fren yaptı, araba patinaj yaparak durdu. Bir kafa pencereden dışarı çıkıp bağırdı:

– Görmüyor musun, sersem?

– Benim kim olduğumu bilmiyor musun, sersem sensin?

– Kim olabilirsin ki? Allah mı?

– Evet, tabii ki. Ben Allah'ım ama şu anda resmi üniformamı giymiyorum.

Başının çıplak olduğunu hissetti, sonra sarığının tüyünün sahil boyunca rüzgârla savrulduğunu fark etti. Nehre düşmeden önce yakalayabilmek için arkasından koşturdu. Tepesindeki tüyüyle birlikte sarığını başına koydu.

Kadını kaldırımda, bir cenin gibi kıvrılmış yatarken buldu. Bir göğsünü bebeği, bir göğsünü küçük bir kedi yavrusu emiyordu. Kadın uzun bir süre adamın suratına baktı. Büyük ve siyah gözlerinin yüzeyinde ince bir nem tabakası vardı. Adamın eski *gallabeya*'sını ve ayağındaki plastik terliklerini fark etti. Elbisesinin cebine uzandı ve bir *piastre* verdi.

– Sen benim kim olduğumu bilmiyor musun?

Ben! Ben! Herkes bana soylu selamı verirdi. Ben yükseklerdenim, herkesin üstündeyim.

Yolda yürürken gördüğü herkesi durdurup şöyle dedi:

– Sen benim kim olduğumu biliyor musun? Ben... Ben... herkesin üstündeyim. Herkes bana soylu selamı verir... herkes... önümde eğilir.

Karanlıkta yürürken gözleri sürekli etrafına bakınıyordu. Herkes önümde *diz çöker* derkenki sesi kulaklarında yankılanıyordu. Ağaçların tepeleri onu selamlar gibi rüzgârla öne doğru eğildiler. Uzun asker safları diz çöküp secde etti. Büyük bir tatmin duygusuyla başını salladı, ağır adımlarla yürü-

dü, burnunu havaya kaldırdı. Erkekler koğuşunun merdivenlerini çıktı ve yatakların arasında yürüdü. Herkes uyuyordu, gözleri kapalıydı, bedenleri yatakların üzerine hareketsiz yığılmıştı. Dünyaya yeniden düzen gelmişti, herkes önünde secde ediyordu.

Aniden gözleri boş duran yatağa takıldı. Yüzündeki gülümseme bir anda dondu. Gözleri iyice açıldı ve gözbebekleri yerinden fırladı. Gözlerine inanamayarak başını salladı. Eğildi ve yatağın altına baktı.

– İblis nerede?

Ayışığı yatağın üzerine ölüm gibi gerilen çarşafın üzerine düşüyordu. Yastık boştu ve yastık kılıfı kar gibi parlıyordu. Bedeni üşümüş gibi ürperdi. Buz gibi bir esinti pencereden içeri süzüldü. Yastığın üzerindeki siyah bir saç teli ayışığında parıldadı. Bir can taşıyormuş gibi gözle görülür bir hareketle kıvrandı, sonra hava akımıyla sürüklenip gitti. Baş ve orta parmağıyla yakaladı saç telini ve gözüne yaklaştırdı. Başını birkaç kez salladı ve şöyle dedi:

– İmkânsız.

Yüzünü yukarı kaldırdı ve gözlerine ışık düştü. Gözlerinin akı kocaman görünüyordu ve yüzeyinde su gibi şeffaf bir sis tabakası vardı. Küçük gözbebekleri titreşti, kendi etrafında dönüp, adamın her hareketinde sallandı.

– İmkânsız.

– İblis asla ölemez.

Tekrarladıkça sesi yankılanıyordu: Ölemez! Bedeni ürperdi, sesi değişti, başka bir erkeğin sesine dönüştü, dedesinin ölmeden önceki sesi gibi kaba ve çatlak çıkıyordu. Karanlıklar arasında yürürken ayakları ağırlaştı. Ağaçların gölgeleri hayalet gibi sallandı. Yürürken ayaklarının altındaki yapraklar çıtırdıyordu. Ölen bir kedinin cılız iniltileri gibi inlediklerini duyabiliyordu. Bir an için durdu, kulak kesilip dinledi. Arka-

sından gelen birtakım ayak sesleri duyuyordu. Korkarak arkasını döndü ve fısıldadı:

– İblis?!

Upuzun karanlık bedeniyle arkasında dikildiğini görebiliyordu. Bir-iki adım mesafe vardı aralarında. Derin bir nefes vermek için dudaklarını araladı. Kolları ona doğru uzandı, ama yerde yatan bir gölgeye dokunur gibi boşluğu kucakladı. Ona doğru yaptığı her hamlede, o geri kaçıyordu.

– İblis! Buraya gel! Cevap ver bana oğlum!

Çok uzaklardan kopup gelen rüzgârın cılız ıslığı dışında derin bir sessizlik kaplamıştı dünyayı. Ağaçlardaki yapraklar usul usul sallandı. Yere düşen bir yaprağın sesi bile duyulabiliyordu. Yavaş yavaş yere inerken, düşerken ve cansız bir şekilde yere yığılmadan önce, birkaç kez takla atarken seyretti onu.

Başını önüne eğdi. Burnu sakalının üzerinde sallanıyordu. Kulaklarında gece boyunca alabildiğine uzanan ıslığın sesi çınlıyordu; gecenin sessizliğini yaratan milyonlarca ses. Sessizlik bir çağlayanın gürültüsü gibi yankılandı kulaklarında ve gürültü rüzgârın ıslığını andıran tek bir sözcüğe dönüştü.

– İblis!?

Başını ellerinin arasına aldı. Yanı başında, başını ellerinin arasına almış duran hayaleti görebiliyordu. Sanki çıkaracağı her ses onu gözden kaybedecekmiş gibi fısıldadı.

– Gel buraya! Gitme!

Sesi havanın akımıyla tekrar kendisine döndü. Işıkların altında gözleri ardına kadar açıldı ve gözyaşlarıyla doldu.

– Beni böyle yalnız bırakıp nasıl gidersin?

Ah benim oğlum!

Oğul sözcüğünü söylerken, babasının ölüm döşeğinde yattığı gece bağırdığı gibi çıkmıştı sesi. Sırtını bir ağaca yasladı. Göğsü inip kalktı. Kollarını bedenine doladı, yere çömeldi ve olduğu yerde kıvrıldı.

Yanı başında kendi etrafında kıvrılıp sırtını bir ağaca yaslayan hayaleti görebiliyordu. Başını ona yaklaştırdı ve fısıldadı:

– Benim için dünyayı çok zenginleştirdin, İblis.

Gözlerini yukarı çevirip gözyaşlarının ardından uçsuz bucaksız boşluklara baktı. Gözünün kenarından bir gözyaşı damlası süzüldü aşağı doğru. Düşmesine izin verdi, giysisinin koluna silmedi.

– Affet beni, oğlum. Biliyorum, sık sık uykundan uyandırırdım seni, hemen kalkmanı ve insanların kulaklarına fısıldamanı isterdim. Senin için üç kitap yazdım ve onlara cevap verme hakkını elinden aldım.

Gözlerini giysisinin koluna sildi ve başını dizlerinin üzerine eğdi.

– Yenilgimizden ben sorumluyum, oğlum!

Yetki kimdeyse sorumluluk da ondadır.

Ama dünya tersine döndü.

Olaylardan sorumlu olan kişi masum çıktı. Bizim hükümdarlığımız altındaki kişiler yargılandı.

Generaller madalyalar aldı.

Askerler öldü.

Başını kaldırıp uzun uzun gökyüzüne baktı. Bir damla bile ışık yoktu. Ne ay, ne yıldız. Ağaçların tepeleri hareketsizdi, rüzgâr dinmişti. Başhemşire'nin odasının ışığı söndü, penceresi kapandı. Saray derin bir karanlığa gömüldü. Gözleri hiçliğe bakıyordu.

– Mahkemede masum olduğumu, seninse bir günah keçisi olduğunu açıkladılar.

Günah keçisi sözcükleri gecenin içinde lağım çukuruna atılan bir taş gibi gürültüyle çınladı. Karanlık, birbirini izleyen halkalar halinde hareket etti, büyük halkalar küçük halkaları çevreliyordu, tam ortasında bir kuyunun ağzı gibi kara bir delik vardı.

– Affet beni, oğlum.

Sen masumsun.

Masum sözcüğünü telaffuz ederken birden ayağa kalktı. Karanlık sular hareketini durdurdu ve dünya katı, siyah, mermer bir kütleye dönüştü. *Masum* sözcüğü, beyaz bir *piastre* gibi parlayarak mermer kütlenin üzerine düştü, sessizlikte gümüş gibi gürültüyle çınladı.

– Masum!

Çitler boyunca içeride yürürken kulaklarında çınlama daha da arttı. Üzerinde teller olan çitler çok yüksekti. Bulutlar simsiyahtı. Karanlıkta bembeyaz bir ışıkla parıldayan yuvarlak kütleyi açığa çıkarmak için kenara çekildiler.

Işığın altında onu, annesinin rahmi içinde yatan cenin gibi kıvrılmış halde gördü. Bedeni pamuk kadar beyazdı, göğsü kürekkemiklerinin altı yarılmış, kan gibi kırmızı damlacıklarla kaplanmıştı.

Kafasını keten giysisinin içine gömüp, ölü oğlunun kokusunu içine çeken bir baba gibi koklamak istedi onu. Hıçkırıklara boğulmuş, durmadan tekrar ediyordu:

– Masum! Masum!

Sesinin yankısı çitlerin ve tel örgülerin titremesine neden oldu. Kuşlar uyanıp havalandı. Demir kapı, demir zincir ve kara kilit sallandı. Sallantı sarayın zeminine ve duvarlarına yayıldı. Yankı kapıları, pencereleri sallayan rüzgâr gibi durmadan devam etti. Ağaçların tepeleri, yüksek binalar, duvarların üzerindeki tel örgüler, kuleler, beş yıldızlı oteller, kaleler, saraylar, hapisaneler, kiliselerin kubbeleri, camilerin minareleri, telgraf direkleri, her şey sallandı.

– Masum! Masum!

Düdük sesi her yere yayıldı, sirenler çalmaya başladı. Müdür geceliği içinde ağzında bir düdükle belirdi. Beyaz önlüklü erkek hemşireler ellerinde iplerle çıkageldiler. Onları, elle-

rinde fenerlerle pirinç miğferli polisler takip ediyordu. Sokak köpekleri, dilenciler ve gazete çığırtkanları. Tanklar taretlerini gösterip silahlarını doğrutarak ilerlediler. Kiliselerin çanları, okulların zilleri çaldı. Minarelerin tepesindeki mikrofonlar haykırdı. Kadınlar olanca sesleriyle ağıtlar yakıp çığlıklar attılar, ağıtların kendisiydi aslında çığlıklar. Hamsin rüzgârları dünyayı toza ve kuma boğdu. Askerler sıra sıra, dizi dizi yürüdüler uygun adımlarla. En önde General vardı, onun yanında Majesteleri Kral ve diğer yöneticiler; onların yanında da neyin olup neyin olmaması gerektiğine karar veren insanlar yürüyordu. Yüzleri bembeyazdı, bütün günahlardan arınmışlardı. Masum çocuklar gibi gülümsüyorlardı, boyunlarında çiçekten kolyeler asılıydı. Ne var ki, boyunlarının çevresinde halkalanan demir çubukların ucundan sallanan çiçekler ölüydü.

Onu, üzerinde beyaz giysisi, çitin yanında sırtüstü yatarken buldular. Müdürün talimatı doğrultusunda kafası güzelce tıraşlanmıştı. Gözleri açık gökyüzüne bakıyordu. Gözbebekleri simsiyah ve sabit, boşluğa bakıyordu. Gülümsermiş gibi dudakları aralanmış, ağzı bir yana doğru hafifçe kaymıştı. Işığın yıkadığı yüzü köşeli ve beyazdı. Siyah tüy, içinde hâlâ birazcık can kalmış gibi yerde kımıldanmaya devam ediyordu.

Doğduğu ilk günden itibaren anlamsız, katı bir eşitsizliğin kurbanı olan kızlar; kendilerinden sürekli büyük şeyler başarmaları beklenen erkekler ve onların aileleri... Gelenek denen amansız kıskacın can yakan gölgesini hep üstünde hisseden, ama tabularını aşamayan toplumlar...

İki kadın: Ganat ve Nergis. Çocukluklarından beri dost olan, kimliklerini, kadınlıklarını birlikte keşfeden iki insan. Ataerkilliğin baskısında saflıklarıyla yaşayan, yolunu bulmaya çalışan iki kız çocuğu...

Nergis'in başhemşirelik yaptığı akıl hastanesine Ganat gelir bir gün, hasta olarak. Birbirleriyle konuşmaları da görmezden gelmeleri de ayrı bir zorluktur. Ama yüzleşmenin sancısı özgürlüğü doğurur...

Şeytanın Masumiyeti'nde Mısırlı feminist yazar Neval el-Saadavi, ataerkilliğin acımasızlığını, yersizliğini ve onun baskısı altında yaşayan erkeklerle kadınların kıstırılmışlığını, okurun içine işleyen şiirsel bir üslupla anlatıyor.